

Μέτρηση και μείωση των διοικητικών βαρών σε 13 κλάδους στην Ελλάδα

Έκθεση επισκόπησης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόλογος

Η Ελλάδα επλήγη ιδιαίτερα έντονα από την κρίση. Το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 30% περίπου κατά τη διάρκεια 2007-2013, ενώ η ανεργία εκτινάχθηκε στο 27% περίπου το 2013, ιδίως μεταξύ των νέων. Έχουν ληφθεί μέτρα για την ενίσχυση των δημόσιων οικονομικών – που αποτελούν την αχίλλειο πτέρνα της ελληνικής οικονομίας – και έχουν τεθεί σε ισχύ εκτενείς διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την αποκατάσταση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Οι προσπάθειες αυτές αρχίζουν να καρποφορούν και είναι πιθανό τα χειρότερα της κρίσης να αποτελούν παρελθόν.

Παρόλα αυτά, περισσότερες προσπάθειες πρέπει να καταβληθούν για να αξιοποιηθούν περαιτέρω τα προηγούμενα επιτεύγματα και να τεθούν οι βάσεις για μια πιο ισχυρή, χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη τα επόμενα χρόνια. Η μείωση των κανονιστικών επιβαρύνσεων για τις επιχειρήσεις συνιστά βασικό πυλώνα μιας ευρύτερης στρατηγικής για την ενίσχυση του ιδιωτικού τομέα με σκοπό τη στήριξη της ανάκαμψης. Αν το κόστος των διοικητικών διαδικασιών μειωθεί για τις επιχειρήσεις, αυτές θα είναι σε θέση να προβαίνουν σε μεγαλύτερες δαπάνες και να δημιουργούν αξία για την κοινωνία. Επιπλέον, ένα καλύτερο επιχειρηματικό περιβάλλον θα συμβάλλει στην ενθάρρυνση νέων επενδυτών, στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην προώθηση νεοσύστατων εταιρειών.

Προς υποστήριξη των συνεχιζόμενων προσπαθειών μεταρρύθμισης της Ελλάδας, ο ΟΟΣΑ συμμετείχε μαζί με το ελληνικό Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σε ένα πρόγραμμα μέτρησης και εντοπισμού εναλλακτικών επιλογών με σκοπό τη μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων σε 13 τομείς, οι οποίοι κυμαίνονται από το εταιρικό δίκαιο μέχρι τις δημόσιες προμήθειες, τον φορολογικό νόμο, τη γεωργία και την αλιεία. Προς τον σκοπό αυτό, ο ΟΟΣΑ συνεργάστηκε στενά με επιχειρηματικές ενώσεις, εταιρείες και άλλους φορείς προκειμένου να εντοπιστούν επιβαρυντικοί κανονισμοί και προτεραιότητες πολιτικών για απλοποίηση. Επαγγελματίες από χώρες μέλη του ΟΟΣΑ προσέφεραν την εμπειρία τους και ορθές πρακτικές για τη μείωση των κανονιστικών επιβαρύνσεων.

Με βάση διεθνώς αναγνωρισμένες μεθόδους, το κόστος των επιχειρήσεων για επιβαρύνσεις διοικητικής φύσεως σε αυτούς τους 13 τομείς υπολογίζεται στα 3,28 δισ. Ευρώ περίπου, και αυτό υποδηλώνει ότι υπάρχει πλήρης δυνατότητα για εξορθολογισμό και απλοποίηση των κανονισμών στην Ελλάδα. Η διαπίστωση αυτή θα πρέπει να ενθαρρύνει την ελληνική διοίκηση και ιδίως τους δημόσιους υπαλλήλους που συμμετείχαν στο πρόγραμμα αυτό, να συνεχίσουν να βελτιώνουν την ποιότητα των κανονισμών. Οι ελληνικές αρχές ενθαρρύνονται, επίσης, να αξιοποιήσουν περαιτέρω τις προσπάθειες που είχαν γίνει για τη μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων πριν από την έναρξη του προγράμματος, όπως για παράδειγμα, η αλλαγή του τρόπου διαχείρισης του ΦΠΑ, η οποία πλέον σε μεγάλο ποσοστό γίνεται μέσω διαδικτύου, και η μεταρρύθμιση των δημόσιων προμηθειών.

Οι σαφείς συστάσεις που εντοπίζονται στην παρούσα έκθεση αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ευρύτερης συνεργασίας μεταξύ του ΟΟΣΑ και της Ελλάδας. Η έκθεση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ειδικευμένη ανάλυση και συμβουλές για την ενίσχυση του ανταγωνισμού, τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και την προώθηση της επιχειρηματικότητας προκειμένου η Ελλάδα να εξέλθει από την κρίση

κατάλληλα προετοιμασμένη για να αξιοποιήσει τις δυνατότητες της χώρας και να επιτύχει καλύτερες πολιτικές για μία καλύτερη ποιότητα ζωής για όλους τους Έλληνες.

Angel Gurría
Γενικός Γραμματέας, Ο.Ο.Σ.Α.

Ευχαριστίες

Αυτή η έκθεση είναι αποτέλεσμα κοινής προσπάθειας, η οποία ξεκίνησε επίσημα στην Αθήνα τον Δεκέμβριο του 2012 και η οποία ολοκληρώθηκε υπό την αιγίδα του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, κυρίου Κυριάκου Μητσοτάκη και της Υφυπουργού, κυρίας Εύης Χριστοφιλοπούλου.

Το έργο συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας που παρέχεται από την Ομάδα Δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ελλάδα. Ευχαριστούμε την Ομάδα Δράσης για την υποστήριξη που παρείχε στη θέσπιση και τον συντονισμό αυτού του μεγάλου εγχειρήματος.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, κύριο Κυριάκο Μητσοτάκη και την Υφυπουργό, κυρία Εύη Χριστοφιλοπούλου, για την υποστήριξη, η οποία ήταν θεμελιώδης για τη διατήρηση της δυναμικής του έργου. Ευχαριστούμε επίσης τον προηγούμενο Υπουργό, κύριο Αντώνη Μανιτάκη και τον προηγούμενο Υφυπουργό, κύριο Μανούσο Βουλουδάκη, για τη συμμετοχή τους στα προπαρασκευαστικά και στα πρώιμα στάδια του έργου. Εκτιμούμε επίσης τον σημαντικό ρόλο που έπαιξαν οι σύμβουλοι και τα γραφεία των υπουργών στην ανάπτυξη και πορεία του έργου.

Θα θέλαμε επίσης να ευχαριστήσουμε τους Έλληνες δημόσιους υπαλλήλους που εργάστηκαν ή συμμετείχαν στο έργο, ειδικά εκείνους που επιλέχθηκαν από την ελληνική κυβέρνηση προκειμένου να εργαστούν πέρα από τα συνήθη καθήκοντά τους, ως πρόεδροι των ομάδων εργασίας που εξέτασαν τους 13 τομείς προτεραιότητας, καθώς και όσους συμμετείχαν στις ομάδες εργασίας που είχαν συσταθεί προκειμένου να εργαστούν πάνω στους 13 τομείς προτεραιότητας. Επιπρόσθετα, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους αξιωματούχους που προτάθηκαν από τους Γενικούς Γραμματείς σε μεταγενέστερο στάδιο προκειμένου να παρέχουν πρόσθετη εξειδικευμένη γνωμοδότηση, καθώς και τους δημοσίους υπαλλήλους υπουργείων και υπηρεσιών που συναντήθηκαν μαζί μας προκειμένου να συζητήσουμε το έργο, οι οποίοι, σε πολλές περιπτώσεις, ήταν οι ίδιοι οι Γενικοί Γραμματείς. Κατά τη διάρκεια του έργου πραγματοποιήσαμε συναντήσεις και άλλες επαφές με αξιωματούχους από τα παρακάτω υπουργεία και δημόσιους φορείς: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Τουρισμού, Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Υπουργείο Υγείας, Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.), Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.), Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.Δ.Σ.), Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.), Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.), Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.), Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τα μέλη της Επιτροπής Υψηλού Επιπέδου, με Πρόεδρο τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία συνεδρίασε προκειμένου να συζητηθεί η πρόοδος του έργου. Η Επιτροπή Υψηλού Επιπέδου που διορίστηκε από την ελληνική κυβέρνηση περιλάμβανε αντιπροσώπους από βασικά υπουργεία και αρχές που επηρεάζονται από το έργο, όπως το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής,

το Υπουργείο Υγείας, το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το Υπουργείο Τουρισμού και η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.).

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής του έργου, της οποίας προέδρευε το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, η οποία συνεδρίασε προκειμένου να παρέχει τις απόψεις της σχετικά με το έργο και την πρόδοό του. Υπήρχαν αντιπρόσωποι από τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.), το Ινστιτούτο Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (ΙΝ.Ε. Γ.Σ.Ε.Ε.), το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (Ι.Μ.Ε. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.), την Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (Ε.Σ.Ε.Ε.) και τον Σύνδεσμο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σ.Ε.Τ.Ε.).

Είμαστε ευγνώμονες στο Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) το οποίο μας παραχώρησε χώρους γραφείων κατά τη διάρκεια του έργου.

Θέλουμε επίσης να ευχαριστήσουμε το Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.) και ειδικά το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος του Σ.Ε.Β., τις εταιρείες-μέλη του και τους συνδεδεμένους κλαδικούς συνδέσμους του για τη βοήθεια και τη συνεργασία τους κατά τη διάρκεια του έργου, παρέχοντάς μας σχετικές εκθέσεις και πληροφορίες και διασφαλίζοντας ότι ενημερωνόμαστε για όλες τις σχετικές εξελίξεις. Θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους τους επιχειρηματικούς οργανισμούς και τους εκπροσώπους τους, οι οποίοι ανταποκρίθηκαν στα αιτήματα για σχόλια ή παρείχαν πληροφορίες στις συναντήσεις με την ομάδα του Ο.Ο.Σ.Α. ή των Ελλήνων δημοσίων υπαλλήλων: Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.), Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων (Σ.Ε.Β.Τ.), Ελληνικός Σύνδεσμος Ανεξαρτήτων Εταιρειών Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Σ.Α.Η.), Σύνδεσμος Εταιριών Εμπορίας Πετρελαιοειδών Ελλάδας (Σ.Ε.Ε.Π.Ε.), Σύνδεσμος Εταιριών Φωτοβολταϊκών (Σ.Ε.Φ.), Ελληνική Επιστημονική Ένωση Αιολικής Ενέργειας (ΕΛΕΤΑΕΝ), Ε.Χ.Α.Ε., Πανελλήνια Ομοσπονδία Φοροτεχνικών Ελεύθερων Επαγγελματιών (Π.Ο.Φ.Ε.Ε.), Ένωση Εισηγμένων Εταιριών (ΕΝ.ΕΙΣ.ΕΤ.), Πανελλήνιος Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Προστασίας Περιβάλλοντος (ΠΑ.Σ.ΕΠ.ΠΕ.), Ελληνική Ένωση Αλουμινίου (Ε.Ε.Α.), Σύνδεσμος Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών (Σ.Ε.Χ.Β.), Πανελλήνια Ένωση Πλοιοκτητών Μέσης Αλιείας (Π.Ε.Π.Μ.Α.), Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλλιέργειών (Σ.Ε.Θ.), Οργανισμός Κεντρικής Αγοράς Αθηνών Α.Ε. (Ο.Κ.Α.Α. Α.Ε.), Ελληνικός Σύλλογος Επαγγελματιών Αλιέων Παράκτιας Αλιείας, Πανελλήνιος Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Κατεψυγμένων Τροφίμων (ΠΑ.Σ.Ε.Κ.Τ.), Ινστιτούτο Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (Ι.Ε.Α.Κ.Α.), Πανελλήνια Ομοσπονδία Εστιατορικών και Συναφών Επαγγελματιών (Π.Ο.Ε.Σ.Ε.), Πανελλήνια Ένωση Φαρμακοβιομηχανίας (Π.Ε.Φ.), Σύλλογος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (Σ.Φ.Ε.Ε.), Πανελλήνια Ένωση Συνδέσμων Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Π.Ε.Σ.Ε.Δ.Ε.), Πανελλήνια Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Π.Ε.Δ.Μ.Ε.Δ.Ε.), Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιριών (Σ.Α.Τ.Ε.), Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιριών Ανωτέρων Τάξεων (Σ.Τ.Ε.Α.Τ.), Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας (Σ.Ε.Π.Ε.), Ένωση Εταιριών Κινητής Τηλεφωνίας (Ε.Ε.Κ.Τ.) και τα μέλη της Ο.Τ.Ε. Α.Ε., Wind Ελλάς, Cyta Ελλάδος Τηλεπικοινωνιακή Α.Ε., Hellas Online Α.Ε., Σύνδεσμος των εν Ελλάδι Τουριστικών και Ταξιδιωτικών Γραφείων (ΗΑΤΤΑ), Σύνδεσμος Ελλήνων Επαγγελματιών Οργανωτών Συνεδρίων (ΗΑΡCΟ), Ένωση Μαρινών Ελλάδας (Ε.Μ.Ε.), Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξενοδόχων (Π.Ο.Ξ.), Συνομοσπονδία Επιχειρηματιών Ενοικιαζόμενων Δωματίων Διαμερισμάτων Ελλάδος (Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.Ε.), Σύνδεσμος Τουριστικών Επιχειρήσεων Ενοικιάσεως Αυτοκινήτων (Σ.Τ.Ε.Ε.Α.), Γενική Πανελλαδική Ομοσπονδία Επιχειρήσεων Τουρισμού (ΓΕ.Π.Ο.Ε.Τ.), Πανελλήνια Ένωση Ιδιοκτητών Επιχειρηματιών Κάμπινγκ.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε ιδιαίτερος τους βασικούς συνεργάτες μας στο έργο: Την Deloitte Business Solutions Α.Ε. Ελλάς, η οποία ανέλαβε την έρευνα μετρήσεων και την

παροχή συμβουλών σχετικά με τις δυνατότητες μείωσης των διοικητικών βαρών, καθώς επίσης την Cargemini Consulting Netherlands, η οποία διαχειρίστηκε και συντόνισε το στάδιο μέτρησης και παρείχε συμβουλές για την ανάπτυξη μέτρων μείωσης.

Είμαστε επίσης εξαιρετικά ευγνώμονες στις παρακάτω δικηγορικές εταιρείες και γραφεία της Αθήνας, τα οποία μας παρείχαν συμβουλές και εξειδικευμένες νομικές γνώσεις σε διαφορετικά στάδια του έργου, συχνά σε πολύ πειστικές προθεσμίες: τη δικηγορική εταιρεία Ζέπος και Γιαννόπουλος, τη δικηγορική εταιρεία Κόκκαλης και Ψαρράς, το δικηγορικό γραφείο Μ & Π Μπερνίτσας, τη δικηγορική εταιρεία Κουρκουμέλης και Συνεργάτες και το δικηγορικό γραφείο Χρήστος Ρόβλιας.

Οι γνώμες που εκφράζονται στις παρούσες εκθέσεις δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα τις απόψεις των οργανισμών που αναφέρονται ανωτέρω.

Η ομάδα έργου εργάστηκε στο πλαίσιο του Τομέα Κανονιστικής Πολιτικής της Διεύθυνσης Δημόσιας Διοίκησης και Εδαφικής Ανάπτυξης του Ο.Ο.Σ.Α. και οι εκθέσεις καταρτίστηκαν από μέλη της ομάδας έργου που εργάστηκαν στην Αθήνα και το Παρίσι. Η ομάδα έλαβε επίσης ανεκτίμητη βοήθεια από τους βοηθούς του Τομέα Κανονιστικής Πολιτικής στο Παρίσι.

Πίνακας περιεχομένων

Ευχαριστίες.....	5
Πίνακας περιεχομένων	8
Εισαγωγή.....	9
Εισαγωγή.....	11
Συνοπτική παρουσίαση	13
Κεφάλαιο 1: Μέτρηση των διοικητικών βαρών στην Ελλάδα.....	16
1.1. Εισαγωγή.....	16
1.2. Περιγραφή έργου.....	19
1.3. Προσέγγιση έργου.....	19
1.4. Μεθοδολογία	20
2. Κεφάλαιο 2: Διοικητικά βάρη σε 13 βασικούς ελληνικούς κλάδους – αποτελέσματα και συστάσεις.....	25
2.1. Φορολογικό Δίκαιο (Φ.Π.Α.).....	26
2.2. Εταιρικό δίκαιο και ετήσιοι λογαριασμοί.....	28
2.3. Δημόσιες Συμβάσεις.....	30
2.4. Γεωργία.....	33
2.5. Εργασιακό περιβάλλον και εργασιακές σχέσεις.....	36
2.6. Περιβάλλον.....	39
2.7. Ασφάλεια τροφίμων.....	42
2.8. Ενέργεια	45
2.9. Αλιεία.....	49
2.10. Τηλεπικοινωνίες.....	52
2.11. Στατιστική	55
2.12. Φαρμακευτικός κλάδος.....	57
2.13. Τουρισμός.....	59
3. Κεφάλαιο 3: Μείωση των διοικητικών βαρών στην Ελλάδα: αξιολόγηση και συστάσεις	61
Παράρτημα: Μεθοδολογικές εκτιμήσεις και κριτήρια για την αξιολόγηση των προγραμμάτων μείωσης του Διοικητικού Φόρτου και την αποτίμηση του οικονομικού τους αντίκτυπου	75

Γραφήματα

Γράφημα 1.1	Συνολικοί κανονισμοί αγοράς προϊόντων	19
Γράφημα 2.1	Συνολικά διοικητικά βάρη κατά τομέα προτεραιότητας.....	26

Εισαγωγή

από τον κ. Κυριάκο Μητσοτάκη,

Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Κατά τη διάρκεια των προηγούμενων τεσσάρων ετών, οι Έλληνες έδειξαν τεράστια αποφασιστικότητα και καρτερικότητα, καθώς έπρεπε να αντεπεξέλθουν στις επιπτώσεις μιας άνευ προηγουμένου χρηματοοικονομικής κρίσης. Η δημοσιονομική σταθεροποίηση υπαγορεύει σημαντικές θυσίες, ειδικά από τις πιο ευάλωτες οικονομικά ομάδες της κοινωνίας. Ευτυχώς, αυτές οι θυσίες δεν έγιναν επί ματαίω. Η Ελλάδα έχει πραγματοποιήσει απίστευτη πρόοδο το τελευταίο διάστημα, η οποία αντικατοπτρίζεται όχι μόνο στους δείκτες του Ο.Ο.Σ.Α. και της Παγκόσμιας Τράπεζας, αλλά και στο γεγονός ότι η χώρα παρουσιάζει πρωτογενές πλεόνασμα στον προϋπολογισμό του 2013, για πρώτη φορά από το 1948.

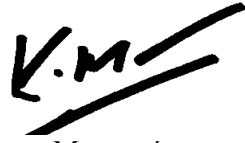
Η δραματική μείωση του δημόσιου τομέα και των μισθολογίων του αποτέλεσαν βασικό χαρακτηριστικό αυτού του επιτεύγματος. Ωστόσο, η επιδίωξη της συστηματικής και διαρθρωτικής διοικητικής μεταρρύθμισης είναι υψίστης σημασίας στόχος για το ΥΔΜΗΔ και την ελληνική κυβέρνηση, προκειμένου η Ελλάδα να εισέλθει σε μια πορεία βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και να κερδίσει την εμπιστοσύνη των αγορών. Η φιλοσοφία των υπερβολικών κανονιστικών ρυθμίσεων που κυριάρχησε στην ελληνική δημόσια ζωή τις προηγούμενες δεκαετίες, οδήγησε όχι μόνο τη λειτουργία του δημόσιου τομέα σε αδιέξοδο, αλλά κατέπνιξε την επιχειρηματικότητα και την ιδιωτική οικονομία. Κατά συνέπεια, η δέσμευση επίτευξης μιας δημόσιας διοίκησης με ευέλικτες δομές, απλές διαδικασίες και αποτελεσματική στρατηγική ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί ζωτική προϋπόθεση για την επιτυχία των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων σε σχέση με την κανονιστική πολιτική.

Η Ελλάδα έχει αναλάβει τη δέσμευση να υλοποιήσει ουσιαστικές και διαρκείς μεταρρυθμίσεις σε όλο το φάσμα της δημόσιας και ιδιωτικής δραστηριότητας. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις, ωστόσο, για να είναι επιτυχείς, απαιτούν από την κυβέρνηση να έχει τη δυνατότητα να διαχειρίζεται αποθέματα και ροές κανονισμών, να βελτιώνει τα κανονιστικά πλαίσια και να πραγματοποιεί αποτελεσματικές μεταρρυθμίσεις με στόχο την ποιοτική βελτίωση των κανονιστικών πολιτικών. Η ανάπτυξη, η παραγωγικότητα και η καινοτομία επί του παρόντος παρακωλύονται από παρωχημένους κανονισμούς που εμποδίζουν την είσοδο στην αγορά και περιορίζουν την επέκτασή της, καθώς και από μια δέσμη σιωπηρών εμποδίων (κανονιστικές γκρίζες ζώνες, γραφειοκρατία και διαφθορά). Δεδομένου του περιορισμένου εύρους των εναλλακτικών πολιτικών που ορίζει η δημοσιονομική εξυγίανση, η ελληνική κυβέρνηση ενστερνίζεται πλήρως το γεγονός ότι το βελτιωμένο κανονιστικό περιβάλλον συνδέεται άμεσα όχι μόνο με προσπάθειες ευρύτερων μεταρρυθμίσεων, αλλά και με την επαρκή παροχή κινήτρων ενίσχυσης της οικονομικής δραστηριότητας, αυξάνοντας την παραγωγικότητα και, πάνω από όλα, δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας και μειώνοντας την ανεργία.

Αυτός ακριβώς είναι και ο λόγος που τον Μάρτιο του 2013, το ΥΔΜΗΔ και η Διεύθυνση Δημόσιας Διακυβέρνησης και Εδαφικής Ανάπτυξης του Ο.Ο.Σ.Α. ξεκίνησαν τη συνεργασία τους προκειμένου να ποσοτικοποιήσουν συνοπτικά τα διοικητικά βάρη που προκύπτουν λόγω νόμων και κανονισμών σε 13 τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Με τη χρήση τυποποιημένης διεθνούς μεθοδολογίας, η παρούσα Έκθεση που δημοσιεύεται σήμερα εντοπίζει το φάσμα των αδυναμιών στο κανονιστικό πλαίσιο. Τα πρώιμα συμπεράσματα αυτής της Έκθεσης έχουν ήδη οδηγήσει σε νομοθετικές ενέργειες και άμεσα αποτελέσματα. Η ολοκληρωμένη νομοθεσία που θα ενσωματώνει το σύνολο των συστάσεων της Έκθεσης θα αποσκοπεί στη μείωση των διοικητικών βαρών στην Ελλάδα κατά 25%.

Το επίπεδο της συνεργασίας μεταξύ του ΥΔΜΗΔ και του Ο.Ο.Σ.Α. κατά τους τελευταίους μήνες για την ολοκλήρωση της Έκθεσης ήταν υποδειγματικό. Η ποιότητα και η

αντικειμενικότητα του παραχθέντος έργου παρέχει τα ποσοτικά εργαλεία που χρειάζεται η Ελλάδα προκειμένου να αντιμετωπίσει ρητά τις αδυναμίες του κανονιστικού της πλαισίου και, ως εκ τούτου, να ενισχύσει τη λειτουργία της αγοράς και τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη.

Κυριάκος Μητσοτάκης,
Υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής
Διακυβέρνησης
Ελληνική Δημοκρατία

Εισαγωγή

Horst Reichenbach,

Επικεφαλής της Ομάδας Δράσης της Ε.Ε. για την Ελλάδα

Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα υφίσταται μια επίπονη διαδικασία μετάβασης, η οποία ξεκινά από την ανάγκη αποκατάστασης των δημόσιων οικονομικών και αντιμετώπισης άλλων μακροοικονομικών ανισοροπιών. Η διαρκής σταθερότητα και η επιστροφή στην ευημερία απαιτούν επίσης βαθιές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στην οικονομία.

Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις είναι απαραίτητες για την επαναφορά της Ελλάδας σε τροχιά βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης. Διευκολύνουν την οικονομική προσαρμογή δημιουργώντας το δυναμισμό που απαιτείται σε σχέση με τη διασφάλιση της αναγκαίας ανακατανομής πόρων, τη δημιουργία συνθηκών για επενδύσεις και την ανάκτηση της ανταγωνιστικότητας έναντι των εμπορικών εταίρων. Η Ελλάδα πρέπει να συνεχίσει να βελτιώνει το κανονιστικό πλαίσιο για τις επιχειρήσεις με στόχο την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση της παραγωγικότητας. Κατ' αυτόν τον τρόπο, είναι πιθανό να συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του ελληνικού λαού. Σε αυτό ακριβώς το σημείο έγκειται η σημασία και η αξία αυτής της έκθεσης.

Συχνά, η φαινομενικά αθώα νομοθεσία παρακωλύει την μετάβαση σε μια υγιέστερη οικονομία. Αυτή η έκθεση προσδιορίζει μεγάλο αριθμό αδυναμιών και περιττών διοικητικών βαρών για τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο του κανονιστικού περιβάλλοντος που παρεμποδίζουν τη λειτουργία των αγορών, ζημιώνοντας την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και περιορίζοντας τα οφέλη για τους εταιρικούς και οικιακούς καταναλωτές.

Η έκθεση του Ο.Ο.Σ.Α. εντόπισε συνολικά διοικητικά βάρη ύψους 3,28 δισεκατομμυρίων ευρώ και διοικητικό κόστος ύψους 4,08 δισεκατομμυρίων ευρώ σε 13 βασικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας, χρησιμοποιώντας την ελληνική τροποποίηση του διεθνώς αναγνωρισμένου Τυποποιημένου Μοντέλου Κόστους. Για πρώτη φορά στην Ελλάδα, τιμολογείται/κοστολογείται το βάρος που υφίστανται οι επιχειρήσεις κατά τις συναλλαγές τους με τη δημόσια διοίκηση, ειδικά σε σχέση με τη συμπλήρωση εντύπων προκειμένου να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις πληροφόρησης που επιβάλλονται από τη νομοθεσία.

Όπως υποδεικνύεται από τα δεδομένα, περισσότερα από τα τρία τέταρτα των διοικητικών βαρών που μετρήθηκαν αφορούν τρεις τομείς προτεραιότητας: Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, Εταιρικό Δίκαιο και Ετήσιοι Λογαριασμοί και Δημόσιες Προμήθειες. Το γεγονός αυτό υποδεικνύει ότι οι προσπάθειες σε αυτούς τους τομείς πολιτικής θα οδηγήσουν στις μεγαλύτερες συνολικές μειώσεις διοικητικών βαρών και, ως εκ τούτου, πρέπει να λάβουν προτεραιότητα.

Ο Ο.Ο.Σ.Α. έχει διατυπώσει συστάσεις για τον ανασχεδιασμό/την κατάργηση νόμων και κανονισμών για τη μείωση των διοικητικών βαρών για τις επιχειρήσεις και στους 13 κλάδους. Αυτές οι συστάσεις φαίνεται να έχουν τη δυνατότητα να επιφέρουν ουσιαστικές μειώσεις στα διοικητικά βάρη ή στους παράγοντες τριβής, και επίσης φαίνεται να είναι συμβατές με τους γενικούς στόχους της πολιτικής των υποχρεώσεων. Η ελληνική κυβέρνηση γνωρίζει τη σημασία των μειώσεων και έχει ήδη αναλάβει σχετική δράση.

Προτείνοντας απτές επιλογές για τη μείωση των διοικητικών βαρών, το Έργο συμβάλλει στην ατζέντα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων της ελληνικής κυβέρνησης. Η υλοποίηση των συστάσεων του Έργου μπορεί να συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, να τονώσει την παραγωγικότητα και να

προωθήσει τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας τα επόμενα χρόνια.

Η Ομάδα Δράσης της Ε.Ε. για την Ελλάδα παρακολούθησε αυτό το έργο από την έναρξή του και έγινε μάρτυρας των συνεργατικών διαδικασιών μεταξύ του Ο.Ο.Σ.Α. και της ελληνικής διοίκησης, τουτέστιν, το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και τα υπόλοιπα σχετικά Υπουργεία. Η Ομάδα Δράσης της Ε.Ε. για την Ελλάδα θα συνεχίσει να στηρίζει τις ελληνικές αρχές στην υλοποίηση αυτού του σημαντικού έργου.

Horst Reichenbach,
Επικεφαλής της Ομάδας Δράσης της Ε.Ε. για την Ελλάδα

Συνοπτική παρουσίαση

Η βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου αποτελεί προϋπόθεση για την Ελλάδα προκειμένου να καταφέρει να τονώσει την οικονομική δραστηριότητα, να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και να αυξήσει την παραγωγικότητα. Όπως δείχνουν οι δείκτες του Ο.Ο.Σ.Α. και της Παγκόσμιας Τράπεζας, η ελληνική κυβέρνηση έδωσε μεγάλη προσοχή στο θέμα της ποιότητας του κανονιστικού πλαισίου και διόρθωσε αρκετές σημαντικές ελλείψεις στη λειτουργία του κανονιστικού συστήματος από την έναρξη της κρίσης. Ωστόσο, υπάρχουν ακόμη πολλά που πρέπει να γίνουν για τη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος στην Ελλάδα και τη σύγκλιση της ελληνικής κανονιστικής πολιτικής με τις βέλτιστες πρακτικές του Ο.Ο.Σ.Α.

Στο κοινό έργο του Ο.Ο.Σ.Α. και της ελληνικής κυβέρνησης χρησιμοποιήθηκε το διεθνώς αναγνωρισμένο Τυποποιημένο Μοντέλο Κόστους για τη μέτρηση των διοικητικών βαρών στις επιχειρήσεις, τα οποία πηγάζουν από τους νόμους και τους κανονισμούς, αναφορικά με τους παρακάτω 13 τομείς προτεραιότητας:

1. Γεωργία και γεωργικές επιδοτήσεις
2. Ετήσιοι λογαριασμοί/εταιρικό δίκαιο
3. Ενέργεια
4. Περιβάλλον
5. Αλιεία
6. Ασφάλεια τροφίμων
7. Φαρμακευτική νομοθεσία
8. Δημόσιες συμβάσεις
9. Στατιστική
10. Φορολογικό Δίκαιο (Φ.Π.Α.)
11. Τηλεπικοινωνίες
12. Τουρισμός
13. Εργασιακό περιβάλλον/εργασιακές σχέσεις

Ποσοτικοποιήθηκαν τα διοικητικά βάρη που απορρέουν από το 20% των νόμων και των κανονισμών αυτών των κλάδων, τα οποία προσδιορίστηκαν ως τα πλέον επαχθή και/ή ενοχλητικά. Τα **συνολικά διοικητικά βάρη που εντοπίστηκαν ανήλθαν σε 3,28 δισεκατομμύρια ευρώ** και το διοικητικό κόστος σε 4,08 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως. Ποσοστό μεγαλύτερο των τριών τετάρτων των διοικητικών βαρών που μετρήθηκαν συγκεντρώνονται σε τρεις τομείς προτεραιότητας: Φορολογία (ΦΠΑ), Εταιρικό Δίκαιο και Ετήσιοι Λογαριασμοί και Δημόσιες Προμήθειες.

Αυτή η έκθεση περιέχει **87 συγκεκριμένες συστάσεις** για τη μείωση περιττών διοικητικών βαρών και/ή σημείων τριβής για τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Προσδιορίστηκαν ως κατάλληλες με βάση τις απόψεις των επιχειρήσεων που εκφράστηκαν κατά τη διάρκεια της φάσης μέτρησης, τις απόψεις των ενδιαφερόμενων μερών, την εμπειρία από άλλες ασκήσεις μείωσης των διοικητικών βαρών, και τις απόψεις ομάδων Ελλήνων δημοσίων υπαλλήλων που συμμετείχαν στο έργο.

Αυτές οι συστάσεις, εάν εφαρμοστούν θα επιφέρουν σημαντική εξοικονόμηση για όλες τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Στοχεύουν στην εξάλειψη περιττής γραφειοκρατίας, χωρίς να υπονομεύουν τους στόχους πολιτικής των κανονισμών. Πολλές από αυτές τις συστάσεις περιλαμβάνουν την κατάργηση υποχρέωσης υποβολής αρκετών αντιγράφων του ίδιου εγγράφου (ή του ίδιου φακέλου) σε διάφορες δημόσιες αρχές. Σε πολλές περιπτώσεις, προτείνουν την εισαγωγή υπηρεσιών μίας στάσης και ηλεκτρονικών πυλών, όπου μια επιχείρηση θα μπορεί να διευθετήσει όλες τις διοικητικές της υποχρεώσεις σε ένα μέρος. Η κοινή χρήση δεδομένων και πληροφοριών πρέπει να βελτιωθεί στο σύνολο της διοίκησης

αντί να υποχρεώνονται οι επιχειρήσεις να συναλλάσσονται με πολλές δημόσιες υπηρεσίες χωριστά.

Για κάθε μία από τις συστάσεις έχει υπολογιστεί η εξοικονόμηση σε επίπεδο διοικητικών βαρών. Δεν είναι δυνατός ο υπολογισμός της συνολικής εξοικονόμησης που πηγάζει από την υλοποίηση όλων των συστάσεων μέσω της απλής πρόσθεσης των επιμέρους ποσών, καθώς καμία σύσταση δεν αποκλείει τις υπόλοιπες. Ωστόσο, μπορούμε να εκτιμήσουμε ότι θα μπορούσαν να εξοικονομηθούν εκατομμύρια ευρώ ετησίως. Οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα μπορούν να επενδύσουν αυτούς τους πόρους αλλού, όπως στην παραγωγή ή στην παροχή υπηρεσιών. Νέες επιχειρήσεις θα ξεκινήσουν να λειτουργούν στην αγορά, καθώς η έναρξη μιας επιχείρησης θα καταστεί ευκολότερη διαδικασία. Ως εκ τούτου, αυτό θα αντικατοπτριστεί στην καλύτερη απόδοση της ελληνικής οικονομίας.

Επιπρόσθετα των οικονομικών επιπτώσεων, η υλοποίηση αυτών των συστάσεων αναμένεται επίσης να βελτιώσει την αποδοτικότητα της δημόσιας διοίκησης στην Ελλάδα, περιορίζοντας τις ευκαιρίες διαφθοράς και κακοδιαχείρισης στις δημόσιες υπηρεσίες και, ως εκ τούτου, αυξάνοντας την εμπιστοσύνη στους κρατικούς θεσμούς και στην κυβέρνηση.

Πέρα από τις συγκεκριμένες συστάσεις για τη μείωση των διοικητικών βαρών, αυτή η έκθεση παρέχει επίσης και ορισμένες γενικότερες συστάσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση των προσπαθειών μείωσης των διοικητικών βαρών στην Ελλάδα. Αυτές οι συστάσεις τονίζουν επίσης την ανάγκη εστίασης σε ευρύτερες κανονιστικές μεταρρυθμίσεις, στις οποίες περιλαμβάνεται η θέσπιση ενός κατάλληλου θεσμικού πλαισίου για την υποστήριξη της κανονιστικής ποιότητας και την καλύτερη εφαρμογή του Νόμου του 2012 για την καλή νομοθέτηση.

Σε αυτές τις γενικές συστάσεις συγκαταλέγονται:

- Η διεύρυνση και η επέκταση των έργων μείωσης των διοικητικών βαρών και σε άλλα έξοδα εκτός των διοικητικών, καθώς και σε σχέση με τους πολίτες και τις δημόσιες αρχές.
- Η συνέχιση ποσοτικοποίησης των διοικητικών βαρών, με προσοχή, έχοντας ως στόχο την αποτελεσματικότητα. Οι ποιοτικές μέθοδοι πρέπει να συμπληρώνουν τις ποσοτικές, με σκοπό την καλύτερη στοχοθέτηση των προσπαθειών.
- Η ενίσχυση των θεσμικών δομών που στηρίζουν τη μείωση των βαρών, υιοθετώντας μια προσέγγιση περισσότερο από κάτω προς τα πάνω, παρέχοντας επαρκή πολιτική στήριξη και βελτιώνοντας τον συντονισμό μέσω της θεσμοθέτησης μιας Επιτροπής Υψηλού Επιπέδου.
- Η ανάπτυξη οδηγιών σχετικά με τα πιο αποτελεσματικά και αποδοτικά μέσα για τη μείωση των κανονιστικών βαρών, συμπεριλαμβανομένων των διευθετήσεων για άδειες, την ελαχιστοποίηση των απαιτήσεων υποβολής αναφορών και τήρησης αρχείων, των απαιτήσεων παρακολούθησης/δοκιμής και των διαδικασιών επιβολής και επιθεώρησης.
- Η ανάπτυξη μιας στρατηγικής αποτίμησης για τη μείωση του κόστους, η οποία θα εστιάζει και σε άλλα αποτελέσματα και επιπτώσεις για την κοινωνία, πέρα από την αμιγή μείωση του διοικητικού βάρους.
- Η μετάβαση από τη Μείωση του Διοικητικού Βάρους σε ευρύτερες προσεγγίσεις για την αναμόρφωση των κανονισμών, συμπεριλαμβανομένης της προγραμματισμένης αναθεώρησης των υφιστάμενων κανονισμών.

Οι μεθοδολογικές συνιστώσες και τα κριτήρια για την αξιολόγηση των προγραμμάτων μείωσης των διοικητικών βαρών και την εκτίμηση του οικονομικού τους αντίκτυπου συνοψίζονται στο Παράρτημα.

Οι δεκατρείς τομεακές εκθέσεις που περιέχουν αναλυτικότερα δεδομένα για τα αποτελέσματα της μέτρησης και τις συστάσεις, δημοσιεύονται ηλεκτρονικά στη διαδικτυακή τοποθεσία του Ο.Ο.Σ.Α.: www.oecd.org/regreform/regulatory-policy/.

Κεφάλαιο 1: Μέτρηση των διοικητικών βαρών στην Ελλάδα

1.1.Εισαγωγή

Αναρίθμητοι παράγοντες –οικονομικοί, κοινωνικοί, πολιτισμικοί και πολιτικοί– οδήγησαν στην τρέχουσα οικονομική κρίση που μαστίζει την Ελλάδα. Όπως έχει τονίσει και παλαιότερα ο Ο.Ο.Σ.Α., πρέπει να χρησιμοποιηθούν πολλές μέθοδοι δράσης προκειμένου να αναζωογονήσει η Ελλάδα την οικονομία της και να χαράξει μια βιώσιμη τροχιά για την ανάκτηση της εμπιστοσύνης των αγορών και την οικονομική ανάπτυξη. Η διευθέτηση των ζητημάτων που άπτονται των δημόσιων οικονομικών πρέπει να συμπληρώνεται από διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις σε διάφορους τομείς, όπως ο τομέας της κανονιστικής πολιτικής.

Υπάρχουν πολλά εμπόδια που δεν επιτρέπουν την καλύτερη λειτουργία των αγορών στην Ελλάδα. Ορισμένα είναι σιωπηρά και πηγάζουν από παρωχημένους κανονισμούς που εμποδίζουν την είσοδο νέων ανταγωνιστών. Άλλοι κανονισμοί περιορίζουν την επέκταση των υφιστάμενων εταιρειών σε ορισμένες αγορές ή γεωγραφικές περιοχές. Επιπλέον, οι νέες και ξένες εταιρείες συχνά αποθαρρύνονται από τα εγγενή ισχυρά τεκμαρτά εμπόδια λόγω της εξαιρετικά περίπλοκης γραφειοκρατίας, των αδιαφανών κανονισμών και της διαφθοράς (Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ 2011). Η μείωση αυτών των περιττών βαρών για την επιχειρηματική δραστηριότητα θα αποτελέσει βασικό βήμα για την πραγματοποίηση θεμελιωδών βελτιώσεων σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη, την παραγωγικότητα και την καινοτομία.

Οι αρχές έχουν διορθώσει αρκετές σημαντικές ελλείψεις σε ό,τι αφορά τη λειτουργία των κανονισμών από την αρχή της κρίσης. Για παράδειγμα, οι δείκτες του Ο.Ο.Σ.Α. υποδεικνύουν την πλέον απότομη μείωση της αυστηρότητας των κανονισμών για την αγορά προϊόντων από τα τέλη του 2007 έως τα τέλη του 2012 μεταξύ των χωρών του Ο.Ο.Σ.Α. Αυτές οι τάσεις επιβεβαιώνονται από τα δεδομένα της Παγκόσμιας Τράπεζας, τα οποία δείχνουν ότι το κανονιστικό πλαίσιο για τις επιχειρήσεις βελτιώθηκε περισσότερο το 2012 από ό,τι κατά τη διάρκεια των έξι προηγούμενων ετών, (Γράφημα 1). Παρά την πρόοδο αυτή, οι κανονισμοί που διέπουν ευρύ φάσμα επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξακολουθούσαν να είναι εκ των πλέον αυστηρών, εάν όχι οι αυστηρότεροι, μεταξύ των χωρών του Ο.Ο.Σ.Α., σύμφωνα με τον Ο.Ο.Σ.Α. και την Παγκόσμια Τράπεζα στο τέλος του 2012. Όπως συνοψίστηκε στην πρόσφατη έρευνα του Ο.Ο.Σ.Α. (Ο.Ο.Σ.Α. 2013), υπάρχουν ακόμη πολλά που πρέπει να γίνουν για τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα.

Η βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου αποτελεί προϋπόθεση για την Ελλάδα προκειμένου να καταφέρει να τονώσει την οικονομική δραστηριότητα, να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και να αυξήσει την παραγωγικότητα. Αυτό εξαρτάται από τη δυνατότητα της κυβέρνησης να διαχειριστεί τα αποθέματα και τις ροές των κανονισμών, να βελτιώσει τα κανονιστικά πλαίσια και να εφαρμόσει αποτελεσματικά μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της κανονιστικής ποιότητας. Τα σχετικά εργαλεία, συστήματα και δομές που χρειάζεται να αναπτύξει και να ενσωματώσει η Ελλάδα σε όλο το δημόσιο τομέα προκειμένου να βελτιώσει το κανονιστικό πλαίσιο αποτελούν το θεμέλιο λίθο για όλες τις άλλες μεταρρυθμίσεις. Θα υποστηρίξουν επίσης την επιτυχημένη ή μη προσπάθεια της Ελλάδας να αντιδράσει με αποτελεσματικό τρόπο στην παγκόσμια οικονομική κρίση, να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα, να διασφαλίσει τη βιώσιμη ανάπτυξη και να ικανοποιήσει τους φιλόδοξους στόχους που τέθηκαν από το πρόγραμμα λιτότητας.

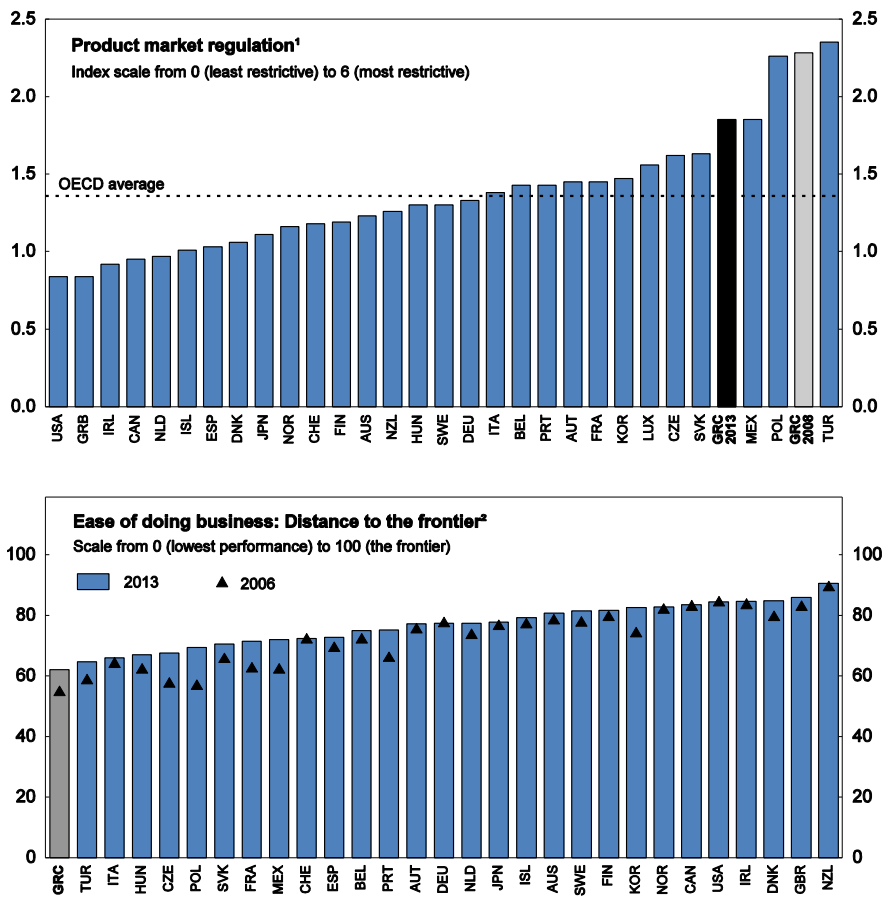
Η πρόκληση για την Ελλάδα προκειμένου να προχωρήσει μπροστά έγκειται στο να διασφαλίσει ότι το βελτιωμένο κανονιστικό περιβάλλον δεν θεωρείται ως κάτι μεμονωμένο από την ευρύτερη μεταρρύθμιση και τις προσπάθειες για αλλαγή. Τα ανωτέρω είναι εγγενώς συνδεδεμένα με τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την ενίσχυση της βιώσιμης

οικονομικής ανάπτυξης. Κυρίως, σήμερα, η κανονιστική μεταρρύθμιση προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες πολιτικής για την ενίσχυση της ανάκαμψης από την υφιστάμενη κρίση, ειδικά όταν οι εναλλακτικές πολιτικές περιορίζονται από τις δημοσιονομικές δεσμεύσεις. Η δυνατότητα αξιοποίησης αυτών των ευκαιριών εξαρτάται από τη δυνατότητα της κυβέρνησης να διαχειριστεί τα αποθέματα και τις ροές των κανονισμών, να βελτιώσει τα κανονιστικά πλαίσια και να εφαρμόσει αποτελεσματικά μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της κανονιστικής ποιότητας.

Η Ελλάδα πρέπει να συνεχίσει να βελτιώνει το κανονιστικό πλαίσιο για τις επιχειρήσεις με στόχο την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση της παραγωγικότητας. Παρά τις πολλές βελτιώσεις και τις συνεχιζόμενες προσπάθειες ανακούφισης των ελληνικών και των διεθνών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εδώ από τα κανονιστικά βάρη, εξακολουθούν να μαστίζονται από πολλαπλά στρώματα διοικητικών απαιτήσεων και από έναν περίπλοκο ιστό κανονιστικών και διοικητικών περιορισμών σε διαφορετικούς τομείς επιχειρηματικής και επαγγελματικής δραστηριότητας. Η ελληνική κυβέρνηση γνωρίζει το πρόβλημα και έχει ήδη αναλάβει σχετική δράση.

Τον Μάρτιο του 2013, η Διεύθυνση Δημόσιας Διοίκησης και Εδαφικής Ανάπτυξης του Ο.Ο.Σ.Α. και το ελληνικό Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης έθεσαν σε εφαρμογή ένα κοινό έργο που ονομάζεται «Μέτρηση Διοικητικών Βαρών από Νόμους και Κανονισμούς στην Ελλάδα σε ορισμένους τομείς της ελληνικής οικονομίας». Αυτό το έργο έχει προσδιορίσει ένα φάσμα αδυναμιών και περιπτώσεων διοικητικών βαρών για τις επιχειρήσεις που οφείλονται στο κανονιστικό πλαίσιο χρησιμοποιώντας το διεθνώς αναγνωρισμένο Τυποποιημένο Μοντέλο Κόστους. Στόχος του έργου είναι η μείωση των διοικητικών βαρών στην Ελλάδα κατά 25% σε 13 επιλεγμένους τομείς.

Γράφημα 0.1 Συνολικοί κανονισμοί αγοράς προϊόντων

1. Το έτος αναφοράς για όλες τις χώρες είναι το 2008. Ο δείκτης PMR (Κανονισμού Αγοράς Προϊόντων) για την Ελλάδα για το 2013 είναι προκαταρκτικός.
2. Αυτή τη μέτρηση δείχνει την απόσταση κάθε οικονομίας με το «όριο» που αντιπροσωπεύει την υψηλότερη απόδοση. Αύξηση στην κλίμακα υποδεικνύει βελτίωση της οικονομίας.

Πηγή: Ο.Ο.Σ.Α. 2013

1.2. Περιγραφή έργου

Το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας («το Υπουργείο») και ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («Ο.Ο.Σ.Α.») υλοποίησαν αυτό το έργο για τη μέτρηση και μείωση των διοικητικών βαρών σε 13 κύριους τομείς της ελληνικής οικονομίας.

Το έργο αναμένεται να παρέχει ανεξάρτητη αξιολόγηση, χρησιμοποιώντας το διεθνώς αναγνωρισμένο Τυποποιημένο Μοντέλο Κόστους («Τ.Μ.Κ.») όπως έχει τροποποιηθεί για την Ελλάδα, προκειμένου να προσδιοριστούν οι αδυναμίες και τα περιττά διοικητικά βάρη για τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο του κανονιστικού περιβάλλοντος, τα οποία παρεμποδίζουν τη λειτουργία των αγορών, ζημιώνοντας τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και περιορίζοντας τα οφέλη για τους εταιρικούς και τους οικιακούς καταναλωτές. Το Τ.Μ.Κ. είναι μια μέθοδος καθορισμού του διοικητικού κόστους των επιχειρήσεων που επιβάλλεται από τον κανονισμό. Το Τ.Μ.Κ. αναλύει τον κανονισμό σε μια σειρά από διαχειρίσιμες συνιστώσες που μπορούν να μετρηθούν. Το Τ.Μ.Κ. δεν προτείνει λύσεις ούτε θέτει υπό αμφισβήτηση τους στόχους πολιτικής για κάθε τμήμα του κανονισμού. Ως εκ τούτου, η μέτρηση και η ανάλυση επικεντρώνονται αποκλειστικά στις διοικητικές δραστηριότητες που πρέπει να εκτελεστούν με σκοπό τη συμμόρφωση με τον κανονισμό, και όχι στα οφέλη που προκύπτουν βάσει της νομοθεσίας.

Η οικονομική ανάκαμψη σε οποιαδήποτε χώρα επηρεάζεται αρνητικά εν μέρει και από την ποιότητα του κανονιστικού πλαισίου. Το 2006, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπολόγισε ότι το διοικητικό κόστος αντιστοιχούσε στο 6,8% περίπου του Α.Ε.Π. της Ελλάδας και ότι η μείωση του ελληνικού διοικητικού κόστους κατά 25% θα απέφερε ωφέλιμη αύξηση του Α.Ε.Π. μέχρι και 2,4% έως το 2025.

1.3. Προσέγγιση έργου

Το έργο καλύπτει τις υποχρεώσεις πληροφόρησης (Υ.Π.) που απορρέουν βάσει διαφόρων νόμων και κανονισμών, οι οποίες ομαδοποιούνται σε 13 Τομείς Προτεραιότητας (Τ.Π.):

1. Γεωργία και γεωργικές επιδοτήσεις
2. Ετήσιοι λογαριασμοί/εταιρικό δίκαιο
3. Ενέργεια
4. Περιβάλλον
5. Αλιεία
6. Ασφάλεια τροφίμων
7. Φαρμακευτική νομοθεσία
8. Δημόσιες συμβάσεις
9. Στατιστική
10. Φορολογικό Δίκαιο (Φ.Π.Α.)
11. Τηλεπικοινωνίες
12. Τουρισμός
13. Εργασιακό περιβάλλον/εργασιακές σχέσεις

Το έργο βασίζεται στη μεθοδολογία του ελληνικού Τυποποιημένου Μοντέλου Κόστους (Τ.Μ.Κ.) και αποτελείται από τις εξής πέντε φάσεις.

1. Έλεγχος και συλλογή των σχετικών νόμων και των κανονισμών στο πλαίσιο του κλάδου
2. Ποιοτικός έλεγχος των καταγεγραμμένων κανονισμών

3. Ποσοτική μέτρηση των επιλεγμένων διοικητικών βαρών
4. Διατύπωση συστάσεων για ανασχεδιασμό/κατάργηση (τμημάτων) νόμων και κανονισμών
5. Δημοσίευση και αξιοποίηση

Η πρώτη φάση του έργου αφορούσε τον έλεγχο και την επιλογή των σχετικών νόμων και κανονισμών μέσω έρευνας δευτερογενών πηγών. Το αποτέλεσμα αυτού του σταδίου ήταν μια επισκόπηση όλων των κανονισμών που δυνητικά επιφέρουν διοικητικά βάρη στους 13 διαφορετικούς Τομείς Προτεραιότητας.

Με βάση αυτή την επισκόπηση, διεξήχθη ποιοτικός έλεγχος των καταγεγραμμένων κανονισμών, προκειμένου να προσδιοριστούν τα σημεία που προκαλούν τις μεγαλύτερες επιβαρύνσεις ή/και τριβές. Αυτός ο έλεγχος, σε συνδυασμό με πρόσθετες συναντήσεις με τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη, είχε ως αποτέλεσμα την επιλογή ορισμένων υποχρεώσεων για διεξοδική αξιολόγηση.

Οι τελικές εκθέσεις καλύπτουν διεξοδικά τα στάδια 3 και 4: αποτελέσματα της εργασίας που πραγματοποιήθηκε κατά την ποιοτική μέτρηση των διοικητικών βαρών που απορρέουν από επιλεγμένους νόμους και κανονισμούς και διατύπωση προτάσεων για τη μείωση των διοικητικών βαρών.

1.4. Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται σε αυτό το έργο βασίζεται στο «Εγχειρίδιο για την εφαρμογή του Τυποποιημένου Μοντέλου Κόστους στην Ελλάδα». Στη συνέχεια παρουσιάζεται μια σύντομη εισαγωγή στα κύρια χαρακτηριστικά της προσέγγισης μέτρησης.

Το Τυποποιημένο Μοντέλο Κόστους (T.M.K) συνιστά μια ευρέως αναγνωρισμένη μέθοδο υπολογισμού διοικητικών βαρών, η οποία έχει εφαρμοστεί σε πολλά διεθνή έργα από το 2002 έως σήμερα. Το μοντέλο αναλύει το διοικητικό κόστος που επιβάλλεται μέσω νομικών πράξεων σε συνιστώσες που μπορούν να αξιολογηθούν με εύλογη ακρίβεια. Το εργαλείο χαρακτηρίζεται από την οικονομική προσέγγιση προς τη νομοθεσία και τους κανονισμούς. Στοχεύει στον προσδιορισμό όλων των υποχρεώσεων που απορρέουν από συγκεκριμένη νομοθεσία, οι οποίες καθιστούν τους νόμους και τις διαδικασίες ιδιαίτερα επιβαρυντικούς παράγοντες για τη λειτουργία της αγοράς και της οικονομίας.

Η μεθοδολογία δεν αναφέρει ούτε θέτει υπό αμφισβήτηση τους θεμελιώδεις στόχους της νομοθεσίας. Αντ' αυτού, η μέτρηση εστιάζει μόνο στις διοικητικές δραστηριότητες που πρέπει να πραγματοποιηθούν, προκειμένου να συμμορφώνονται με τη νομοθεσία. Το πεδίο εφαρμογής αυτής της μέτρησης εμπίπτει στο πλαίσιο της μέτρησης του διοικητικού κόστους, προκειμένου να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις.

Η μέθοδος T.M.K. που χρησιμοποιείται σε αυτό το έργο επικεντρώνεται αποκλειστικά στο διοικητικό κόστος των επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου, το διοικητικό κόστος ορίζεται ως το κόστος με το οποίο επιβαρύνονται οι επιχειρήσεις για να ανταποκριθούν στις Υ.Π. Μια Υ.Π. ορίζεται ως εξής: «Μια υποχρέωση που περιλαμβάνεται σε νομικό, κανονιστικό ή άλλου είδους επεξηγηματικό κείμενο της δημόσιας διοίκησης και απαιτεί από την εταιρεία να παρέχει δεδομένα στις δημόσιες αρχές ή σε τρίτους ή να διατηρεί δεδομένα που μπορούν να διατεθούν σε δημόσιες αρχές ή σε τρίτους, εάν ζητηθούν. Επιπλέον, είναι μια υποχρέωση που επιβάλλει τα προαναφερθέντα, αλλά έχει ενσωματωθεί στην καθημερινή διοικητική πρακτική που εφαρμόζεται στις δημόσιες υπηρεσίες».

Κάθε Υ.Π. διαθέτει χαρακτηριστικά που περιγράφουν:

- Το περιεχόμενο των απαιτούμενων δεδομένων ή της «απαίτησης δεδομένων» (τι πρέπει να παρέχεται)
- Την ομάδα-στόχο (τον πληθυσμό ο οποίος πρέπει να τα παρέχει)
- Τη συχνότητα εμφάνισης της υποχρέωσης (πότε πρέπει να παρέχεται)

Οι Υ.Π. μπορούν να προέρχονται είτε από τη νομοθεσία της Ε.Ε. είτε από εθνικούς νόμους και κανονισμούς. Αυτό το έργο επικεντρώνεται τόσο στις Υ.Π. που απορρέουν απευθείας από τη νομοθεσία της Ε.Ε. όσο και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ενσωμάτωση της νομοθεσίας της Ε.Ε. στο εθνικό δίκαιο.

Κατά τη διάρκεια του δεύτερου σταδίου του έργου δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στον έλεγχο και στον προσδιορισμό περιπτώσεων «υπερβολικής εφαρμογής» (ή «κανονιστικός υπερθεματισμός») μιας νομικής πράξης της Ε.Ε. σε εθνικό επίπεδο, όσον αφορά τις πρόσθετες Υ.Π. ή τις διαδικαστικές απαιτήσεις, την τροποποιημένη συχνότητα ή τον πληθυσμό (δηλαδή την κάλυψη), καθώς αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε αύξηση του διοικητικού κόστους που συνδέεται με τις προβλέψεις της κοινοτικής νομοθεσίας, καθώς και με τα εθνικά μέτρα.

Η μέθοδος T.M.K. κάνει διάκριση ανάμεσα στις πληροφορίες που πρέπει να συλλέγουν και να επεξεργάζονται οι επιχειρήσεις, ακόμα και όταν δεν υπάρχει νομοθεσία, και στις πληροφορίες που συλλέγονται αποκλειστικά για τους σκοπούς που απορρέουν από νομική υποχρέωση. Οι πρώτες αντιστοιχούν στο κόστος «συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας» (Σ.Ε.Λ.), ενώ οι δεύτερες στα διοικητικά βάρη. Όταν συνδυάζονται, τα διοικητικά βάρη και το κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας συνιστούν το διοικητικό κόστος που βαρύνει τις επιχειρήσεις.

Γενικά, το συνολικό διοικητικό κόστος μιας επιχείρησης υπολογίζεται με βάση το μέσο κόστος της εν λόγω διοικητικής δραστηριότητας (Τιμή) επί τον συνολικό αριθμό υποχρεώσεων που υλοποιούνται ανά έτος (Ποσότητα). Το κόστος υπολογίζεται με τον πολλαπλασιασμό μιας τυπικής τιμής που αποδίδεται σε έναν συγκεκριμένο τύπο εργαζομένου (με βάση το μέσο κόστος εργασίας ανά ώρα συμπεριλαμβανομένων των γενικών εξόδων κατ' αναλογία) επί του χρόνου που απαιτείται ανά ενέργεια (εσωτερικό κόστος). Κατά περίπτωση, λαμβάνονται υπ' όψιν άλλοι τύποι κόστους, όπως το κόστος ανάθεσης έργου σε τρίτους/συμβουλευτικών υπηρεσιών, εξοπλισμού ή το κόστος προμηθειών που μπορεί εύλογα να αποδοθεί σε μια υποχρέωση πληροφόρησης (εξωτερικό κόστος). Επιπλέον, για τη μέτρηση αυτή, το «πρόσθετο κόστος» (το κόστος που επιβαρύνει μια επιχείρηση, το οποίο δεν απορρέει από τους νόμους ή τους κανονισμούς, αλλά προέρχεται από μια συγκεκριμένη Υ.Π.) υπολογίζεται χωριστά. Η ποσότητα υπολογίζεται ως η συχνότητα των απαιτούμενων δραστηριοτήτων πολλαπλασιασμένη με τον αριθμό των αντίστοιχων οντοτήτων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την παρακάτω βασική εξίσωση της μεθόδου T.M.K.:

$$\sum P \times Q$$

Όπου

- P (Τιμή) = Τυπική τιμή \times Χρόνος
- Q (Ποσότητα) = αριθμός οντοτήτων \times συχνότητα.

Στο 3ο στάδιο του έργου, διενεργήθηκαν συνεντεύξεις και αξιολογήσεις των εμπειρογνομόνων για τον υπολογισμό του χρόνου και άλλων δαπανών, προκειμένου να συμμορφώνονται οι επιχειρήσεις με τις Υ.Π. Όλα τα αποτελέσματα τυποποιήθηκαν με στόχο την παροχή μιας ενιαίας εκτίμησης του τι απαιτείται προκειμένου μια τυπικά αποδοτική επιχείρηση να διεκπεραιώσει καθεμία από τις διοικητικές δραστηριότητες ώστε να συμμορφώνεται με την Υ.Π. Τα στοιχεία σχετικά με την ποσότητα συλλέχθηκαν από δημοσίους υπαλλήλους μέσω κυβερνητικών πηγών και δευτερογενούς έρευνας. Στις περιπτώσεις που δεν υπήρχε διαθέσιμη ποσότητα (Q) ή κρίθηκε απαραίτητη η περαιτέρω εργασία, η Capgemini Consulting Ολλανδίας και η Deloitte Business Solutions SA Ελλάδας έκαναν μια εκτίμηση βάσει στοιχείων.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι ο στόχος της τυποποίησης δεν είναι να υπολογιστεί ο μέσος όρος των δεδομένων κόστους που συγκεντρώνονται μέσω των συνεντεύξεων και/ή από τις αξιολογήσεις εμπειρογνομόνων, αλλά να εξαχθεί ένα εύλογο αποτέλεσμα για μια τυπικά αποδοτική επιχείρηση σε σχέση με κάθε Υ.Π. Η μέθοδος T.M.K. ορίζει μια τυπικά αποδοτική επιχείρηση ως μια επιχείρηση της ομάδας-στόχου που εκτελεί τις διοικητικές δραστηριότητες που απαιτούνται από την Υ.Π. ούτε καλύτερα ούτε χειρότερα απ' ό,τι θα ήταν εύλογα αναμενόμενο.

Για τους σκοπούς της μέτρησης, ήταν απαραίτητο να καθοριστούν οι τυποποιημένες τιμές που χρησιμοποιήθηκαν σε σταθερή βάση κατά τη φάση μέτρησης του έργου, λαμβάνοντας υπ' όψιν τα εξής: σύμφωνα με το Μνημόνιο Συνεννόησης, το βασικό έτος που χρησιμοποιήθηκε για την αξιολόγηση των διοικητικών βαρών της Ελλάδας είναι το 2008 και, εάν η μείωση των μισθών που σημειώθηκε το διάστημα μεταξύ 2008 και 2013 αντικατοπτρίζονταν πλήρως στις τιμές, αυτό θα σήμαινε αύξηση του ποσοστού μείωσης των διοικητικών βαρών που επιτεύχθηκε μέσω της «αυτόματης» επίδρασης από τη μείωση του κόστους εργασίας (δηλαδή, μια επιχείρηση πληρώνει λιγότερα για να απασχολεί εργαζομένους οι οποίοι δαπανούν χρόνο σε εργασίες διοικητικών βαρών, με αποτέλεσμα το επίπεδο των διοικητικών βαρών να είναι χαμηλότερο χωρίς να επέλθει καμία αλλαγή στους κανονισμούς). Οι τιμές που χρησιμοποιήθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του έργου ορίστηκαν κατόπιν διαβουλεύσεων με τις συνεργαζόμενες συμβουλευτικές εταιρείες, καθώς επίσης και με τα μέλη της ομάδας έργου που εμπλέκονταν στους τομείς Στατιστικής, Εργασιακού Περιβάλλοντος και Εργασιακών Σχέσεων. Για τους σκοπούς της μέτρησης του διοικητικού κόστους, λήφθηκαν ως βάση τα ωρομίσθια που χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο του έργου της μέτρησης των διοικητικών βαρών, το οποίο διεξήχθη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2009¹. Προκειμένου να καταγραφούν οι εξελίξεις που σημειώθηκαν στους μισθούς με την πάροδο του χρόνου, οι τιμές αυτές προσαρμόστηκαν στην αλλαγή των μισθών σε σχέση με τα δεδομένα που παρείχε η Eurostat το 2006² και το 2010.³ Ωστόσο, η Έρευνα για τη διάρθρωση των αποδοχών δεν λαμβάνει υπ' όψιν το κόστος κοινωνικής ασφάλισης του εργοδότη και περαιτέρω κόστος εργασίας, παρόλο που συνιστούν σχετικό κόστος μισθοδοσίας, σύμφωνα με το Τυποποιημένο Μοντέλο Κόστους. Τα πιο πρόσφατα σχετικά δεδομένα για το επίπεδο του κόστους κοινωνικής ασφάλισης του εργοδότη και του περαιτέρω κόστους εργασίας στην

¹ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2009), Δεδομένα και ανάλυση μέτρησης όπως καθορίζονται στις συγκεκριμένες συμβάσεις 5 και 6 στις Ενότητες 3 και 4 σύμφωνα με τη Σύμβαση Πλαίσιο αριθ. ENTR/06/61 Μελέτη σχετικά με τον Τομέα Προτεραιότητας Γεωργία και Γεωργικές επιδοτήσεις, σελ. 48

² Έρευνα της Eurostat για τη Διάρθρωση των αποδοχών 2006, Μέσος όρος ωρομίσθιων κατά φύλο, ηλικία και επάγγελμα, NACE Αναθ. 1.1 C-O εξαιρουμένου του L, σύμφωνα με τον κώδικα ISCO88 (earn_ses06_14)

³ Πηγή: Έρευνα της Eurostat για τη Διάρθρωση των αποδοχών 2010, Μέσος όρος ωρομίσθιων κατά φύλο, ηλικία και επάγγελμα, NACE Αναθ 2 B-S εξαιρουμένου του O, σύμφωνα με τον κώδικα ISCO88 (earn_ses06_14)

Ελλάδα αντλήθηκαν από την έρευνα της Eurostat για τη Διάρθρωση του κόστους εργασίας⁴, σύμφωνα με την οποία το ποσοστό % του κόστους εργασίας που υπολογίστηκε για την κοινωνική ασφάλιση του εργοδότη και για περαιτέρω κόστος εργασίας στο σύνολο της οικονομίας των επιχειρήσεων αντιστοιχεί στο 23,9%, ενώ το ποσοστό % που υπολογίστηκε για μισθούς και αποδοχές αντιστοιχεί στο 76,1%. Επίσης, το κόστος εργασίας δεν περιλαμβάνει πρόσθετα γενικά έξοδα, τα οποία είναι σχετικά για το Τυποποιημένο Μοντέλο Κόστους, όπως, για παράδειγμα, τη φύλαξη και τη χρήση γραφικής ύλης, την απόσβεση εξοπλισμού, τις εγκαταστάσεις για βοηθητικά τμήματα κ.λπ. Το ποσοστό ύψους 25% επιλέχθηκε βάσει των διαθέσιμων δεδομένων και βάσει της εμπειρίας των συμβούλων μας σε ανάλογα έργα που διενεργήθηκαν σε άλλες χώρες και σε επίπεδο Ε.Ε. (βλ. Παράρτημα 2 για τα τυποποιημένα ωρομίσθια ανά τύπο εργαζομένου).

Κατά τη διάρκεια του 4ου σταδίου του έργου, πιθανές επιλογές απλοποίησης και μείωσης προσδιορίστηκαν ως κατάλληλες με βάση τις απόψεις των επιχειρήσεων που εκφράστηκαν κατά τη διάρκεια της φάσης μέτρησης, τις απόψεις των ενδιαφερόμενων μερών, την εμπειρία από άλλες ασκήσεις μείωσης των διοικητικών βαρών, και τις απόψεις ομάδων Ελλήνων δημοσίων υπαλλήλων που συμμετείχαν στο έργο.

Πιθανές επιλογές απλοποίησης και μείωσης αναπτύχθηκαν από Έλληνες δημοσίους υπαλλήλους με βάση ένα δομημένο ερωτηματολόγιο το οποίο είχε συνταχθεί από τον Ο.Ο.Σ.Α. χρησιμοποιώντας την «Πυραμίδα Μείωσης Βαρών από Υ.Π.» η οποία αναπτύχθηκε από την κοινοπραξία των εταιρειών Capgemini, Deloitte και Ramboll στο πλαίσιο του έργου της Ε.Ε. για τη βασική μέτρηση και τη μείωση του διοικητικού κόστους την περίοδο 2009-10. Το ερωτηματολόγιο ζητούσε από τους δημοσίους υπαλλήλους να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις, με τη σειρά, σε σχέση με κάθε Υ.Π. για την οποία είχε γίνει μέτρηση:

1. Ποιος είναι ο στόχος της πολιτικής που αφορά την Υ.Π.;
2. Επιλογή Α: Πλήρης κατάργηση αυτής της Υ.Π. προκειμένου να μειωθούν τα διοικητικά βάρη (επιχειρήματα υπέρ, επιχειρήματα κατά, συμπέρασμα)
3. Επιλογή Β: Ανασχεδιασμός των διαδικασιών της δημόσιας διοίκησης στο πλαίσιο αυτής της Υ.Π. προκειμένου να μειωθούν τα διοικητικά βάρη (προσδιορίστε ευκαιρίες ώστε η δημόσια διοίκηση να ενεργεί με λιγότερο επαχθή τρόπο, και καταλήξτε στις πλέον κατάλληλες)
4. Επιλογή Γ: Ευθυγράμμιση της Υ.Π. με μεγαλύτερη ακρίβεια στο στόχο της πολιτικής (προσδιορίστε λιγότερο επαχθείς τρόπους εκπλήρωσης του καθορισμένου στόχου πολιτικής, και καταλήξτε στους πλέον κατάλληλους)
5. Επιλογή Δ: Κάντε την Υ.Π. όσο το δυνατόν πιο ευέλικτη για τις επιχειρήσεις (προσδιορίστε τρόπους ώστε η συμμόρφωση με την Υ.Π. να είναι όσο το δυνατόν πιο ευέλικτη για τις επιχειρήσεις, και καταλήξτε στους πλέον κατάλληλους)
6. Επιλογή Ε: Μείωση των μεταβλητών στην εξίσωση T.M.K.: Πληθυσμός, συχνότητα, χρόνος και τυπική τιμή (προσδιορίστε πιθανές αλλαγές για καθεμία από τις τέσσερις μεταβλητές, και καταλήξτε στις πλέον κατάλληλες)

Με το ερωτηματολόγιο αυτό καθορίστηκε ένας δομημένος τρόπος διερεύνησης ευρύτερων μεταρρυθμίσεων πριν από τις μικρότερες μεταρρυθμίσεις, και διασφαλίστηκε η

⁴ NACE Αναθ. 2 (Ic_an_struc_r2) [τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία για την Ελλάδα είναι του 2009]

εστίαση της προσοχής και πέρα από τις μικρές αλλαγές που αφορούσαν τις μεταβλητές της εξίσωσης του T.M.K.

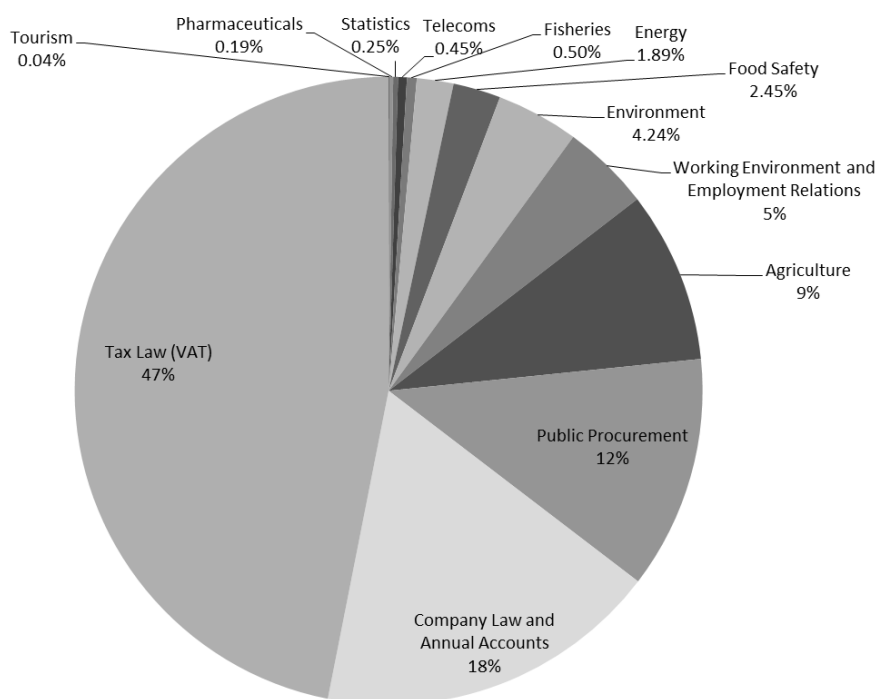
Ορισμένα από τα πιθανά μέτρα απλοποίησης και μείωσης εξετάστηκαν περαιτέρω προκειμένου να αναπτυχθεί ένα συμβατό σύνολο συστάσεων για το έργο, το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει ένα συνεκτικό σχέδιο δράσης με στόχο τη μείωση των διοικητικών βαρών στο πλαίσιο του έργου. Τα πιθανά μέτρα που εξελέγησαν σε συστάσεις είναι εκείνα που φαίνεται να έχουν τη δυνατότητα να επιφέρουν ουσιαστικές μειώσεις στα διοικητικά βάρη ή στους παράγοντες τριβής, και τα οποία φαίνεται να είναι συμβατά με τους γενικούς στόχους της πολιτικής των υποχρεώσεων.

2. Κεφάλαιο 2: Διοικητικά βάρη σε 13 βασικούς ελληνικούς κλάδους – αποτελέσματα και συστάσεις

Τα συνολικά διοικητικά βάρη που εντοπίστηκαν ανήλθαν σε 3,28 δισεκατομμύρια ευρώ και το διοικητικό κόστος σε 4,08 δισεκατομμύρια ευρώ.

Όπως υποδεικνύεται από τα δεδομένα, πάνω από τα τρία τέταρτα των διοικητικών βαρών που μετρήθηκαν αφορούν τρεις τομείς προτεραιότητας: Φορολογία (ΦΠΑ), Εταιρικό Δίκαιο και Ετήσιοι Λογαριασμοί και Δημόσιες Προμήθειες. Το γεγονός αυτό υποδεικνύει ότι οι προσπάθειες σε αυτούς τους τομείς πολιτικής θα οδηγήσουν στις μεγαλύτερες συνολικές μειώσεις διοικητικών βαρών και, ως εκ τούτου, πρέπει να λάβουν προτεραιότητα. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν θα υπάρξει σημαντική εξοικονόμηση, η οποία θα γίνει έντονα αισθητή από τις μεμονωμένες επιχειρήσεις, και στους άλλους 10 τομείς προτεραιότητας, δεδομένου ότι οι εν λόγω τομείς αντιστοιχούν σε κάτι λιγότερο από το ένα τέταρτο των διοικητικών βαρών που μετρήθηκαν.

Γράφημα 2.1 Συνολικά διοικητικά βάρη κατά τομέα προτεραιότητας

Πηγή: Μέτρηση διοικητικών βαρών του Ο.Ο.Σ.Α.

2.1.Φορολογικό Δίκαιο (Φ.Π.Α.)

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης που επιλέχθηκαν για τον τομέα του φορολογικού δικαίου (Φ.Π.Α.) συνιστούν το δεύτερο μεγαλύτερο μέρος διοικητικού κόστους και διοικητικών βαρών στο παρόν έργο. Αντιστοιχούν σε **συνολικό διοικητικό κόστος ύψους 1,81 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο βαρύνει τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα**. Από αυτό το ποσό, τα **1,54 δισεκατομμύρια ευρώ (85%) έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία των διοικητικών βαρών**. Το υπόλοιπο ποσό είναι το κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας, που πιθανώς θα εξακολουθούσε να βαρύνει τις επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι υποχρεώσεις.

Οι ακόλουθες συστάσεις παρουσιάζονται ως ένα σχέδιο δράσης με στόχο τη μείωση του διοικητικού κόστους και των διοικητικών βαρών σε σχέση με τις επιλεγμένες υποχρεώσεις για τον Φ.Π.Α.⁵:

Σύσταση	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικού κόστους	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικών βαρών
Θέσπιση καθαρού κατώτατου ορίου εγγραφής Φ.Π.Α. ύψους 10.000 ευρώ	135.658.790 ευρώ	114.117.544 ευρώ
Διαγραφή των ανενεργών υποκείμενων σε Φ.Π.Α. προσώπων από το μητρώο Φ.Π.Α.	226.105.800 ευρώ	190.201.608 ευρώ
Κατάργηση της ετήσιας δήλωσης Φ.Π.Α.*	60.096.867 ευρώ	60.096.867 ευρώ
Απλοποίηση της περιοδικής δήλωσης Φ.Π.Α.*	50.026.995 ευρώ	50.026.995 ευρώ
Κατάργηση της απαίτησης υποβολής χωριστής αίτησης για επιστροφή Φ.Π.Α.*	14.429.251 ευρώ	14.429.251 ευρώ

Η σύσταση για **θέσπιση καθαρού κατώτατου ορίου εγγραφής Φ.Π.Α. ύψους 10.000 ευρώ** θα έδινε τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων των επιτηδευματιών/ελευθέρων επαγγελματιών) με ετήσιο κύκλο εργασιών χαμηλότερο από αυτό το ποσό –περιλαμβανομένων των υφιστάμενων επιχειρήσεων– να επιλέξουν να μην εγγραφούν στο μητρώο Φ.Π.Α., ανεξάρτητα από τη νομική μορφή. Κατά συνέπεια, οι επιχειρήσεις αυτές δεν θα τηρούν στοιχεία για σκοπούς Φ.Π.Α., δεν θα χρεώνουν Φ.Π.Α. για τις πωλήσεις τους και δεν θα δικαιούνται έκπτωση του Φ.Π.Α. από τις εισροές τους. Δεν θα απαιτείται να υποβάλλουν δηλώσεις Φ.Π.Α. ή να πληρούν άλλες υποχρεώσεις Φ.Π.Α. Οι

⁵ Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική, οι υπολογισμοί μείωσης εκτελέστηκαν χωριστά για κάθε σύσταση. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να προστεθούν οι μειώσεις που υπολογίστηκαν, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνολική μείωση, εφόσον οι ίδιες υποχρεώσεις επηρεάζονται από διαφορετικές συστάσεις. Η συνολική μείωση που επιτυγχάνεται εξαρτάται από την ακολουθία των συστάσεων. Οι επιπτώσεις των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα περιορίζονται από την εφαρμογή άλλων συστάσεων, ενώ οι επιπτώσεις των συστάσεων που δεν σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα επηρεάζονται αντιστοίχως από προγενέστερη εφαρμογή των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*).

επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών κάτω των 10.000 ευρώ θα μπορούσαν να εγγραφούν προαιρετικά στο μητρώο Φ.Π.Α.

Η σύσταση για τη **διαγραφή των ανενεργών υποκείμενων σε Φ.Π.Α. προσώπων από το μητρώο Φ.Π.Α.** θα καταργούσε για τις επιχειρήσεις αυτές (συμπεριλαμβανομένων των επιτηδευματιών/ελεύθερων επαγγελματιών) την υποχρέωση να τηρούν στοιχεία Φ.Π.Α. έτοιμα προς επιθεώρηση και να συμπληρώνουν περιοδικές και ετήσιες δηλώσεις Φ.Π.Α., ακόμη και αν έχουν μηδενικό κύκλο εργασιών.

Η σύσταση για **κατάργηση της ετήσιας δήλωσης Φ.Π.Α.** θα εξάλειφε την απαίτηση για τις επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων των επιτηδευματιών/ελεύθερων επαγγελματιών) που είναι εγγεγραμμένες στο μητρώο Φ.Π.Α. να υποβάλλουν αυτήν την ετήσια δήλωση στις φορολογικές αρχές.

Η σύσταση για **απλοποίηση της περιοδικής δήλωσης Φ.Π.Α.** έχει στόχο τη μείωση των πληροφοριών που αναφέρονται στη δήλωση και, ως εκ τούτου, τη μείωση του χρόνου και της προσπάθειας που πρέπει να καταβάλλουν οι επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων των επιτηδευματιών/ελεύθερων επαγγελματιών) για την προετοιμασία και τη συμπλήρωση της περιοδικής δήλωσης Φ.Π.Α. είτε σε τριμηνιαία είτε σε μηνιαία βάση. Η σύσταση έχει στόχο την απλοποίηση κατά τρόπο συμβατό με το υπάρχον δίκαιο της Ε.Ε. και την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τυποποιημένη περιοδική δήλωση Φ.Π.Α.

Η σύσταση για **κατάργηση της απαίτησης να υποβάλλουν οι επιχειρήσεις χωριστή δήλωση επιστροφής Φ.Π.Α.** έχει στόχο τη μείωση του χρόνου και της προσπάθειας που απαιτείται από τις ελληνικές επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων των επιτηδευματιών/ελεύθερων επαγγελματιών) να λαμβάνουν τυχόν οφειλόμενο προς αυτές Φ.Π.Α. από τις φορολογικές αρχές. Αυτό επιτυγχάνεται με την ενσωμάτωση της διαδικασίας επιστροφής στην περιοδική δήλωση Φ.Π.Α. και την κατάργηση της απαίτησης για την πάγια υποβολή συνοδευτικής τεκμηρίωσης.

Η **εφαρμογή των συστάσεων** στον τομέα του φορολογικού δικαίου (Φ.Π.Α.) θα πρέπει να αποτελεί υψηλή προτεραιότητα, λόγω του ευρέος αντίκτυπου σε πάρα πολλές επιχειρήσεις στην Ελλάδα, καθώς και λόγω του επιπέδου συνολικής εφικτής μείωσης. Εάν οι δύο πρώτες συστάσεις που αφορούν το μητρώο Φ.Π.Α. εφαρμοστούν πριν από τις υπόλοιπες συστάσεις σχετικά με τις δηλώσεις και τις επιστροφές Φ.Π.Α., τότε λιγότερες επιχειρήσεις θα πρέπει να προσαρμοστούν στις αναθεωρημένες ρυθμίσεις.

Η μέτρηση κάλυψε τις παρακάτω επιλεγμένες υποχρεώσεις στον τομέα προτεραιότητας φορολογικού δικαίου (Φ.Π.Α.):

Υποχρέωση εγγραφής στο μητρώο Φ.Π.Α. και κοινοποίηση μεταβολής εργασιών

Υποχρέωση τήρησης στοιχείων και φορολογικών εγγράφων με επαρκείς λεπτομέρειες για σκοπούς Φ.Π.Α.

Υποχρέωση υποβολής περιοδικής και ετήσιας δήλωσης Φ.Π.Α.

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για την είσπραξη απόδοσης (επιστροφής) οφειλόμενου Φ.Π.Α.

Υποχρέωση υποβολής πρόσθετης εγγραφής και επιπλέον αναφορών σε περίπτωση ενδοκοινοτικών συναλλαγών

2.2.Εταιρικό δίκαιο και ετήσιοι λογαριασμοί

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης που επιλέχθηκαν για τον τομέα που αφορά το Εταιρικό δίκαιο και τους Ετήσιους λογαριασμούς συνιστούν το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό διοικητικού κόστους και βαρών στο παρόν έργο. Το **συνολικό διοικητικό κόστος ανέρχεται στα 702,81 εκατομμύρια ευρώ για τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα**. Από αυτό το ποσό, τα **580,46 εκατομμύρια ευρώ (82%) ανήκουν στην κατηγορία των διοικητικών βαρών**. Το υπόλοιπο ποσό είναι το κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας, που πιθανώς θα εξακολουθούσε να βαρύνει τις επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι υποχρεώσεις.

Οι ακόλουθες συστάσεις πραγματοποιούνται ως σχέδιο δράσης για τη μείωση του διοικητικού κόστους και των διοικητικών βαρών στις επιλεγμένες υποχρεώσεις πληροφόρησης για τον τομέα Εταιρικό δίκαιο και Ετήσιοι λογαριασμοί⁶:

Σύσταση	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικού κόστους	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικών βαρών
Κατάργηση της απαίτησης για δημοσίευση ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και εταιρικών αλλαγών στα Φύλλα Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και χρήση του ΓΕΜΗ ως εφημερίδα της κυβέρνησης για αυτόν τον σκοπό*	60.252.894 ευρώ	47.484.394 ευρώ
Κατάργηση της νομικής απαίτησης για δημοσίευση ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και της σχετικής κοινοποίησης στην ιστοσελίδα της εταιρείας ή σε εφημερίδα	33.976.000 ευρώ	27.117.950 ευρώ
Αποδοχή πλήρους ηλεκτρονικής υποβολής όλων των κοινοποιήσεων στο Μητρώο (εταιρικές αλλαγές και ετήσιες οικονομικές καταστάσεις)	13.940.502 ευρώ	11.583.685 ευρώ
Εκσυγχρονισμός της διαδικασίας πληρωμών για όλες τις κοινοποιήσεις στο Γ.Ε.ΜΗ ώστε να πραγματοποιούνται πληρωμές χωρίς επίσκεψη σε γραφείο*	13.940.502 ευρώ	11.583.685 ευρώ
Χρήση ευελιξίας στη νομοθεσία της Ε.Ε. για την απλοποίηση των οικονομικών καταστάσεων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων	39.031.148 ευρώ	31.216.708 ευρώ
Μείωση του αριθμού των εταιρειών για τις οποίες απαιτείται ανεξάρτητος έλεγχος των οικονομικών τους καταστάσεων	26.750.844 ευρώ	26.750.844 ευρώ

⁶ Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική, οι υπολογισμοί μείωσης εκτελέστηκαν χωριστά για κάθε σύσταση. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να προστεθούν οι μειώσεις που υπολογίστηκαν, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνολική μείωση, εφόσον οι ίδιες υποχρεώσεις επηρεάζονται από διαφορετικές συστάσεις. Η συνολική μείωση που επιτυγχάνεται εξαρτάται από την ακολουθία των συστάσεων. Οι επιπτώσεις των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα περιορίζονται από την εφαρμογή άλλων συστάσεων, ενώ οι επιπτώσεις των συστάσεων που δεν σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα επηρεάζονται αντιστοίχως από προγενέστερη εφαρμογή των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*).

Η σύσταση για **κατάργηση της δημοσίευσης ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και εταιρικών αλλαγών στα Φύλλα Εφημερίδας της Κυβερνήσεως** θα απέκλειε τη διπλή δημοσίευση πληροφοριών και θα ελάφρυνε τις επιχειρήσεις από τα έξοδα δημοσίευσης.

Η σύσταση για **κατάργηση της απαίτησης δημοσίευσης ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και εταιρικών ανακοινώσεων στη διαδικτυακή τοποθεσία της εταιρείας ή σε μια εθνική εφημερίδα** θα καταργούσε πλήρως την επιπρόσθετη απαίτηση για δημοσίευση και (στην περίπτωση της διαδικτυακής τοποθεσίας) ειδοποίηση της διοίκησης ότι πραγματοποιήθηκε η δημοσίευση.

Οι συστάσεις να **επιτραπεί η πλήρης ηλεκτρονική υποβολή όλων των κοινοποιήσεων στο Γ.Ε.ΜΗ και να επιτραπούν πληρωμές χωρίς επίσκεψη σε κάποιο γραφείο** θα βοηθούσαν τις εταιρείες να αποφύγουν τον χρόνο αναμονής και τον χρόνο μετακινήσεων.

Οι συστάσεις για **απλοποίηση των οικονομικών καταστάσεων μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων και μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων που απαιτείται να υποβάλλουν τις οικονομικές τους καταστάσεις για έλεγχο** θα μείωναν το κόστος της συμμόρφωσης με τις νομικές απαιτήσεις και θα αξιοποιούσαν την απλοποίηση των διαδικασιών που εφαρμόζει η Ε.Ε. ώστε να μειωθούν τα βάρη των μικρών επιχειρήσεων.

Η **εφαρμογή των συστάσεων** στον τομέα που αφορά το Εταιρικό δίκαιο και τους Ετήσιους λογαριασμούς θα πρέπει να αποτελεί υψηλή προτεραιότητα, διότι επηρεάζει την εμπειρία των νέων επενδυτών καθώς και των υφιστάμενων εταιρειών, ενώ μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως δείκτης του επιπέδου φιλικότητας προς τις επιχειρήσεις.

Η μέτρηση κάλυψε τις παρακάτω επιλεγμένες υποχρεώσεις στο πλαίσιο του τομέα προτεραιότητας που αφορά το Εταιρικό δίκαιο και τους Ετήσιους λογαριασμούς:

Υποχρέωση να **καταρτίζονται και να γνωστοποιούνται/υποβάλλονται ετήσιοι λογαριασμοί** (διαφορετικές μορφές και κατηγορίες, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων σχετικά με τη δημοσίευση, εφόσον ισχύει)

Υποχρέωση **ελέγχου των ετήσιων λογαριασμών** (διαφορετικές μορφές και κατηγορίες)

Υποχρέωση **γνωστοποίησης/υποβολής/εγγραφής και δημοσίευσης αποφάσεων και αλλαγών της εταιρείας** (διαφορετικές μορφές και κατηγορίες)

Υποχρέωση **πρόσθετων γνωστοποιήσεων/κοινοποιήσεων/εγγραφών και απαιτήσεων δημοσίευσης** (υποκαταστήματα ξένων εταιρειών στην Ελλάδα)

2.3. Δημόσιες Συμβάσεις

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης που επιλέχθηκαν για τις δημόσιες συμβάσεις αποτελούν το τρίτο μεγαλύτερο ποσοστό διοικητικού κόστους και διοικητικών βαρών στο παρόν έργο. Αντιστοιχούν σε **συνολικό διοικητικό κόστος ύψους 393,13 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο βαρύνει τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Έχει ταξινομηθεί στο σύνολό του ως διοικητικό βάρος**, καθώς δεν υπάρχει κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας που πιθανώς να συνεχίσει να υφίσταται εάν εξαλειφθούν οι υποχρεώσεις.

Οι συστάσεις περιλαμβάνουν ορισμένα μέτρα, ως αποτέλεσμα της υλοποίησης της μεταρρύθμισης στον τομέα δημόσιων συμβάσεων, οι οποίες περιλαμβάνονται στο Μνημόνιο Συνεννόησης. Ορισμένες έχουν ήδη εφαρμοστεί κατά τη διάρκεια αυτού του έργου, ενώ άλλες θα εφαρμοστούν μετέπειτα. Αυτές οι συστάσεις έχουν ποσοτικοποιηθεί προκειμένου να παρέχουν μια ένδειξη των μειώσεων του διοικητικού βάρους.

Οι ακόλουθες συστάσεις παρουσιάζονται ως σχέδιο δράσης με στόχο τη μείωση του διοικητικού κόστους και των διοικητικών βαρών σε σχέση με τις επιλεγμένες υποχρεώσεις για τις δημόσιες συμβάσεις⁷:

Σύσταση	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικού κόστους	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικών βαρών
Κωδικοποίηση και απλοποίηση νόμων και κανονισμών για τις δημόσιες συμβάσεις, διατήρηση της σταθερότητας και παροχή κατευθυντήριων οδηγιών στις επιχειρήσεις	11.892.156 ευρώ	11.892.156 ευρώ
Αύξηση της χρήσης συμφωνιών-πλαίσια (με βάση μείωση ύψους 10% στον αριθμό των διαγωνισμών για δημόσιες συμβάσεις)*	38.161.847 ευρώ	38.161.847 ευρώ
Ενοποίηση ζήτησης εντός και μεταξύ δημόσιων φορέων (με βάση μείωση ύψους 10% στον αριθμό των διαγωνισμών για δημόσιες συμβάσεις)*	38.161.847 ευρώ	38.161.847 ευρώ
Δημοσίευση, επιβολή και βελτίωση του ενιαίου σημείου δημοσίευσης για όλες τις αναγγελίες/γνωστοποιήσεις* δημοσίων συμβάσεων	3.964.052 ευρώ	3.964.052 ευρώ

⁷ Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική, οι υπολογισμοί μείωσης εκτελέστηκαν χωριστά για κάθε σύσταση. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να προστεθούν οι μειώσεις που υπολογίστηκαν, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνολική μείωση, εφόσον οι ίδιες υποχρεώσεις επηρεάζονται από διαφορετικές συστάσεις. Η συνολική μείωση που επιτυγχάνεται εξαρτάται από την ακολουθία των συστάσεων. Οι επιπτώσεις των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα περιορίζονται από την εφαρμογή άλλων συστάσεων, ενώ οι επιπτώσεις των συστάσεων που δεν σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα επηρεάζονται αντιστοίχως από προγενέστερη εφαρμογή των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*).

Ηλεκτρονικά και δωρεάν έγγραφα προκήρυξης διαγωνισμών*	38.533.361 ευρώ	38.533.361 ευρώ
Υποστηρικτικές πληροφορίες: απαιτείται μόνον αυτοδήλωση στο στάδιο προσφοράς*	31.662.378 ευρώ	31.662.378 ευρώ
Παρεχόμενες υποστηρικτικές πληροφορίες: Ελαχιστοποιημένες, προκαθορισμένες και από τυποποιημένο μενού*	9.366.392 ευρώ	9.366.392 ευρώ
Υποστηρικτικές πληροφορίες και έγγραφο προσφοράς ηλεκτρονικά: Αποδοχή ηλεκτρονικής υποβολής προσφοράς και σχετικών εγγράφων (ακόμη και εκτός της διαδικασίας εξολοκλήρου ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων e-Procurement)*	8.435.768 ευρώ	8.435.768 ευρώ
Υποστηρικτικές πληροφορίες που υποβάλλονται από τον πλειοδότη: Μείωση επανυποβολής υποστηρικτικών στοιχείων στην ίδια αναθέτουσα αρχή	3.799.485 ευρώ	3.799.485 ευρώ
Περαιτέρω τυποποίηση εγγράφων προκήρυξης διαγωνισμών*	3.964.052 ευρώ	3.964.052 ευρώ
Εκσυγχρονισμός των απαιτήσεων εγγραφής και ανανέωσης για το μητρώο εργοληπτικών επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.)	3.113.585 ευρώ	3.113.585 ευρώ

Η σύσταση για την **κωδικοποίηση και απλοποίηση νόμων και κανονισμών για τις δημόσιες συμβάσεις και τη διατήρηση της σταθερότητας** θα μειώσει το χρόνο που αφιερώνουν επί του παρόντος οι επιχειρήσεις στο να κατανοήσουν τη νομοθεσία που ισχύει για συγκεκριμένες διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων, καθώς και τις αλλαγές της.

Οι συστάσεις για **αύξηση της χρήσης συμφωνιών-πλαισίων και ενοποίηση της ζήτησης** θα μειώσει τον συνολικό αριθμό των εξαγγελιών διαγωνισμών δημόσιων συμβάσεων, με αποτέλεσμα να μειωθούν τα βάρη για τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις. Οι συμβάσεις που συνάπτονται βάσει συμφωνιών-πλαισίων δεν θα συνεπάγονται μια επαχθή διαδικασία δημόσιων συμβάσεων.

Οι συστάσεις για **τη βελτίωση των ενιαίων σημείων δημοσίευσης για γνωστοποιήσεις προκηρύξεων δημόσιων συμβάσεων και τη δωρεάν και ηλεκτρονική διάθεση όλων των εγγράφων διαγωνισμών** θα παρέχουν στις επιχειρήσεις μια ενιαία ηλεκτρονική πηγή πληροφόρησης που θα τους επιτρέπει να εντοπίζουν και να συμμετέχουν σε εξαγγελίες διαγωνισμών δημόσιων συμβάσεων.

Οι συστάσεις για **τη μείωση και την τυποποίηση των υποστηρικτικών πληροφοριών και την απαίτηση να υποβάλλονται μόνο από προτιμητέους πλειοδότες** θα απαλλάξουν

πολλούς πλειοδότες από διοικητικά βάρη, ενώ θα διευκολύνουν τη διαδικασία σε μεταγενέστερο στάδιο.

Η σύσταση για **αποδοχή ηλεκτρονικής υποβολής εγγράφων προσφοράς, ακόμη και όταν δεν χρησιμοποιείται η πλατφόρμα ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων**, θα απλοποιήσει τη διαδικασία συμμετοχής σε δημόσιες συμβάσεις ικανοποιώντας ένα σαφές αίτημα των επιχειρήσεων.

Η σύσταση για **εκσυγχρονισμό των ρυθμίσεων εγγραφής και ανανέωσης για το Μ.Ε.ΕΠ.** θα καταργήσει ορισμένες ενοχλητικές και δαπανηρές επαναλήψεις και διοικητικές διαδικασίες.

Η **εφαρμογή των συστάσεων** στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων θα πρέπει να αποτελεί υψηλή προτεραιότητα, καθώς το σύνολο του διοικητικού κόστους σε αυτό τον τομέα αποτελεί διοικητικό βάρος και παρουσιάζεται σήμερα η ευκαιρία να χρησιμοποιηθεί ο προγραμματισμένος νέος νόμος για τις δημόσιες συμβάσεις με στόχο τη δημιουργία διαδικασιών και συστημάτων για τις δημόσιες συμβάσεις με πολύ λιγότερα σημεία τριβής για τις επιχειρήσεις.

Η μέτρηση κάλυψε τις παρακάτω επιλεγμένες υποχρεώσεις στον τομέα προτεραιότητας δημόσιων συμβάσεων:

Υποχρέωση παροχής εγγράφων που σχετίζονται με την επιλογή ανάθεσης σύμβασης (δημόσιες προμήθειες, δημόσιες υπηρεσίες, δημόσια έργα)

Υποχρέωση του προτιμητέου πλειοδότη για μια σύμβαση να παρέχει έγγραφα/πληροφορίες (δημόσιες προμήθειες, δημόσιες υπηρεσίες, δημόσια έργα)

Υποχρεώσεις που σχετίζονται με την αίτηση εγγραφής στο μητρώο εργοληπτικών επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) (δημόσια έργα)

2.4.Γεωργία

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης που έχουν επιλεχθεί σε σχέση με τη Γεωργία συνιστούν το πέμπτο μεγαλύτερο ποσοστό διοικητικού κόστους και το τέταρτο μεγαλύτερο ποσοστό διοικητικών βαρών στο πλαίσιο αυτού του έργου. Αντιστοιχούν σε **συνολικό διοικητικό κόστος ύψους 315,85 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο καταβάλλεται σε φορείς στην Ελλάδα**. Από αυτό το ποσό, τα **289,35 εκατομμύρια ευρώ (92%) ανήκουν στην κατηγορία των διοικητικών βαρών**. Το υπόλοιπο ποσό είναι το κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας, που πιθανώς θα εξακολουθούσε να βαρύνει τις επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι υποχρεώσεις.

Οι ακόλουθες συστάσεις παρουσιάζονται ως ένα πρόγραμμα δράσης με στόχο τη μείωση του διοικητικού κόστους και των διοικητικών βαρών σε σχέση με τις επιλεγμένες υποχρεώσεις για τη Γεωργία⁸:

Σύσταση	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικού κόστους	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικών βαρών
Βελτίωση της καθοδήγησης και της εμπειρίας των χρηστών του ηλεκτρονικού συστήματος για την εγγραφή στο Σ.Ε.Ε.*	12.032.560 ευρώ	12.032.560 ευρώ
Μείωση του χρόνου που δαπανούν οι γεωργοί με τους μεσάζοντες αυξάνοντας την αποδοτικότητα*	94.251.086 ευρώ	94.251.086 ευρώ
Παρακολούθηση της πορείας της αίτησης στο ηλεκτρονικό σύστημα Σ.Ε.Ε.	5.920.867 ευρώ	5.920.867 ευρώ
Κατάργηση της υποβολής των εγγράφων αυτοπροσώπως για αίτηση μεταβίβασης δικαιωμάτων Σ.Ε.Ε.	284.067 ευρώ	284.067 ευρώ
Αύξηση της χρήσης του πρότυπου κόστους για την απλοποίηση των αιτήσεων για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης*	1.756.613 ευρώ	1.756.613 ευρώ
Βελτίωση της ευκολίας χρήσης και της υποστήριξης που παρέχουν οι φόρμες αίτησης και τα πρότυπα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης*	6.275.271 ευρώ	6.275.271 ευρώ

⁸ Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική, οι υπολογισμοί μείωσης εκτελέστηκαν χωριστά για κάθε σύσταση. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να προστεθούν οι μειώσεις που υπολογίστηκαν, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνολική μείωση, εφόσον οι ίδιες υποχρεώσεις επηρεάζονται από διαφορετικές συστάσεις. Η συνολική μείωση που επιτυγχάνεται εξαρτάται από την ακολουθία των συστάσεων. Οι επιπτώσεις των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα περιορίζονται από την εφαρμογή άλλων συστάσεων, ενώ οι επιπτώσεις των συστάσεων που δεν σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα επηρεάζονται αντιστοίχως από προγενέστερη εφαρμογή των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*).

Ενθάρρυνση της συσπείρωσης όσον αφορά τις αιτήσεις για την υποστήριξη της ποιότητας των τροφίμων μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης	2.757.297 ευρώ	2.757.297 ευρώ
Μείωση της απαιτούμενης συνοδευτικής τεκμηρίωσης για τις αιτήσεις μέσω της ανταλλαγής δεδομένων στο πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης*	68.393.813 ευρώ	68.393.813 ευρώ
Ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης παραγωγής οίνου, και ηλεκτρονική συλλογή των δηλώσεων εσοδείας από τους καλλιεργητές	207.646 ευρώ	207.646 ευρώ

Η σύσταση για **αύξηση της αποδοτικότητας των μεσαζόντων που βοηθούν τους γεωργούς με τις αιτήσεις Σ.Ε.Ε.** θα αφορούσε κυρίως την εφαρμογή ενός κατάλληλου συστήματος ορισμού των συναντήσεων προκειμένου να αποφεύγεται η αναμονή, διασφαλίζοντας ότι οι μεσάζοντες δεν ζητούν έγγραφα τα οποία δεν απαιτούνται στην πραγματικότητα και αυξάνοντας την προθεσμία για την υποβολή των αιτήσεων Σ.Ε.Ε. Αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα οι γεωργοί να δαπανούν λιγότερο χρόνο αναμονής σε γραφεία και στη συγκέντρωση στοιχείων.

Η σύσταση για **μείωση των εγγράφων τεκμηρίωσης που απαιτείται για τις αιτήσεις Σ.Ε.Ε. και το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης** θα αφορά τα σαρωμένα έγγραφα που συσσωρεύονται στο σύστημα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. με την πάροδο του χρόνου, καθώς και τις διασυνδέσεις με άλλα υπουργεία και κυβερνητικούς φορείς και τη συστηματική επανεξέταση της ανάγκης για έγγραφα. Οι γεωργοί θα χρειάζεται να υποβάλλουν λιγότερα έγγραφα και τα στοιχεία θα επαναχρησιμοποιούνται.

Η σύσταση για **βελτίωση της καθοδήγησης και της εμπειρίας των χρηστών στο σύστημα Σ.Ε.Ε. και η δυνατότητα παρακολούθησης της πορείας της αίτησης και η ηλεκτρονική μεταβίβαση των δικαιωμάτων** θα περιλαμβάνει βελτιώσεις του συστήματος, οι οποίες θα ενθαρρύνουν περισσότερους αιτούντες να υποβάλουν την αίτηση Σ.Ε.Ε. χωρίς μεσάζοντες, μειώνοντας το χρόνο που δαπανούν οι γεωργοί για να ενημερωθούν για την πορεία της αίτησής τους και καταργώντας τη διεκπεραίωση εντύπων.

Η σύσταση για **χρήση του πρότυπου κόστους όσο το δυνατόν περισσότερο στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης** θα μειώσει σημαντικά το χρόνο που δαπανούν οι αιτούντες για τη συγκέντρωση εγγράφων, προκειμένου να δικαιολογήσουν τα προγραμματισμένα έξοδα που περιλαμβάνονται στις προτάσεις τους.

Η σύσταση για **βελτιώσεις στις φόρμες και τα πρότυπα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης** θα συμπεριλαμβάνει τις τεχνικές σχεδίασης της φόρμας αίτησης έτσι ώστε οι αιτούντες να μπορέσουν να κατανοήσουν πώς θα συμπληρώσουν το μεγαλύτερο μέρος της αίτησης χωρίς να χρειαστούν βοήθεια από ειδικό, πράγμα που μειώνει το κόστος παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Η σύσταση για **ενθάρρυνση συσπειρώσεων αιτούντων να λάβουν μέτρα για την ποιότητα των τροφίμων στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης** θα περιλαμβάνει την προώθηση των πλεονεκτημάτων αυτής της προσέγγισης, τόσο ως προς τα επιχειρηματικά αποτελέσματα όσο και ως προς τη μείωση του κόστους. Θα έχει ως

αποτέλεσμα τον περιορισμό του διοικητικού κόστους για τους αιτούντες, καθώς το κόστος θα μοιράζεται και θα προάγει την επιχειρηματικότητα στον τομέα.

Η σύσταση για **ηλεκτρονική υποβολή των δεδομένων παραγωγής οίνου και εσοδείας σταφυλιών** θα περιλαμβάνει την εφαρμογή ενός πιλοτικού προγράμματος που χρησιμοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του 2013 για την εσοδεία σταφυλιών συμπεριλαμβάνοντας τους οινοπαραγωγούς. Με αυτόν τον τρόπο, οι οινοπαραγωγοί θα απαλλαγθούν από το κόστος του ελέγχου και την ανάληψη ευθύνης για τα δεδομένα σχετικά με τους προμηθευτές τους.

Θα πρέπει να δοθεί ύψιστη προτεραιότητα στην **εφαρμογή των συστάσεων** στον τομέα της Γεωργίας επειδή το Σ.Ε.Ε. επηρεάζει όλους σχεδόν τους γεωργούς της Ελλάδας και είναι εξαιρετικά επαχθές. Ο χρόνος εφαρμογής πρέπει να συμβαδίζει με τις βασικές προθεσμίες για τις πληρωμές και την υποβολή αιτήσεων κατά τη διάρκεια της γεωργικής περιόδου.

Ο υπολογισμός κάλυψε τις παρακάτω επιλεγμένες υποχρεώσεις στο πλαίσιο της Γεωργίας, που αποτελεί τομέα προτεραιότητας:

Υποχρεώσεις που αφορούν την εγγραφή στο Σχέδιο Ενιαίας Ενίσχυσης (συμπεριλαμβανομένων των ενημερώσεων)

Υποχρεώσεις που αφορούν την υποβολή αίτησης ενίσχυσης στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (Μέτρο 121)

Υποχρεώσεις που αφορούν την υποβολή αίτησης ενίσχυσης στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης για την εγκατάσταση νέων γεωργών (Μέτρο 112)

Υποχρεώσεις που αφορούν στην υποβολή αίτησης για υποστήριξη στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης για συμμετοχή γεωργών σε συστήματα για την ποιότητα τροφίμων (μέτρο 132)

Υποχρεώσεις για έκδοση άδειας κατασκευής μικρής κτηνοτροφικής εγκατάστασης/χώρου στέγασης

Υποχρεώσεις για δήλωση των δεδομένων παραγωγής οίνου

2.5.Εργασιακό περιβάλλον και εργασιακές σχέσεις

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης που επιλέχθηκαν για το Εργασιακό περιβάλλον και τις εργασιακές σχέσεις συνιστούν το πέμπτο μεγαλύτερο ποσοστό διοικητικών βαρών στο παρόν έργο. Αντιστοιχούν σε **συνολικό διοικητικό κόστος ύψους 384,55 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο βαρύνει τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα**. Από αυτό το ποσό, τα **148,73 εκατομμύρια ευρώ (39%) ανήκουν στην κατηγορία των διοικητικών βαρών**. Το υπόλοιπο ποσό είναι το κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας, που πιθανώς θα εξακολουθούσε να βαρύνει τις επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι υποχρεώσεις.

Οι ακόλουθες συστάσεις παρουσιάζονται ως ένα σχέδιο δράσης με στόχο τη μείωση του διοικητικού κόστους και των διοικητικών βαρών σε σχέση με τις επιλεγμένες υποχρεώσεις για το Εργασιακό περιβάλλον και τις εργασιακές σχέσεις⁹:

Σύσταση	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικού κόστους	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικών βαρών
Αρχεία ετήσιων αδειών: Απλοποίηση των πληροφοριών που καταγράφονται και κατάργηση της απαίτησης υπογραφής του εργαζομένου	24.057.835 ευρώ	24.057.835 ευρώ
Αποκόμματα μισθοδοσίας: Κατάργηση απαίτησης να συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σε σχέση με το επίδομα εξίσωσης	3.332.742 ευρώ	3.332.742 ευρώ
Αποκόμματα μισθοδοσίας: Αποσαφήνιση βάσει νόμου ότι δεν απαιτείται υπογραφή των εργαζομένων στις αποδείξεις	7.762.217 ευρώ	7.762.217 ευρώ
Κοινοποιήσεις εργαζομένων: Αύξηση της ευελιξίας για τους εργοδότες με την παροχή ονόματος χρήστη και κωδικού πρόσβασης ειδικά για το ΕΡΓΑΝΗ	1.262.664 ευρώ	1.262.664 ευρώ
Κοινοποίηση εργαζομένων: Πρόσθετες βελτιώσεις στο σύστημα ΕΡΓΑΝΗ και στις απαιτήσεις αναφοράς και διασύνδεση με άλλα σχετικά δημόσια συστήματα για τη μείωση των επαναλήψεων	-	-

⁹ Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική, οι υπολογισμοί μείωσης εκτελέστηκαν χωριστά για κάθε σύσταση. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να προστεθούν οι μειώσεις που υπολογίστηκαν, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνολική μείωση, εφόσον οι ίδιες υποχρεώσεις επηρεάζονται από διαφορετικές συστάσεις. Η συνολική μείωση που επιτυγχάνεται εξαρτάται από την ακολουθία των συστάσεων. Οι επιπτώσεις των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα περιορίζονται από την εφαρμογή άλλων συστάσεων, ενώ οι επιπτώσεις των συστάσεων που δεν σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα επηρεάζονται αντιστοίχως από προγενέστερη εφαρμογή των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*).

Υγεία και ασφάλεια στα εργοτάξια: Δημοσίευση ηλεκτρονικών προτύπων, αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών και υποδειγμάτων για σχέδια και αρχεία	1.818.280 ευρώ	1.818.280 ευρώ
Υγεία και ασφάλεια στα εργοτάξια: Εκσυγχρονισμός των διαδικασιών του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών	765.254 ευρώ	765.254 ευρώ

Η σύσταση για **απλοποίηση των ετήσιων αρχείων αδειών** θα μειώσει τον όγκο των πληροφοριών που πρέπει να καταγράφονται σύμφωνα με τον νόμο από τους εργοδότες σχετικά με την ετήσια άδεια των εργαζομένων και θα καταργήσει την απαίτηση να φέρουν τα αρχεία την υπογραφή των εργαζομένων.

Οι συστάσεις για **απλοποίηση των αποκομμάτων μισθοδοσίας** θα καταργήσουν την απαίτηση να περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το επίδομα εξίσωσης (το ποσό το οποίο θα δικαιούταν ο εργαζόμενος στο πλαίσιο συλλογικής σύμβασης) και θα εξαλείψουν κάθε αμφιβολία ότι βάσει του νόμου δεν απαιτείται η υπογραφή των εργαζομένων για να επιβεβαιωθεί η παραλαβή των αποκομμάτων μισθοδοσίας.

Η σύσταση για **πρόσβαση στο ΕΡΓΑΝΗ με βάση διαφορετικά ονόματα χρηστών και κωδικούς πρόσβασης σε σχέση με τα συστήματα Ι.Κ.Α.** θα επιτρέψει σε εταιρείες με πολλές τοποθεσίες ή πιθανούς χρήστες να μην μεταδίδουν τις πληροφορίες από τη μία τοποθεσία στην άλλη ή από τον έναν χρήστη στον άλλον με πίεση χρόνου, ώστε να διασφαλίζεται η αναφορά των στοιχείων των εργαζομένων.

Η σύσταση για την **παροχή προτύπων, κατευθυντήριων γραμμών και υποδειγμάτων για σχέδια σε σχέση με την υγεία και την ασφάλεια στα εργοτάξια** θα βοηθήσει τις εταιρείες να καταρτίζουν σχέδια υψηλής ποιότητας και να προσδιορίζουν μέτρα καλύτερα και απλούστερα, με βάση την εμπειρία άλλων εταιρειών.

Η σύσταση για **εκσυγχρονισμό των κοινοποιήσεων έναρξης εργασιών στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας για τα εργοτάξια** θα μειώσει το κόστος μετακίνησης προς ένα γραφείο προκειμένου να σφραγιστούν έγγραφα που πρέπει να φυλάσσονται στο εργοτάξιο.

Θα πρέπει να δοθεί μέτρια προτεραιότητα στην **εφαρμογή των συστάσεων** στον τομέα του Εργασιακού περιβάλλοντος και των εργασιακών σχέσεων, καθότι το ποσοστό του κόστους συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας είναι υψηλό, οπότε οι ευκαιρίες μείωσης είναι πιο περιορισμένες απ' ό,τι θα ανάμενε κανείς με βάση το συνολικό διοικητικό κόστος.

Η μέτρηση κάλυψε τις παρακάτω επιλεγμένες υποχρεώσεις στον τομέα προτεραιότητας Εργασιακού περιβάλλοντος και εργασιακών σχέσεων:

Υποχρέωση αναφοράς πληροφοριών σε σχέση με μεμονωμένους εργαζομένους που προσλαμβάνονται και αποχωρούν από έναν εργοδότη

Υποχρέωση αναφοράς και ενημέρωσης της ετήσιας κατάστασης προσωπικού, διατήρηση

Υποχρέωση τήρησης και διατήρησης αρχείων που αφορούν τις ετήσιες άδειες των εργαζομένων

Υποχρέωση προσκόμισης αποκομμάτων μισθοδοσίας, στα οποία αναφέρονται πληροφορίες που αφορούν τον κατώτατο μισθό, και διατήρησης αρχείων για τα αποκόμματα μισθοδοσίας

Υποχρέωση αναφοράς ατυχημάτων κατά την εργασία εντός 24 ωρών

2.6.Περιβάλλον

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης που επιλέχθηκαν για το Περιβάλλον αποτελούν το έκτο μεγαλύτερο ποσοστό διοικητικού κόστους και διοικητικών βαρών στο παρόν έργο. Αντιστοιχούν σε **συνολικό διοικητικό κόστος ύψους 249,35 εκατομμυρίων ευρώ το οποίο καταβάλλεται σε επιχειρήσεις στην Ελλάδα**. Από αυτό το ποσό, τα **138,76 εκατομμύρια ευρώ (55,64%) έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία των διοικητικών βαρών**. Το υπόλοιπο ποσό είναι το κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας, που πιθανώς θα εξακολουθούσε να βαρύνει τις επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι υποχρεώσεις.

Οι ακόλουθες συστάσεις παρουσιάζονται ως ένα σχέδιο δράσης με στόχο τη μείωση του διοικητικού κόστους και των διοικητικών βαρών σε σχέση με τις επιλεγμένες υποχρεώσεις για το Περιβάλλον¹⁰:

Σύσταση	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικού κόστους	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικών βαρών
Ψηφιοποίηση της διαδικασίας υποβολής, παρακολούθησης και αξιολόγησης για την Περιβαλλοντική αδειοδότηση (Α.Ε.Π.Ο.)*	2.741.805 ευρώ	2.741.805 ευρώ
Απλοποίηση των τροποποιήσεων και των ανανεώσεων Α.Ε.Π.Ο.*	4.669.792 ευρώ	2.101.407 ευρώ
Εισαγωγή ιδιωτών εξωτερικών επιθεωρητών Μ.Π.Ε.	1.493.644 ευρώ	1.493.644 ευρώ
Ψηφιοποίηση της διαδικασίας υποβολής εκθέσεων Α.Ε.Π.Ο.*	20.569.575 ευρώ	20.569.575 ευρώ
Εξορθολογισμός των επιπέδων ιεραρχίας και εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων που συμμετέχουν στη διαδικασία έγκρισης	497.881 ευρώ	497.881 ευρώ
Ολοκλήρωση Χωροταξικού σχεδιασμού	10.000.650 ευρώ	10.000.650 ευρώ
Εκσυγχρονισμός της άδειας για τη συλλογή, τη μεταφορά και τη διαχείριση στερεών αποβλήτων*	117.700 ευρώ	117.700 ευρώ
Καθορισμός από το κράτος του αιγιαλού κατά μήκος της	1.716.719 ευρώ	1.716.719 ευρώ

¹⁰ Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική, οι υπολογισμοί μείωσης εκτελέστηκαν χωριστά για κάθε σύσταση. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να προστεθούν οι μειώσεις που υπολογίστηκαν, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνολική μείωση, εφόσον οι ίδιες υποχρεώσεις επηρεάζονται από διαφορετικές συστάσεις. Η συνολική μείωση που επιτυγχάνεται εξαρτάται από την ακολουθία των συστάσεων. Οι επιπτώσεις των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα περιορίζονται από την εφαρμογή άλλων συστάσεων, ενώ οι επιπτώσεις των συστάσεων που δεν σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα επηρεάζονται αντιστοίχως από προγενέστερη εφαρμογή των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*).

ακτογραμμής της χώρας		
-----------------------	--	--

Η σύσταση για την **ψηφιοποίηση της διαδικασίας υποβολής, παρακολούθησης και αξιολόγησης για την Περιβαλλοντική αδειοδότηση (Α.Ε.Π.Ο.)** θα επιτρέψει στους αιτούντες να υποβάλουν ηλεκτρονικά την αίτηση τους για Α.Ε.Π.Ο., καθώς και όλα τα σχετικά έγγραφα. Θα τους επιτρέψει επίσης να παρακολουθούν την κατάσταση της αίτησης. Θα χρησιμοποιούνται τυποποιημένες ηλεκτρονικές φόρμες και ερωτηματολόγια, όποτε είναι δυνατόν.

Η σύσταση για την **απλοποίηση των τροποποιήσεων και των ανανεώσεων Α.Ε.Π.Ο.** θα έχει ως αποτέλεσμα την αποσαφήνιση των κριτηρίων ως προς την απόφαση για το εάν υπάρχει ανάγκη τροποποίησης της άδειας σε περίπτωση αλλαγών μικρής σημασίας στο έργο. Θα μειώσει επίσης τον αριθμό των τροποποιήσεων στις περιπτώσεις όπου μια άλλη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων είναι αναγκαία.

Η σύσταση για την **εισαγωγή ιδιωτών εξωτερικών επιθεωρητών Μ.Π.Ε.** θα επιτρέψει τη δημιουργία μητρώου πιστοποιημένων αξιολογητών Μ.Π.Ε. και Α.Ε.Π.Ο., οι οποίοι θα ελέγχουν την ποιότητα των έργων και των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και θα συντάσσουν λεπτομερή έγγραφα τεκμηρίωσης στα οποία θα βασίζεται η λήψη αποφάσεων των αρμόδιων αρχών. Με τον τρόπο αυτό, θα είναι διαθέσιμοι περισσότεροι πόροι προκειμένου να καταστεί λιγότερο χρονοβόρα και πιο αποτελεσματική η διαδικασία αξιολόγησης Ε.Π.Ο. και θα ελευθερωθούν πόροι στον δημόσιο τομέα για περισσότερη εστίαση στα σημαντικότερα έργα, καθώς και στους ελέγχους και στις επιθεωρήσεις.

Η σύσταση για την **ψηφιοποίηση της διαδικασίας υποβολής εκθέσεων Α.Ε.Π.Ο.** θα επιτρέψει την τυποποίηση των μετρήσεων και των απαιτήσεων πληροφόρησης ως προς τη μορφή, καθώς και την υποβολή τους μέσω ηλεκτρονικού συστήματος. Με τον τρόπο αυτό θα μειωθεί ο χρόνος και το κόστος που σχετίζονται με την τήρηση αρχείων από τους κατόχους περιβαλλοντικών αδειών.

Η σύσταση για τον **εξορθολογισμό των επιπέδων ιεραρχίας και την εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων που συμμετέχουν στη διαδικασία έγκρισης** θα οδηγήσει σε καλύτερη ανάθεση αρμοδιοτήτων για τη λήψη αποφάσεων και, ως εκ τούτου, θα μειωθούν οι καθυστερήσεις στην έγκριση περιβαλλοντικών αδειών. Θα βελτιωθεί επίσης η ποιότητα των δημοσίων υπηρεσιών σε σχέση με τη χορήγηση περιβαλλοντικών αδειών, μέσω της ουσιαστικής και συνεχούς εκπαίδευσης.

Η σύσταση για την **ολοκλήρωση του χωροταξικού σχεδιασμού** θα επιλύσει ζητήματα δικαιωμάτων και διαφορές για θέματα ακίνητης περιουσίας. Η έκδοση δασικών χαρτών θα καταργήσει την ανάγκη για χρονοβόρες πράξεις χαρακτηρισμού δασικών εκτάσεων. Αυτή η πρόταση θα διευκολύνει επίσης τη διαδικασία επιλογής τοποθεσίας για επενδύσεις και θα μειώσει σημαντικά τις χρονοβόρες συνδιαλλαγές με τις αρμόδιες αρχές.

Η σύσταση για τον **εκσυγχρονισμό της άδειας για τη συλλογή, τη μεταφορά και τη διαχείριση στερεών αποβλήτων** θα οδηγήσει στην κατάργηση της διαδικασίας χορήγησης αδειών για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων και στην ενσωμάτωσή της στην άδεια Α.Ε.Π.Ο. και την περαιτέρω απλοποίηση, ειδικά μέσω της ηλεκτρονικής υποβολής εγγράφων. Τη στιγμή της οριστικοποίησης του παρόντος εγγράφου, η σύσταση αυτή έχει, σε σημαντικό βαθμό, ήδη υιοθετηθεί.

Η σύσταση για τον **καθορισμό από το κράτος του αιγιαλού κατά μήκος της ακτογραμμής της χώρας** θα μειώσει τις καθυστερήσεις που οφείλονται στη συνδιαλλαγή με διάφορες αρχές που ασχολούνται με τον καθορισμό του αιγιαλού.

Θα πρέπει να δοθεί μέτρια προτεραιότητα στην **εφαρμογή συστάσεων** στον τομέα του Περιβάλλοντος, λόγω του μέτριου συνολικού επιπέδου διοικητικών βαρών και του αριθμού των επιχειρήσεων που επηρεάζει. Θα απλοποιήσει σημαντικά τη διαδικασία χορήγησης περιβαλλοντικών αδειών και θα μειώσει τη μεγάλη ενόχληση που οφείλεται στην παρατεταμένη διάρκεια της διαδικασίας και στην έλλειψη σαφήνειας. Τέλος, θα οδηγήσει στην καλύτερη εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής και, συνεπώς, στην καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος. Οι διοικητικές απλουστεύσεις στον τομέα του Περιβάλλοντος θα επιφέρουν επίσης περισσότερες επενδύσεις.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη παρουσίασαν διάφορες **πρόσθετες απόψεις και προτάσεις** σχετικά με τις υποχρεώσεις στον τομέα προτεραιότητας Περιβάλλοντος. Αυτές οι απόψεις και οι προτάσεις συμπεριλήφθηκαν έτσι ώστε η ελληνική κυβέρνηση να έχει στη διάθεσή της πρόσθετο υλικό, προκειμένου να εξετάσει περαιτέρω μέτρα που θα απλοποιήσουν και θα μειώσουν τα διοικητικά βάρη και τα σημεία τριβής.

Η μέτρηση κάλυψε τις παρακάτω επιλεγμένες υποχρεώσεις στον τομέα προτεραιότητας Περιβάλλοντος:

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων Α.Ε.Π.Ο. (κατηγορία Α1 με ή χωρίς Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση, Α2 με ή χωρίς Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση / Περιοδική υποβολή εκθέσεων / Επιθεωρήσεις αδειάς

Υποχρεώσεις υποβολής δήλωσης σχετικά με την ένταξη σε τυποποιημένους περιβαλλοντικούς όρους για έργα κατηγορίας Β

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων για στρατηγικά επενδυτικά έργα

Άδεια λειτουργίας χώρου υγειονομικής ταφής αποβλήτων συμπεριλαμβανομένης της σχετικής περιβαλλοντικής άδειας (Α.Ε.Π.Ο.)

Άδεια συλλογής και μεταφοράς στερεών αποβλήτων

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για άδεια επαναχρησιμοποίησης υγρών αποβλήτων / Υποχρέωση Τήρησης αρχείων / Υποχρέωση Σήμανσης

Αιγιαλός: Υποχρέωση υποβολής αίτησης για καθορισμό (συμπεριλαμβανομένης της εκ των προτέρων υποβολής αιτήματος πληροφόρησης προκειμένου να διαπιστωθεί εάν έχει προσδιοριστεί για ανάπτυξη) /επανακαθορισμό

2.7. Ασφάλεια τροφίμων

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης που επιλέχθηκαν για αυτόν τον τομέα αποτελούν το έβδομο μεγαλύτερο ποσοστό διοικητικού κόστους και διοικητικών βαρών στο παρόν έργο. Αντιστοιχούν σε **συνολικό διοικητικό κόστος ύψους 92,58 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο βαρύνει τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα**. Από αυτό το ποσό, τα **80,24 εκατομμύρια ευρώ (87%) ανήκουν στην κατηγορία των διοικητικών βαρών**. Το υπόλοιπο ποσό είναι το κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας, που πιθανώς θα εξακολουθούσε να βαρύνει τις επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι υποχρεώσεις.

Η ασφάλεια τροφίμων ρυθμίζεται σε μεγάλο βαθμό σε επίπεδο Ε.Ε., συχνά με άμεσα εφαρμοζόμενους Κανονισμούς με περιορισμένες διαφορές σε εθνικό επίπεδο. Ως αποτέλεσμα, η άσκηση μέτρησης των εθνικών διοικητικών βαρών αποτελεί πρόκληση. Πολλές επιχειρήσεις κατανοούν την αξία του να εργάζονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις για την ασφάλεια των τροφίμων. Επίσης, είναι δύσκολο να διαχωρίσει κανείς τα μέτρα για την ασφάλεια των τροφίμων –με βάση έναν στενό ορισμό– από ευρύτερα μέτρα που επηρεάζουν τη βιομηχανία τροφίμων και τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με τρόφιμα, τα οποία οι επιχειρήσεις ή οι καταναλωτές θεωρούν ορισμένες φορές δικαιολογημένα για λόγους ασφάλειας τροφίμων. Όσον αφορά την κανονιστική πολιτική, ο σκοπός ενός μέτρου δεν είναι πάντα άμεσα προφανής ως ποιότητα τροφίμων, ασφάλεια τροφίμων ή γενική ρύθμιση της οικονομικής δραστηριότητας. Για τον λόγο αυτό, οι υποχρεώσεις που μετρούνται δεν είναι μέτρα για την ασφάλεια των τροφίμων με βάση έναν στενό ορισμό, αλλά ευρύτερα κανονιστικά μέτρα που επηρεάζουν τη βιομηχανία τροφίμων και αλληλεπιδρούν με τις απαιτήσεις για την ασφάλεια των τροφίμων.

Τον Δεκέμβριο 2013 η κυβέρνηση προέβη σε σημαντική μείωση των διοικητικών βαρών, αλλάζοντας τους κανόνες για τα Καταστήματα Υγειονομικού Ενδιαφέροντος (καταστήματα λιανικής πώλησης τροφίμων και ποτών). Υπολογίζεται ότι η αλλαγή αυτή θα μειώσει τα διοικητικά βάρη κατά 6.255.020 ευρώ με βάση τη μέτρηση. Επιπλέον, καθορισμένα Κ.Ε.Π. θα ενεργούν ως υπηρεσία μίας στάσης για τις επιχειρήσεις αυτές, ενώ η παρακάτω σύσταση σε σχέση με τις υπηρεσίες μίας στάσης έχει επίσης εφαρμοστεί εν μέρει όσον αφορά τα Κ.Υ.Ε., με περιθώριο για έναν σημαντικότερο ρόλο προστιθέμενης αξίας για τα Κ.Ε.Π. σε αυτόν τον τομέα. Αναγνωρίζουμε επίσης ότι η κυβέρνηση αποσαφηνίζει τους ρόλους που σχετίζονται με την επιθεώρηση για την ασφάλεια τροφίμων, θεσπίζοντας νέα νομοθεσία.

Οι ακόλουθες συστάσεις παρουσιάζονται ως ένα σχέδιο δράσης με στόχο τη μείωση του διοικητικού κόστους και των διοικητικών βαρών σε σχέση με τις επιλεγμένες υποχρεώσεις¹¹:

Σύσταση	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικού κόστους	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικών βαρών
---------	--	--

¹¹ Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική, οι υπολογισμοί μείωσης εκτελέστηκαν χωριστά για κάθε σύσταση. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να προστεθούν οι μειώσεις που υπολογίστηκαν, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνολική μείωση, εφόσον οι ίδιες υποχρεώσεις επηρεάζονται από διαφορετικές συστάσεις. Η συνολική μείωση που επιτυγχάνεται εξαρτάται από την ακολουθία των συστάσεων. Οι επιπτώσεις των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα περιορίζονται από την εφαρμογή άλλων συστάσεων, ενώ οι επιπτώσεις των συστάσεων που δεν σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα επηρεάζονται αντιστοίχως από προγενέστερη εφαρμογή των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*).

Κωδικοποίηση ή καταχώριση σε κατάλογο των νόμων και κανονισμών για την αδειοδότηση επιχειρήσεων τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των υγειονομικών κανονισμών, διατήρηση της σταθερότητας και παροχή κατευθυντήριων οδηγιών στις επιχειρήσεις*	2.355.434 ευρώ	2.355.434 ευρώ
Υπηρεσίες μίας στάσης για τις επιχειρήσεις τροφίμων*	31.893.507 ευρώ	31.893.507 ευρώ
Ηλεκτρονική υποβολή εγγράφων σε υπηρεσία μίας στάσης*	1.427.689 ευρώ	1.427.689 ευρώ
Ενιαία ολοκληρωμένη διαδικασία για την αντικατάσταση των αδειών ίδρυσης και λειτουργίας για βιομηχανικές μονάδες/μονάδες παραγωγής τροφίμων, στην οποία θα περιλαμβάνεται η επιθεώρηση και η έγκριση των εγκαταστάσεων μόνο σε περίπτωση χειρισμού προϊόντων ζωικής προέλευσης*	340.985 ευρώ	340.985 ευρώ
Ενιαία αναφορά πληροφοριών από τα σφαγεία	803.384 ευρώ	803.384 ευρώ

Η σύσταση για την καταχώριση σε κατάλογο ή την κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την αδειοδότηση επιχειρήσεων τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των υγειονομικών κανονισμών, τη διασφάλιση της σταθερότητας και την παροχή κατευθυντήριων οδηγιών στις επιχειρήσεις θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις τροφίμων να κατανοήσουν το σύνολο των κανονισμών που ισχύουν στην περίπτωση τους και θα μπορούσε επίσης να βοηθήσει τη διοίκηση, καταδεικνύοντας πώς αλληλεπιδρούν οι διάφοροι τομείς.

Η σύσταση για ίδρυση υπηρεσιών μίας στάσης για τις επιχειρήσεις τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος που πωλούν τρόφιμα και ποτά αφορά τη δημιουργία ενός ενιαίου σημείου επαφής και παροχής συμβουλών για τις επιχειρήσεις αυτές σε σχέση με τις αλληλεπιδράσεις τους με διάφορες δημόσιες αρχές, συμπεριλαμβανομένων των αρχών που διαχειρίζονται άμεσα θέματα ασφάλειας τροφίμων και των αρχών που διαχειρίζονται περισσότερο θέματα αδειοδότησης επιχειρήσεων. Έτσι θα είναι ευκολότερο για τις επιχειρήσεις να επικοινωνούν με τις διάφορες αρχές και ταυτόχρονα εξαλείφονται οι δυνατότητες για δωροδοκία, που ήταν ένα από τα ζητήματα που προσδιορίστηκαν κατά τη μέτρηση των υποχρεώσεων για την αδειοδότηση των επιχειρήσεων τροφίμων.

Η σύσταση για παροχή δυνατότητας ηλεκτρονικής υποβολής εγγράφων σε υπηρεσίες μίας στάσης για επιχειρήσεις τροφίμων θα διευκολύνει τις επιχειρήσεις ως προς την κοινοποίηση πληροφοριών στις διάφορες δημόσιες αρχές μέσω υπηρεσιών μίας στάσης και θα επιτρέψει στις επιχειρήσεις να λαμβάνουν πληροφορίες για την πρόοδο των διάφορων διοικητικών διαδικασιών από τις υπηρεσίες μίας στάσης.

Η σύσταση για **εφαρμογή ενός ενιαίου ολοκληρωμένου συστήματος καταχώρισης για βιομηχανικές μονάδες/μονάδες παραγωγής τροφίμων** θα μετατρέψει τη διαδικασία χορήγησης άδειας ίδρυσης και άδειας λειτουργίας που αποτελείται από δύο στάδια σε διαδικασία καταχώρισης βάσει δηλώσεων, χάρη στην οποία θα διασφαλίζεται ότι οι αρχές έχουν ενημερωθεί και έχουν καταχωρίσει τις επιχειρήσεις. Θα καταργηθεί ένα στάδιο έγκρισης οικονομικής δραστηριότητας από τις αρχές. Οι απαιτήσεις του δικαίου της Ε.Ε. για προηγούμενη έγκριση και επιθεώρηση των επιχειρήσεων τροφίμων που χειρίζονται προϊόντα ζωικής προέλευσης θα συνεχίσουν να ισχύουν.

Η σύσταση για **παροχή δυνατότητας στα σφαγεία να αναφέρουν δεδομένα σε μία μόνο αρχή** θα καταργούσε ορισμένες επαναλήψεις που χαρακτηρίζουν την ισχύουσα κατάσταση και θα συμβάλλει στο να χρησιμοποιείται καλύτερα το υφιστάμενο ηλεκτρονικό σύστημα υποβολής αναφορών που διαχειρίζεται ο ΕΛ.Γ.Ο. ΔΗΜΗΤΡΑ.

Θα πρέπει να δοθεί μέτρια προτεραιότητα στην **εφαρμογή των συστάσεων** σε αυτόν τον τομέα, καθώς επηρεάζεται ένας συγκεκριμένος κλάδος της οικονομίας, ο οποίος παίζει όμως σημαντικό ρόλο στην εγχώρια παραγωγή και παροχή υπηρεσιών και θεωρείται πιθανός μοχλός ανάπτυξης. Οι συστάσεις για υπηρεσίες μίας στάσης και μεταρρυθμίσεις στη διαδικασία αδειοδότησης επιχειρήσεων θα βοηθήσουν τις νέες επιχειρήσεις του κλάδου.

Η μέτρηση κάλυψε τις παρακάτω επιλεγμένες υποχρεώσεις στον τομέα προτεραιότητας:

Υποχρέωση απόκτησης άδειας λειτουργίας για επιχείρηση τροφίμων, στο πλαίσιο της οποίας απαιτείται η διενέργεια σχετικών επιθεωρήσεων και η γνωμοδότηση των υγειονομικών υπηρεσιών (χειρισμός προϊόντων ζωικής προέλευσης / προϊόντων μη ζωικής προέλευσης)

Υποχρέωση απόκτησης άδειας ίδρυσης για επιχείρηση τροφίμων, στο πλαίσιο της οποίας απαιτείται η διενέργεια σχετικών επιθεωρήσεων και αριθμός άδειας ίδρυσης, κατά περίπτωση (χειρισμός προϊόντων ζωικής προέλευσης / προϊόντων μη ζωικής προέλευσης)

Υποχρέωση τήρησης αρχείων για τους προμηθευτές και τους πελάτες κατά το εμπόριο πρόσθετων υλών για χρήση σε ζωοτροφές

Υποχρέωση τήρησης αρχείων, υποβολής ισοζυγίων κρέατος και διεξαγωγής σχετικών επιθεωρήσεων (εμπόριο κρέατος)

Υποχρέωση τήρησης αρχείων, υποβολής ισοζυγίων γάλακτος (αγρότες και παραγωγοί γαλακτοκομικών προϊόντων)

2.8.Ενέργεια

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης που επιλέχθηκαν για την Ενέργεια αποτελούν το όγδοο μεγαλύτερο ποσοστό διοικητικού κόστους και διοικητικών βαρών στο παρόν έργο. Αντιστοιχούν σε **συνολικό διοικητικό κόστος ύψους 79,13 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο βαρύνει τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα**. Από αυτό το ποσό, τα **61,82 εκατομμύρια ευρώ (78%) ανήκουν στην κατηγορία των διοικητικών βαρών**. Το υπόλοιπο ποσό είναι το κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας, που πιθανώς θα εξακολουθούσε να βαρύνει τις επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι υποχρεώσεις.

Οι ακόλουθες συστάσεις παρουσιάζονται ως ένα σχέδιο δράσης με στόχο τη μείωση του διοικητικού κόστους και των διοικητικών βαρών σε σχέση με τις επιλεγμένες υποχρεώσεις για την Ενέργεια¹²:

Σύσταση	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικού κόστους	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικών βαρών
Ψηφιοποίηση και τυποποίηση της διαδικασίας υποβολής, παρακολούθησης και αξιολόγησης των εγγράφων*	6.070.369 ευρώ	6.070.369 ευρώ
Κατάργηση της απαίτησης για δημοσίευση των αδειών στις εφημερίδες	148.049 ευρώ	148.049 ευρώ
Περιορισμός των απαιτούμενων πληροφοριών που έχουν ήδη διατεθεί στις δημόσιες αρχές, μέσω των προηγούμενων σταδίων της διαδικασίας*	2.676.015 ευρώ	2.676.015 ευρώ
Κατάργηση της ανάγκης υποβολής αίτησης για προσωρινούς όρους	873.974 ευρώ	873.974 ευρώ
Εισαγωγή ιδιωτών εξωτερικών επιθεωρητών Μ.Π.Ε.	1.646.573 ευρώ	1.646.573 ευρώ
Εξορθολογισμός των επιπέδων ιεραρχίας και εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων που συμμετέχουν στη διαδικασία έγκρισης	2.107.946 ευρώ	2.107.946 ευρώ
Κατάργηση της ανάγκης έκδοσης της άδειας εγκατάστασης*	617.170 ευρώ	617.170 ευρώ

¹² Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική, οι υπολογισμοί μείωσης εκτελέστηκαν χωριστά για κάθε σύσταση. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να προστεθούν οι μειώσεις που υπολογίστηκαν, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνολική μείωση, εφόσον οι ίδιες υποχρεώσεις επηρεάζονται από διαφορετικές συστάσεις. Η συνολική μείωση που επιτυγχάνεται εξαρτάται από την ακολουθία των συστάσεων. Οι επιπτώσεις των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα περιορίζονται από την εφαρμογή άλλων συστάσεων, ενώ οι επιπτώσεις των συστάσεων που δεν σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα επηρεάζονται αντιστοίχως από προγενέστερη εφαρμογή των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*).

Δυνατότητα ηλεκτρονικής πληρωμής τελών και παροχή αποδεικτικών στοιχείων στην αρχή αδειοδότησης*	47.337 ευρώ	47.337 ευρώ
Κατάργηση της ανάγκης έκδοσης της άδειας λειτουργίας*	306.184 ευρώ	306.184 ευρώ
Κατάργηση της ανάγκης υποβολής αίτησης για ανανέωση/τροποποίηση της άδειας εμπορίας (έμποροι λιανικής πώλησης)	3.206.603 ευρώ	3.206.603 ευρώ

Η σύσταση για την ψηφιοποίηση και την τυποποίηση της διαδικασίας υποβολής, παρακολούθησης και αξιολόγησης των εγγράφων θα επιτρέψει τη δημιουργία μίας ενιαίας πύλης για τις αιτήσεις, η οποία θα προσδιορίζει μία αρχή η οποία θα μπορεί να έχει πλήρη αρμοδιότητα επί της διαδικασίας. Με την ψηφιοποίηση της διαδικασίας και τον ορισμό των κατάλληλων οροσήμων, η αρμόδια αρχή θα έχει τη δυνατότητα να επιβλέπει την πρόοδο του κάθε βήματος και να εκχωρεί αρμοδιότητες. Συνεπώς, θα περιοριζόταν ο χρόνος που δαπανάται για τη σύνταξη και την παράδοση των πραγματικών αντιτύπων και θα διευκολυνόταν η παρακολούθηση των εγγράφων, μέσω κατάλληλων ηλεκτρονικών ροών εργασίας.

Η σύσταση για την κατάργηση της απαίτησης για δημοσίευση των αιτήσεων ή των αδειών στις εφημερίδες θα περιόριζε το άμεσο κόστος για την ίδια τη δημοσίευση, καθώς και το χρόνο που δαπανάται για τη σύνταξη και την υποβολή της δημοσίευσης στις εφημερίδες, καθώς και τις τριβές για τις επιχειρήσεις.

Η σύσταση για τον περιορισμό των απαιτούμενων πληροφοριών που έχουν ήδη διατεθεί στις δημόσιες αρχές μέσω των προηγούμενων σταδίων της διαδικασίας συνιστά την αναθεώρηση των πληροφοριών και της τεκμηρίωσης που απαιτείται και την εξάλειψη των διπλότυπων και πεπαλαιωμένων αιτημάτων για πληροφορίες. Αυτή η σύσταση θα οδηγούσε σε σημαντική μείωση του χρόνου για τις επιχειρήσεις, θα βελτιώνε την αποτελεσματικότητα των αρχών, καθώς θα τους παρέχονταν βασικά έγγραφα εγκαίρως, ενώ θα περιόριζε επίσης την αναστάτωση που ενδέχεται στην υποβολή παρόμοιων εγγράφων σε διαφορετικές αρχές ή σε διαφορετικά στάδια της διαδικασίας.

Η σύσταση για την κατάργηση της ανάγκης υποβολής αιτήματος για προσωρινούς όρους συνιστά ότι ο κάτοχος άδειας παραγωγής δεν χρειάζεται να υποβάλλει αυτή την αίτηση και τον φάκελο. Αντί γι' αυτό, αφού εκδοθεί η άδεια παραγωγής, ο διαχειριστής του συστήματος θα μπορούσε να κάνει την προσφορά προσωρινής σύνδεσης με βάση την τοποθεσία και τη σχεδίαση της μονάδας παραγωγής που έχει εγκριθεί από τη Ρ.Α.Ε. Αυτό θα οδηγήσει σε σημαντική μείωση του διοικητικού κόστους, καθώς και μείωση του χρόνου αναμονής.

Η σύσταση για την εισαγωγή ιδιωτών εξωτερικών επιθεωρητών Μ.Π.Ε. θα ελευθέρωνε το χρόνο των δημοσίων υπαλλήλων, προκειμένου να εστιάσουν την εργασία τους στα σημαντικότερα έργα, καθώς και σε ελέγχους και επιθεωρήσεις των περιβαλλοντικών όρων που βρίσκονται σε ισχύ και θα μείωνε το χρόνο που δαπανάται για την παρακολούθηση με τις αντίστοιχες αρχές, για τα έργα Α2.

Η σύσταση για τον εξορθολογισμό των επιπέδων ιεραρχίας και την εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων που εμπλέκονται στη διαδικασία έγκρισης θα κατέληγε στη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται στις επιχειρήσεις και, συνεπώς, στον

περιορισμό τόσο του διοικητικού κόστους όσο και του κόστους τριβής στις επιχειρήσεις που καταθέτουν αιτήσεις για περιβαλλοντικές άδειες.

Η σύσταση για την κατάργηση της ανάγκης για την έκδοση της άδειας εγκατάστασης θα κατέληγε στον περιορισμό των χρονικών καθυστερήσεων για τα περιβαλλοντικά έργα, λόγω των περιορισμένων απαιτήσεων για συλλογή και υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων, καθώς και για την παρακολούθηση της διαδικασίας.

Η σύσταση για την δυνατότητα ηλεκτρονικής πληρωμής τελών και την παροχή αποδεικτικών στοιχείων στην αρχή αδειοδότησης θα έδινε τη δυνατότητα ηλεκτρονικής καταβολής των τελών, ενώ ηλεκτρονικά μπορούν να παρέχονται και οι αντίστοιχες αποδείξεις συναλλαγών. Έτσι θα περιοριζόταν ο χρόνος που δαπανούν οι επιχειρήσεις για την πληρωμή των διαφόρων τελών.

Η σύσταση για την κατάργηση της ανάγκης έκδοσης άδειας λειτουργίας θα μείωνε το χρόνο που απαιτείται για την υποβολή αίτησης ή/και την ανανέωση αυτής της άδειας, η οποία είναι άδεια απεριόριστης εφαρμογής, το αντικείμενο της οποίας είναι η πιστοποίηση ότι η μονάδα παραγωγής έχει οικοδομηθεί σύμφωνα με την άδεια εγκατάστασης και ότι έχει περατωθεί με επιτυχία η δοκιμαστική φάση.

Η σύσταση για την κατάργηση της ανάγκης υποβολής αίτησης για ανανέωση/αναβάθμιση της άδειας εμπορίας (έμποροι λιανικής πώλησης) θα αντικαταστήσει αυτήν την άδεια με μία ειδοποίηση που θα αναφέρει τα ελάχιστα απαραίτητα στοιχεία, ενώ οι αρχές θα είναι υπεύθυνες για τον εκ των υστέρων έλεγχο της απαραίτητης τεκμηρίωσης και της συμβατότητας του πρατηρίου καυσίμων με τις προδιαγραφές. Αυτό θα περιόριζε το χρόνο, το άμεσο κόστος και το κόστος συμβουλευτικών υπηρεσιών, ενώ θα καταργούσε επίσης την ανάγκη διακοπής της λειτουργίας των πρατηρίων καυσίμων εν αναμονή της ανανέωσης της άδειας.

Η εφαρμογή των συστάσεων στον τομέα της Ενέργειας θα πρέπει να δοθεί μέση προτεραιότητα, επειδή εξαρτάται από τις πολιτικές αποφάσεις που θα ληφθούν σχετικά με το μέλλον των σταθμών ανανεώσιμης ενέργειας στην Ελλάδα. Ο περιορισμός των διοικητικών βαρών σε αυτόν τον τομέα θα οδηγούσε στην περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα αυτού και, συνεπώς, θα συνέβαλε εμμέσως στην προστασία του περιβάλλοντος.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη παρουσίασαν διάφορες **πρόσθετες απόψεις και προτάσεις** σχετικά με τις υποχρεώσεις στον τομέα προτεραιότητας Ενέργειας. Αυτές οι απόψεις και οι προτάσεις συμπεριλήφθηκαν έτσι ώστε η ελληνική κυβέρνηση να έχει στη διάθεσή της πρόσθετο υλικό, προκειμένου να εξετάσει περαιτέρω μέτρα που θα απλοποιήσουν και θα μειώσουν τα διοικητικά βάρη και τα σημεία τριβής.

Η μέτρηση κάλυψε τις παρακάτω επιλεγμένες υποχρεώσεις στον τομέα προτεραιότητας Ενέργειας:

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για την έκδοση, την ανανέωση και την αναβάθμιση αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (Α.Π.Ε.)

Υποχρέωση για τους κατόχους της άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. να υποβάλουν αίτηση για προσφορά σύνδεσης στο δίκτυο

Υποχρέωση για τους κατόχους της άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. να υποβάλουν αίτηση για Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.)

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για έκδοση, ανανέωση και αναβάθμιση αδειών εγκατάστασης για μονάδες ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε.

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για έκδοση, ανανέωση και αναβάθμιση αδειών λειτουργίας για μονάδες ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε.

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για τυποποιημένους περιβαλλοντικούς όρους για μονάδες ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε. μικρής κλίμακας

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για έκδοση, ανανέωση και αναβάθμιση άδειας εμπορίας (έμποροι χονδρικής πώλησης, λιανικής πώλησης πετρελαιοειδών)

2.9.Αλιεία

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης που επιλέχθηκαν για την Αλιεία αποτελούν το δέκατο μεγαλύτερο ποσοστό διοικητικού κόστους και διοικητικών βαρών στο παρόν έργο. Αντιστοιχούν σε **συνολικό διοικητικό κόστος ύψους 17,99 εκατομμυρίων ευρώ**. Από αυτό το ποσό, τα **16,52 εκατομμύρια ευρώ (92%) ανήκουν στην κατηγορία των διοικητικών βαρών**. Το υπόλοιπο ποσό είναι το κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας, που πιθανώς θα εξακολουθούσε να βαρύνει τις επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι υποχρεώσεις.

Οι ακόλουθες συστάσεις παρουσιάζονται ως ένα σχέδιο δράσης με στόχο τη μείωση του διοικητικού κόστους και των διοικητικών βαρών σε σχέση με τις επιλεγμένες υποχρεώσεις για την Αλιεία¹³:

Σύσταση	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικού κόστους	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικών βαρών
Απλοποίηση της αίτησης για αδειοδότηση και μίσθωση εγκατάστασης και καθιέρωση της υπηρεσίας μίας στάσης*	577.971 ευρώ	577.971 ευρώ
Ενσωμάτωση της άδειας χρήσης υδάτινων πόρων στην περιβαλλοντική άδεια*	7.257.672 ευρώ	6.617.396 ευρώ
Αποσαφήνιση της υπό εξέταση νομοθεσίας και ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών για επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας*	3.000.673 ευρώ	3.000.673 ευρώ
Εκσυγχρονισμός της διαδικασίας τροποποίησης / ανανέωσης για τις άδειες υδατοκαλλιέργειας*	3.095.904 ευρώ	3.095.904 ευρώ
Ηλεκτρονική υποβολή αίτησης και ψηφιοποίηση ολόκληρης της διαδικασίας αδειοδότησης*	1.105.471 ευρώ	1.105.471 ευρώ
Αύξηση του χρόνου ισχύος της άδειας παραγωγού-πωλητή*	2.554.038 ευρώ	2.554.038 ευρώ
Μείωση των απαιτούμενων εγγράφων για άδεια παραγωγού-πωλητή*	1.468.350 ευρώ	1.468.350 ευρώ

¹³ Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική, οι υπολογισμοί μείωσης εκτελέστηκαν χωριστά για κάθε σύσταση. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να προστεθούν οι μειώσεις που υπολογίστηκαν, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνολική μείωση, εφόσον οι ίδιες υποχρεώσεις επηρεάζονται από διαφορετικές συστάσεις. Η συνολική μείωση που επιτυγχάνεται εξαρτάται από την ακολουθία των συστάσεων. Οι επιπτώσεις των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα περιορίζονται από την εφαρμογή άλλων συστάσεων, ενώ οι επιπτώσεις των συστάσεων που δεν σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα επηρεάζονται αντιστοίχως από προγενέστερη εφαρμογή των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*).

Η σύσταση για την απλοποίηση της αίτησης για άδεια και μίσθωση εγκατάστασης και την καθιέρωση της υπηρεσίας μίας στάσης προτείνει οι επιχειρήσεις να πρέπει να συναλλάσσονται με μία και μόνο αρχή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αδειοδότησης. Η αρχή αυτή θα συνέλεγε επίσης όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για την άδεια, οι οποίες είναι ήδη διαθέσιμες στη δημόσια διοίκηση. Με αυτόν τον τρόπο θα μειωνόταν σημαντικά ο χρόνος που δαπανάται για τη συγκέντρωση εγγράφων προς υποστήριξη της κάθε αίτησης και για τις συναλλαγές με πολλές αρχές, με αποτέλεσμα τη μείωση επίσης των σημείων τριβής.

Η σύσταση για την ενσωμάτωση της άδειας χρήσης υδάτινων πόρων στην περιβαλλοντική άδεια θα συνένωνε δύο διαδικασίες αδειοδότησης για τις οποίες απαιτούνται σχεδόν πανομοιότυπα έγγραφα. Με αυτόν τον τρόπο θα μειωνόταν το κόστος που απορρέει από επαναλαμβανόμενες απαιτήσεις τεκμηρίωσης.

Η σύσταση για την αποσαφήνιση της υπό εξέταση νομοθεσίας και την ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών για επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας θα οδηγούσε σε μια ενδεδειγμένη επανεξέταση της νομοθεσίας σε αυτόν τον τομέα, της κωδικοποίησής της, της τυποποίησης των εγγράφων και των διοικητικών διαδικασιών και στην ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών για επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο του αντίστοιχου κανονισμού που αφορά τον κλάδο αυτόν. Θα μείωνε τον χρόνο που χρειάζεται για την εξοικείωση με την υφιστάμενη νομοθεσία και του πόρους που δαπανώνται για εξωτερικούς εμπειρογνώμονες.

Η σύσταση για τον εκσυγχρονισμό της διαδικασίας τροποποίησης /ανανέωσης για τις άδειες υδατοκαλλιέργειας θα οδηγούσε στην ανάπτυξη κριτηρίων με βάση τα οποία μια επιχείρηση θα πρέπει να τροποποιήσει την άδειά της σε περίπτωση μεταβολής του έργου. Θα μείωνε τον αριθμό των περιπτώσεων όπου είναι απαραίτητη η τροποποίηση και τον αριθμό των απαιτούμενων εγγράφων στην περίπτωση της τροποποίησης.

Η σύσταση για την παροχή δυνατότητας για ηλεκτρονική υποβολή αίτησης και για την ψηφιοποίηση όλης της διαδικασίας αδειοδότησης προτείνει την ανάπτυξη μιας ηλεκτρονικής πλατφόρμας για τη διαδικασία αδειοδότησης. Τα έγγραφα θα υποβάλλονταν σε ηλεκτρονική μορφή, γεγονός το οποίο θα μείωνε τον αριθμό των αντιτύπων που είναι απαραίτητα για την αίτηση.

Η σύσταση για την αύξηση του χρόνου ισχύος της άδειας παραγωγού-πωλητή θα παρέτεινε την περίοδο ισχύος της εν λόγω άδειας σε δύο χρόνια και, ως εκ τούτου, θα μείωνε τον χρόνο που οι αλιείς και οι ιχθυοκαλλιεργητές χρειάζεται να δαπανούν για την ανανέωση της άδειας δύο φορές το χρόνο.

Η σύσταση για τη μείωση του αριθμού των απαιτούμενων εγγράφων για την άδεια παραγωγού-πωλητή θα καταργούσε την απαίτηση οι αιτούντες να υποβάλλουν έγγραφα που είναι ήδη διαθέσιμα στις δημόσιες αρχές και τα οποία μπορούν να χορηγηθούν μέσω εσωτερικής επικοινωνίας. Με τον τρόπο αυτόν θα μειωνόταν ο χρόνος που δαπανάται για τη συγκέντρωση αυτών των εγγράφων και άλλα σχετικά έξοδα.

Θα πρέπει να δοθεί μεσαία προτεραιότητα στην εφαρμογή των συστάσεων στον τομέα της Αλιείας, παρά τον σχετικά μικρό αριθμό ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων, επειδή η αλιεία είναι πολύ σημαντικός κλάδος στην Ελλάδα και δύναται να επιτευχθεί σημαντική εξοικονόμηση χρημάτων για τις επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων των μεμονωμένων επιχειρηματιών) και των πιθανών επενδυτών.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη παρουσίασαν διάφορες πρόσθετες απόψεις και προτάσεις σχετικά με τις υποχρεώσεις στον τομέα προτεραιότητας Αλιείας. Αυτές οι απόψεις και οι προτάσεις συμπεριλήφθηκαν έτσι ώστε η ελληνική κυβέρνηση να έχει στη διάθεσή της πρόσθετο υλικό, προκειμένου να εξετάσει περαιτέρω μέτρα που θα απλοποιήσουν και θα μειώσουν τα διοικητικά βάρη και τα σημεία τριβής.

Η μέτρηση κάλυψε τις παρακάτω επιλεγμένες υποχρεώσεις στον τομέα προτεραιότητας Αλιείας:

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για άδεια και μίσθωση εγκατάστασης (επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας)

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για άδεια χρήσης υδάτινων πόρων (επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας)

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για ανανέωση άδειας παραγωγού-πωλητή (αλιείς, ιχθυοκαλλιεργητές)

Υποχρέωση λήψης και ανανέωσης άδειας εμπορικού αλιευτικού σκάφους

2.10. Τηλεπικοινωνίες

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης που επιλέχθηκαν για τις τηλεπικοινωνίες αποτελούν το ένατο μεγαλύτερο ποσοστό διοικητικού κόστους και διοικητικών βαρών στο παρόν έργο. Αντιστοιχούν σε **συνολικό διοικητικό κόστος ύψους 20,77 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο βαρύνει τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα**. Από αυτό το ποσό, τα **14,76 εκατομμύρια ευρώ (71%) ανήκουν στην κατηγορία των διοικητικών βαρών**. Το υπόλοιπο ποσό είναι το κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας, που πιθανώς θα εξακολουθούσε να βαρύνει τις επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι υποχρεώσεις.

Οι ακόλουθες συστάσεις παρουσιάζονται ως ένα σχέδιο δράσης με στόχο τη μείωση του διοικητικού κόστους και των διοικητικών βαρών σε σχέση με τις επιλεγμένες υποχρεώσεις για τις τηλεπικοινωνίες¹⁴:

Σύσταση	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικού κόστους	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικών βαρών
«Συγκέντρωση» της διαδικασίας αίτησης για αδειοδότηση σταθμού βάσης κινητής τηλεφωνίας και δικτύου σταθερής τηλεφωνίας	2.079.277 ευρώ	2.079.277 ευρώ
Σύνδεση όλων των αρμόδιων αρχών στο σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων (Σ.ΗΛ.Υ.Α.)*	606.563 ευρώ	606.563 ευρώ
Μείωση της ανάγκης τροποποίησης αδειών και πιστοποιητικών πληρότητας για σταθμούς βάσης	1.826.305 ευρώ	1.826.305 ευρώ
Δημιουργία «ηλεκτρονικής υπηρεσίας μίας στάσης» για τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων για δικαιώματα διέλευσης*	2.085.703 ευρώ	2.085.703 ευρώ
Καθορισμός Αποδεκτών Τεχνικών Προτύπων προκειμένου να μειωθούν τα έγγραφα τεκμηρίωσης που απαιτούνται για έργα επέκτασης δικτύων σταθερής τηλεφωνίας	2.498.877 ευρώ	2.498.877 ευρώ
Προσδιορισμός «έργων με χαμηλό αντίκτυπο» για τα οποία απαιτείται απλούστερη διαδικασία έγκρισης ή καμία έγκριση για δικαιώματα	4.600.113 ευρώ	4.600.113 ευρώ

¹⁴ Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική, οι υπολογισμοί μείωσης εκτελέστηκαν χωριστά για κάθε σύσταση. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να προστεθούν οι μειώσεις που υπολογίστηκαν, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνολική μείωση, εφόσον οι ίδιες υποχρεώσεις επηρεάζονται από διαφορετικές συστάσεις. Η συνολική μείωση που επιτυγχάνεται εξαρτάται από την ακολουθία των συστάσεων. Οι επιπτώσεις των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα περιορίζονται από την εφαρμογή άλλων συστάσεων, ενώ οι επιπτώσεις των συστάσεων που δεν σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα επηρεάζονται αντιστοίχως από προγενέστερη εφαρμογή των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*).

Η σύσταση για **συγκέντρωση της διαδικασίας αίτησης για αδειοδότηση σταθμού βάσης κινητής τηλεφωνίας και δικτύου σταθερής τηλεφωνίας** θα μειώσει τον αριθμό των αρχών που συμμετέχουν στη διαδικασία αιτήσεων για νέους σταθμούς βάσης ή για τροποποιήσεις υφιστάμενων σταθμών βάσης, καθώς και για δικαιώματα διέλευσης για έργα επέκτασης δικτύων σταθερής τηλεφωνίας. Θα καθοριστεί μία κεντρική αρμόδια αρχή, η οποία θα λαμβάνει τις αιτήσεις μέσω της υπηρεσίας μίας στάσης που θα διαθέτει και θα έχει την ευθύνη αποστολής των εγγράφων στις άλλες αρμόδιες αρχές. Με τον τρόπο αυτό, θα μειωθεί αφενός ο χρόνος που απαιτείται για την προετοιμασία των εγγράφων τεκμηρίωσης και αφετέρου το κόστος συμβουλευτικών υπηρεσιών. Θα μειωθούν επίσης οι ασυμφωνίες μεταξύ των τοπικών αρχών σε ό,τι αφορά την εφαρμογή της νομοθεσίας.

Η σύσταση για **σύνδεση όλων των αρμόδιων αρχών στο σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων (Σ.ΗΛ.Υ.Α.)** θα έχει ως αποτέλεσμα να είναι συνδεδεμένες στο υφιστάμενο σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων όλες οι αρχές που συμμετέχουν στη διαδικασία αιτήσεων. Με τον τρόπο αυτό θα ήταν δυνατή η ηλεκτρονική αποστολή όλων των εγγράφων, με αποτέλεσμα να εξοικονομούν χρόνο τόσο οι επιχειρήσεις όσο και η δημόσια διοίκηση. Επιπλέον, η διαδικασία θα είναι πιο αποτελεσματική, καθώς θα είναι τυποποιημένη και θα μπορούν να εντοπιστούν τα σημεία συμφόρησης.

Η σύσταση για **μείωση της ανάγκης τροποποίησης αδειών και πιστοποιητικών πληρότητας για σταθμούς βάσης** θα μειώσει τον αριθμό των περιπτώσεων όπου απαιτείται αίτηση τροποποίησης της άδειας ή του πιστοποιητικού πληρότητας για έναν σταθμό βάσης, χάρη στον προσδιορισμό των τροποποιήσεων με δυνητικά χαμηλό αντίκτυπο για τις οποίες θα αρκεί μια απλή κοινοποίηση. Με τον τρόπο αυτό, θα μειωθεί αφενός ο αριθμός των αιτήσεων και αφετέρου ο χρόνος που πρέπει να αφιερώνουν οι εταιρείες τηλεπικοινωνιών για την κατάρτιση φακέλων.

Η σύσταση για **δημιουργία «ηλεκτρονικής υπηρεσίας μίας στάσης» για τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων για δικαιώματα διέλευσης** θα έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχει ένα ενιαίο σημείο επαφής για την υποβολή όλων των αιτήσεων σε ηλεκτρονική μορφή. Με τον τρόπο αυτό θα μειωθεί ο αριθμός των αρχών με τις οποίες πρέπει να συνδιαλέγονται οι επιχειρήσεις, ο χρόνος που απαιτείται, καθώς και το άμεσο κόστος που οφείλεται στην ανάγκη να υπάρχουν πολλά αντίγραφα των εγγράφων τεκμηρίωσης. Επιπλέον, η εν λόγω σύσταση θα επιτρέψει την τυποποίηση της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων, με αποτέλεσμα η νομοθεσία να εφαρμόζεται με μεγαλύτερη συνέπεια.

Η σύσταση για **καθορισμό Αποδεκτών Τεχνικών Προτύπων προκειμένου να μειωθούν τα έγγραφα τεκμηρίωσης που απαιτούνται για έργα επέκτασης δικτύων σταθερής τηλεφωνίας** θα οδηγήσει στην ανάπτυξη ενός συνόλου γενικά αποδεκτών τεχνικών προτύπων που θα μπορούν να χρησιμοποιούνται για έργα αυτού του τύπου. Οι αιτούντες θα δηλώνουν απλώς ότι θα τηρούν τα εν λόγω πρότυπα, αντί να υποβάλλουν ογκώδη έγγραφα τεκμηρίωσης.

Η σύσταση για **προσδιορισμό «έργων με χαμηλό αντίκτυπο» για τα οποία απαιτείται απλούστερη διαδικασία έγκρισης ή καμία έγκριση για δικαιώματα διέλευσης** θα είχε ως αποτέλεσμα να υπάρχει ένας ορισμός για τα έργα επέκτασης δικτύων σταθερής τηλεφωνίας με δυνητικά χαμηλό αντίκτυπο. Η διαδικασία υποβολής αίτησης για τα εν λόγω έργα θα μπορούσε να απλουστευτεί, ώστε να απαιτούνται λιγότερες προεγκρίσεις και έγγραφα τεκμηρίωσης και να περιοριστεί ο αριθμός των περιπτώσεων για τις οποίες απαιτείται πλήρη διαδικασία υποβολής αίτησης.

Θα πρέπει να δοθεί μέτρια προτεραιότητα στην **εφαρμογή των συστάσεων** στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, καθώς –παρότι ο αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον κλάδο είναι σχετικά περιορισμένος– υπάρχουν ορισμένες σημαντικές ευκαιρίες για μείωση των διοικητικών βαρών και, συνεπώς, για αύξηση των επενδύσεων που σχετίζονται με την ανάπτυξη τηλεπικοινωνιακών υποδομών, η οποία θα οδηγήσει σε ταχύτερη ανάπτυξη του κλάδου Τηλεπικοινωνιών.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη παρουσίασαν διάφορες **πρόσθετες απόψεις και προτάσεις** σχετικά με τις υποχρεώσεις στον τομέα προτεραιότητας Τηλεπικοινωνιών. Αυτές οι απόψεις και οι προτάσεις συμπεριλαμβάνονται έτσι ώστε η ελληνική κυβέρνηση να έχει στη διάθεσή της πρόσθετο υλικό, προκειμένου να εξετάσει περαιτέρω μέτρα που θα απλοποιήσουν και θα μειώσουν τα διοικητικά βάρη και τα σημεία τριβής.

Η μέτρηση κάλυψε τις παρακάτω επιλεγμένες υποχρεώσεις στον τομέα προτεραιότητας Τηλεπικοινωνιών:

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για άδεια εγκατάστασης ή τροποποίησης κεραίας κινητής τηλεφωνίας (σταθμός βάσης) – νέα

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για άδεια εγκατάστασης ή τροποποίησης κεραίας κινητής τηλεφωνίας (σταθμός βάσης) – τροποποιήσεις

Υποχρέωση υποβολής αίτησης στις αρχές για άδεια δικαιώματος διέλευσης δικτύου σταθερής τηλεφωνίας μέσα από δημόσια και κοινοτικά ακίνητα.

2.11. Στατιστική

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης που επιλέχθηκαν για τη Στατιστική αποτελούν το έκτο μεγαλύτερο ποσοστό διοικητικού κόστους και διοικητικών βαρών στο παρόν έργο. Αντιπροσωπεύουν **συνολικό διοικητικό κόστος ύψους 8,16 εκατομμυρίων ευρώ επιχειρήσεων στην Ελλάδα**, το οποίο έχει κατηγοριοποιηθεί στο σύνολό του ως διοικητικό βάρος επειδή δεν υπάρχει κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας με το οποίο θα συνέχιζαν να επιβαρύνονται οι επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι υποχρεώσεις.

Οι ακόλουθες συστάσεις παρουσιάζονται ως ένα σχέδιο δράσης με στόχο τη μείωση του διοικητικού κόστους και των διοικητικών βαρών σε σχέση με τις επιλεγμένες υποχρεώσεις για τη Στατιστική¹⁵:

Σύσταση	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικού κόστους	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικών βαρών
Επέκταση της πύλης για ηλεκτρονική υποβολή δεδομένων ερευνών μέσω ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων*	665.558 ευρώ	665.558 ευρώ
Μείωση επαναλήψεων και αλληλοκάλυψης μεταξύ ερωτηματολογίων*	482.210 ευρώ	482.210 ευρώ
Χρήση λογιστικών δεδομένων και δεδομένων από διοικητικές πηγές*	2.085.665 ευρώ	2.085.665 ευρώ

Η ΕΛ.ΣΤΑΤ, από κοινού με άλλες στατιστικές αρχές της Ε.Ε., ακολουθεί τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Ορθής Πρακτικής (European Statistics Code of Practice), γεγονός που υπογραμμίζει την επαγγελματική ανεξαρτησία και δέσμευσή της για ποιοτικές στατιστικές αναλύσεις, καθώς και τη σαφή της δέσμευση για τη μείωση του βάρους που προκύπτει για τις επιχειρήσεις από την υποχρέωση πληροφόρησης. Οι παρακάτω συστάσεις συνάδουν με τον Κώδικα Ορθής Πρακτικής.

Η σύσταση επέκτασης της πύλης για ηλεκτρονική υποβολή δεδομένων από έρευνες μέσω ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων θα επιτρέπει στις επιχειρήσεις να υποβάλλουν απαντήσεις στις έρευνες της ΕΛ.ΣΤΑΤ πιο φθηνά και πιο εύκολα. Χρησιμοποιείται ήδη για την υποβολή δεδομένων για τις δηλώσεις INTRASTAT και για τη διαχείριση αποβλήτων.

Η σύσταση μείωσης των επαναλήψεων και της αλληλοκάλυψης μεταξύ ερωτηματολογίων στοχεύει στη μείωση του όγκου πληροφοριών που υποβάλουν οι επιχειρήσεις στην ΕΛ.ΣΤΑΤ στην έρευνα διάρθρωσης των επιχειρήσεων, καθώς και στην έρευνα για κενές θέσεις εργασίας και το κόστος εργασίας. Αυτό θα απορρέει από την περαιτέρω εκμετάλλευση από τα τμήματα της ΕΛ.ΣΤΑΤ της δυνατότητας κοινής χρήσης

¹⁵ Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική, οι υπολογισμοί μείωσης εκτελέστηκαν χωριστά για κάθε σύσταση. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να προστεθούν οι μειώσεις που υπολογίστηκαν, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνολική μείωση, εφόσον οι ίδιες υποχρεώσεις επηρεάζονται από διαφορετικές συστάσεις. Η συνολική μείωση που επιτυγχάνεται εξαρτάται από την ακολουθία των συστάσεων. Οι επιπτώσεις των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα περιορίζονται από την εφαρμογή άλλων συστάσεων, ενώ οι επιπτώσεις των συστάσεων που δεν σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα επηρεάζονται αντιστοίχως από προγενέστερη εφαρμογή των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*).

πληροφοριών που παρέχονται σε διαφορετικά ερωτηματολόγια έρευνας, όπου αυτό είναι εφικτό. Θα μπορούσε επίσης να υπάρξει ευκαιρία μείωσης του όγκου των διοικητικών πληροφοριών που απαιτούνται από τα υπουργεία και τις άλλες δημόσιες υπηρεσίες εάν συμπεριλάβουν την ΕΛ.ΣΤΑΤ στην εξέταση των πληροφοριών που ζητούν επί του παρόντος και αν κατανοήσουν καλύτερα το πού θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν τα δημοσιευμένα στατιστικά στοιχεία προς αντικατάσταση των πληροφοριών που επί του παρόντος συλλέγονται χωριστά.

Η σύσταση **χρήσης λογιστικών δεδομένων και δεδομένων από διοικητικές πηγές** θα μπορούσε να μειώσει τον όγκο των πληροφοριών που απαιτούνται από τις επιχειρήσεις απαιτώντας την υποβολή χρηματοοικονομικών δεδομένων σε τυποποιημένη μορφή, τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από την ΕΛ.ΣΤΑΤ για διαφορετικούς σκοπούς. Θα μπορούσε επίσης να μειώσει τον όγκο των πληροφοριών που απαιτούνται από τις επιχειρήσεις χρησιμοποιώντας σε μεγαλύτερο βαθμό των δεδομένα που συλλέγονται από άλλες δημόσιες αρχές. Η ΕΛ.ΣΤΑΤ θα μπορούσε να ζητήσει από τις εν λόγω αρχές να παρέχουν τα στοιχεία για στατιστικούς σκοπούς, κατόπιν αξιολόγησής τους από την στατιστική αρχή προκειμένου να διαπιστωθεί ότι τα δεδομένα πληρούν τα σχετικά κριτήρια ποιότητας.

Η **εφαρμογή των συστάσεων** στον τομέα της Στατιστικής θα πρέπει να λάβει χαμηλότερη προτεραιότητα σε σχέση με άλλους κλάδους που εξετάζονται στο έργο, διότι οι αλλαγές έχουν χαμηλότερο συνολικό αντίκτυπο σε σχέση με την πλειονότητα των άλλων κλάδων και διότι πρέπει να πραγματοποιηθούν παρέχοντας ταυτόχρονα ποιοτικά στατιστικά στοιχεία, τα οποία είναι σημαντικά τόσο σε εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η μέτρηση κάλυψε τις παρακάτω επιλεγμένες υποχρεώσεις στον τομέα προτεραιότητας Στατιστικής:

Υποχρέωση παροχής δεδομένων ως ανταπόκριση σε έρευνες της ΕΛ.ΣΤΑΤ σχετικά με τη διάρθρωση των επιχειρήσεων.

Υποχρέωση παροχής δεδομένων ως ανταπόκριση σε έρευνα της ΕΛ.ΣΤΑΤ σχετικά με την παραγωγή και πώληση κατασκευαστικών αγαθών.

Υποχρέωση παροχής δεδομένων ως ανταπόκριση σε έρευνα της ΕΛ.ΣΤΑΤ σχετικά με το εμπόριο αγαθών μεταξύ Ελλάδας και άλλων Κρατών Μελών της Ε.Ε. (Intrastat)

Υποχρέωση παροχής δεδομένων ως ανταπόκριση σε έρευνες της ΕΛ.ΣΤΑΤ σχετικά με τις κενές θέσεις εργασίας και το κόστος εργασίας (διαφορετικά ερωτηματολόγια).

2.12. Φαρμακευτικός κλάδος

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης που επιλέχθηκαν για τον Φαρμακευτικό κλάδο αποτελούν το δωδέκατο μεγαλύτερο ποσοστό διοικητικού κόστους και διοικητικών βαρών στο παρόν έργο. Αντιστοιχούν σε **συνολικό διοικητικό κόστος ύψους 6,24 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο βαρύνει τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα**. Από αυτό το ποσό, τα **6,16 εκατομμύρια ευρώ (98,6%) ανήκουν στην κατηγορία των διοικητικών βαρών**. Το υπόλοιπο ποσό είναι το κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας, που πιθανώς θα εξακολουθούσε να βαρύνει τις επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι υποχρεώσεις.

Λόγω του μεγέθους του και της σημασίας άλλων προτεραιοτήτων δημόσιας πολιτικής εντός του κλάδου, ο τομέας προτεραιότητας του Φαρμακευτικού κλάδου παρέχει περιορισμένες ευκαιρίες μείωσης των διοικητικών βαρών στο πλαίσιο του έργου.

Οποιαδήποτε κίνηση συμφωνίας μεταξύ των κανονιστικών αρχών και του φαρμακευτικού κλάδου σχετικά με τις πηγές αναφοράς τιμών και τους αλγόριθμους για τον προσδιορισμό των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων δεν φαίνεται δυνατή επί του παρόντος σε πρακτικό επίπεδο. Εάν κάτι τέτοιο ήταν εφικτό, θα μείωνε τα διοικητικά βάρη αναφορικά με τον προσδιορισμό και επαναπροσδιορισμό των τιμών κατά **1,4 εκατομμύρια ευρώ**.

Οι ακόλουθες συστάσεις παρουσιάζονται ως ένα σχέδιο δράσης με στόχο τη μείωση του διοικητικού κόστους και των διοικητικών βαρών σε σχέση με τις επιλεγμένες υποχρεώσεις για τον Φαρμακευτικό κλάδο¹⁶:

Σύσταση	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικού κόστους	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικών βαρών
Καθορισμός τιμών: τήρηση των κανονιστικών προθεσμιών και διαφάνεια σε ό,τι αφορά την πρόοδο του καθορισμού τιμών	123.975 ευρώ	123.975 ευρώ
Χορήγηση άδειας φαρμακείου: απευθείας αιτήσεις για άδειες σε ένα ενιαίο σημείο επαφής στη Νομαρχία	69.415 ευρώ	69.415 ευρώ

Η σύσταση **τήρησης των κανονιστικών προθεσμιών για τον καθορισμό των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων και τη διαφάνεια στη διαδικασία καθορισμού τιμών** θα μείωνε το χρόνο που αφιερώνουν και την προσπάθεια που καταβάλλουν οι φαρμακευτικές εταιρείες προκειμένου να επανυποβάλλουν στοιχεία και να παρακολουθούν τις αιτήσεις τους στον κανονιστικό φορέα.

¹⁶ Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική, οι υπολογισμοί μείωσης εκτελέστηκαν χωριστά για κάθε σύσταση. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να προστεθούν οι μειώσεις που υπολογίστηκαν, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνολική μείωση, εφόσον οι ίδιες υποχρεώσεις επηρεάζονται από διαφορετικές συστάσεις. Η συνολική μείωση που επιτυγχάνεται εξαρτάται από την ακολουθία των συστάσεων. Οι επιπτώσεις των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα περιορίζονται από την εφαρμογή άλλων συστάσεων, ενώ οι επιπτώσεις των συστάσεων που δεν σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα επηρεάζονται αντιστοίχως από προγενέστερη εφαρμογή των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*).

Η σύσταση του να κατευθύνονται οι αιτήσεις άδειας φαρμακείου σε ένα ενιαίο σημείο επαφής σε κάθε Νομαρχία θα καταργούσε το ρόλο του δικαστικού επιμελητή στο πλαίσιο της υποβολής αίτησης για άδεια ίδρυσης, θα καθιστούσε το ενιαίο σημείο στη Νομαρχία υπεύθυνο για την πορεία της αίτησης, ενώ θα συμπεριλάμβανε και τα προνόμια που απορρέουν από την πρόσφατη αλλαγή του νόμου, που επιτρέπει τη χρήση υπεύθυνης δήλωσης από μηχανικό σε σχέση με τη συμμόρφωση του φαρμακείου με συγκεκριμένους κανονισμούς.

Η υλοποίηση των συστάσεων στον Φαρμακευτικό κλάδο θα πρέπει να λάβει χαμηλότερη προτεραιότητα λόγω των περιορισμένων ευκαιριών για μειώσεις και των υπόλοιπων κανονιστικών προτεραιοτήτων στο πλαίσιο του κλάδου. Το θέμα της μείωσης των διοικητικών βαρών αναλύεται στην ενότητα 3.2.1.

Η μέτρηση κάλυψε τις παρακάτω επιλεγμένες υποχρεώσεις στον Φαρμακευτικό κλάδο:

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για τον καθορισμό των τιμών (φαρμακευτικές εταιρείες)

Υποχρέωση υποβολής αίτησης για άδεια διεξαγωγής παράλληλων εισαγωγών

Υποχρέωση εγγραφής για την ίδρυση φαρμακείου

2.13. Τουρισμός

Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης που επιλέχθηκαν για τον Τουρισμό αποτελούν το μικρότερο ποσοστό διοικητικού κόστους και διοικητικών βαρών σε αυτό το έργο, καθώς ο τομέας προτεραιότητας περιλαμβάνει κανονισμούς που αφορούν συγκεκριμένα τον τουρισμό. Οι τουριστικές επιχειρήσεις υπόκεινται επίσης σε άλλου είδους κανονισμούς οι οποίοι μετρώνται σε άλλους τομείς προτεραιότητας, όπως στο φορολογικό δίκαιο (Φ.Π.Α.), στο εταιρικό δίκαιο και στους ετήσιους λογαριασμούς, σε περιβαλλοντικούς κανονισμούς, καθώς και σε κανονισμούς για το εργασιακό περιβάλλον και τις εργασιακές σχέσεις. Το κόστος που μετρήθηκε στον τομέα προτεραιότητας τουρισμού αντιπροσωπεύει **συνολικό διοικητικό κόστος ύψους 2,05 εκατομμυρίων ευρώ για τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα**. Από αυτό το ποσό, τα **1,45 εκατομμύρια ευρώ (71%) ανήκουν στην κατηγορία των διοικητικών βαρών**. Το υπόλοιπο ποσό είναι το κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας, που πιθανώς θα εξακολουθούσε να βαρύνει τις επιχειρήσεις εάν δεν υπήρχαν οι υποχρεώσεις.

Οι ακόλουθες συστάσεις παρουσιάζονται ως ένα σχέδιο δράσης με στόχο τη μείωση του διοικητικού κόστους και των διοικητικών βαρών σε σχέση με τις επιλεγμένες υποχρεώσεις για τον κλάδο του Τουρισμού¹⁷:

Σύσταση	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικού κόστους	Υπολογιζόμενη μείωση διοικητικών βαρών
Κατάργηση της μελέτης οικονομικής βιωσιμότητας για τις τουριστικές υποδομές	126.978 EUR	126.978 EUR
Ευθυγράμμιση με την έγκριση τουριστικής καταλληλότητας οικοπέδου και τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις των πληροφοριών που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα και πρέπει να υποβληθούν προκειμένου οι τουριστικές υποδομές να λάβουν γνωμοδότηση του Ε.Ο.Τ., σύμφωνα με την Α.Ε.Π.Ο.	130.058 ευρώ	130.058 ευρώ
Ειδική άδεια λειτουργίας για καταλύματα: κοινοποίηση αντί για αίτηση*	34.036 ευρώ	34.036 ευρώ
Κατάταξη καταλυμάτων: Απλοποίηση και περιοδική αναθεώρηση των προτύπων*	35.537 ευρώ	35.537 ευρώ
Ειδικό σήμα λειτουργίας για καταλύματα: Ηλεκτρονική υποβολή	78.169 ευρώ	78.169 ευρώ

¹⁷ Σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική, οι υπολογισμοί μείωσης εκτελέστηκαν χωριστά για κάθε σύσταση. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να προστεθούν οι μειώσεις που υπολογίστηκαν, προκειμένου να επιτευχθεί μια συνολική μείωση, εφόσον οι ίδιες υποχρεώσεις επηρεάζονται από διαφορετικές συστάσεις. Η συνολική μείωση που επιτυγχάνεται εξαρτάται από την ακολουθία των συστάσεων. Οι επιπτώσεις των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα περιορίζονται από την εφαρμογή άλλων συστάσεων, ενώ οι επιπτώσεις των συστάσεων που δεν σημειώνονται με αστερίσκο (*) θα επηρεάζονται αντιστοίχως από προγενέστερη εφαρμογή των συστάσεων που σημειώνονται με αστερίσκο (*).

εγγράφων*		
Λειτουργία μαρίνας: Κατάργηση της απαίτησης υποβολής εμπορικών συμβάσεων με τρίτους στο Υπουργείο Τουρισμού	1.550 ευρώ	1.550 ευρώ
Λειτουργία μαρίνας: Κοινοποίηση οδικής κυκλοφορίας	36.322 ευρώ	36.322 ευρώ

Με τις συστάσεις για την **κατάργηση της μελέτης οικονομικής βιωσιμότητας για ειδικές τουριστικές υποδομές και την ευθυγράμμιση των περιβαλλοντικών απαιτήσεων πληροφόρησης με την Α.Ε.Π.Ο.** θα καταργηθούν οι απαιτήσεις προς τους επενδυτές όσον αφορά την υποβολή ενός είδους επιχειρηματικού σχεδίου στις αρχές, δεδομένου ότι δεν υποβάλλουν αίτηση για κρατική ενίσχυση, και θα συνεχιστεί ο εκσυγχρονισμός που έχει ήδη ξεκινήσει προκειμένου η γνωμοδότηση του Ε.Ο.Τ. για αυτές τις υποδομές να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της περιβαλλοντικής έγκρισης της πρότασης.

Με τις συστάσεις για την **μετατροπή της διαδικασίας έγκρισης καταλυμάτων από τον Ε.Ο.Τ. σε πραγματική κοινοποίηση, την απλοποίηση των προτύπων κατάταξης των καταλυμάτων και τη δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής στοιχείων στον Ε.Ο.Τ.** θα μειωθούν ο χρόνος που αφιερώνουν και οι προσπάθειες που καταβάλλουν τα ξενοδοχεία και άλλες τουριστικές επιχειρήσεις καταλυμάτων για την απόκτηση έγκρισης λειτουργίας και την κατάταξη των καταλυμάτων τους (αστέρια ή κλειδιά), χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η δημόσια ασφάλεια ή τα νομικά πρότυπα ποιότητας. Αφορούν την ολοκλήρωση μιας αλλαγής που έχει ήδη αρχίσει να εφαρμόζει το Υπουργείο Τουρισμού: η διαδικασία εκ των προτέρων έγκρισης και επιθεώρησης πριν από την έναρξη λειτουργίας αντικαθίσταται από μια διαδικασία συμμόρφωσης με τα μέτρα για τη δημόσια ασφάλεια ακριβώς πριν από την έναρξη λειτουργίας και, στη συνέχεια, στοχευμένης επιθεώρησης όσον αφορά τα πρότυπα ποιότητας.

Με τις συστάσεις για τη **μείωση του όγκου των πληροφοριών που απαιτούνται από τους φορείς διαχείρισης μαρίνας** θα καταργηθεί η υποχρέωση των φορέων διαχείρισης να υποβάλλουν στο Υπουργείο Τουρισμού τις συμβάσεις που συνάπτουν με τρίτους – για παράδειγμα με καταστήματα στη μαρίνα – και η ισχύουσα διαδικασία για την ενεργή έγκριση των διευθετήσεων σε σχέση με την κίνηση στη μαρίνα θα αλλάξει σε κοινοποίηση.

Η μέτρηση κάλυψε τις παρακάτω επιλεγμένες υποχρεώσεις στον τομέα προτεραιότητας Τουρισμού:

Υποχρέωση λήψης έγκρισης σκοπιμότητας από τον Ε.Ο.Τ. (έγκριση σε πρώιμο στάδιο ανάλυσης του επιχειρηματικού σχεδίου που απαιτείται για διάφορες κατηγορίες τουριστικών υποδομών)

Υποχρέωση λήψης Ειδικής Άδειας Λειτουργίας/Σήματος/Πιστοποιητικού από τον Ε.Ο.Τ. για τα καταλύματα (ξενοδοχεία, διαμερίσματα, ενοικιαζόμενα δωμάτια, ιδιωτικές βίλες)

Υποχρεώσεις που σχετίζονται με τις κοινοποιήσεις και τις άδειες για τη συνεχιζόμενη λειτουργία μαρίνας: κοινοποίηση τιμών / εμπορική δραστηριότητα τρίτων / άδεια οδικής κυκλοφορίας

3. Κεφάλαιο 3: Μείωση των διοικητικών βαρών στην Ελλάδα: αξιολόγηση και συστάσεις

Οι κανονισμοί και οι τυπικές διαδικασίες είναι σημαντικά εργαλεία τα οποία χρησιμοποιούνται από τις κυβερνήσεις για την παροχή υπηρεσιών και την υλοποίηση πολιτικών σε πολλούς τομείς. Ο αριθμός και η πολυπλοκότητα των διοικητικών βαρών έτειναν να αυξάνονται, καθώς οι κυβερνήσεις αφενός χρειάζονται περισσότερες πληροφορίες για να εφαρμόσουν τις πολιτικές τους και αφετέρου υιοθετούν κανονισμούς και πράξεις που εστιάζουν σε πιο συγκεκριμένα ζητήματα και πληθυσμούς. Η αυξανόμενη χρήση τυπικών διαδικασιών αποτελεί σημαντικό πρόβλημα, γνωστό ως «γραφειοκρατία» ή διοικητικά βάρη. Οι τυπικές διαδικασίες αυξάνουν το κόστος και τα εμπόδια για τις επιχειρήσεις, λόγω του χρόνου και των χρημάτων που απαιτούνται για συμμόρφωση. Επιπλέον, το γεγονός αυτό μπορεί να μειώσει την κανονιστική βεβαιότητα, η οποία αποτελεί βασική παράμετρο για τις επιχειρήσεις.

Οι προσπάθειες μείωσης των διοικητικών βαρών (Δ.Β.) σε χώρες μέλη του Ο.Ο.Σ.Α. πηγάζουν κυρίως από τη φιλοδοξία να βελτιωθεί η σχέση κόστους – αποτελεσματικότητας των διοικητικών κανονισμών. Στο άμεσο διοικητικό κόστος συμμόρφωσης περιλαμβάνονται ο χρόνος και τα χρήματα που δαπανώνται για τυπικές διαδικασίες και έντυπα με στόχο τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς. Το έμμεσο ή δυναμικό κόστος προκύπτει στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι κανονισμοί μειώνουν την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Η εστίαση στα Δ.Β. είναι μια ελκυστική λύση για τα κράτη του Ο.Ο.Σ.Α., πιθανώς επειδή αντιπροσωπεύουν ένα μέρος του κανονιστικού κόστους που μπορεί σχετικά εύκολα να προσδιοριστεί και να μετρηθεί. Επιπλέον, οι μειώσεις στα βάρη αυτού του τύπου δεν απαιτούν αξιολόγηση των στόχων πολιτικής των κανονισμών. Επίσης, συνήθως τα πρόσωπα που υπόκεινται σε κανονισμούς θεωρούν τα «έντυπα» ως το πιο ενοχλητικό μέρος των διαδικασιών και ως ένα αρνητικό σύμβολο της γραφειοκρατίας.

Η μείωση των διοικητικών βαρών αποτελεί εδώ και καιρό βασικό θέμα του διαλόγου για την κανονιστική μεταρρύθμιση. Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζει την πρώιμη αναγνώριση ότι το μέγεθος του κανονιστικού βάρους δεν καθορίζεται απλώς από τους τομείς πολιτικής που οι κυβερνήσεις επιλέγουν να ρυθμίσουν και τα συγκεκριμένα κανονιστικά πρότυπα που επιβάλλονται. Σημασία έχει επίσης το «πώς ρυθμίζουμε». Έχουν υιοθετηθεί πολιτικές που στηρίζουν τη μείωση των Δ.Β. καθώς υπάρχει η πεποίθηση ότι το κόστος αυτό μπορεί συχνά να μειωθεί σε σημαντικό βαθμό χωρίς να επηρεαστούν όσα έχουν επιτευχθεί χάρη στους βασικούς στόχους των εν λόγω κανονισμών. Ως εκ τούτου, καταβάλλονται προσπάθειες κατάργησης των ανεπαρκειών στον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονται και τυγχάνουν διαχείρισης οι κανονιστικές απαιτήσεις.

Σε σχέση με το μεγαλύτερο μέρος της ατζέντας κανονιστικής μεταρρύθμισης, οι πρωτοβουλίες μείωσης Δ.Β. σε όλες τις χώρες μέλη του Ο.Ο.Σ.Α. μπορούν να θεωρηθούν σχετικά συγκρατημένες από την άποψη του πεδίου εφαρμογής και της κλίμακας. Στην έκθεση του Ο.Ο.Σ.Α. του 2002 τονίζεται ότι αυτά τα προγράμματα αποτελούν συνήθως μεταρρύθμιση μέτριας κλίμακας, η εφαρμογή τους εμπεριέχει λιγότερους κινδύνους και μπορούν να επιφέρουν απτά αποτελέσματα μέσα σε σύντομα χρονικά διαστήματα που συμπίπτουν με τον πολιτικό κύκλο. Στην έκθεση του Ο.Ο.Σ.Α. του 2003 αναφέρεται περαιτέρω ότι οι πολιτικές μείωσης Δ.Β. γίνονται σε γενικές γραμμές πιο συστηματικές με την πάροδο του χρόνου και ότι οι πλέον αποτελεσματικές πολιτικές διοικητικής απλούστευσης είναι αυτές που υιοθετούνται στο πλαίσιο ευρύτερων πρωτοβουλιών μεταρρύθμισης.

Τα δυνητικά οφέλη των προγραμμάτων μείωσης των διοικητικών βαρών έχουν αναγνωριστεί προ καιρού και, ως εκ τούτου, τα εν λόγω προγράμματα συμπεριλαμβάνονται εδώ και χρόνια στην ατζέντα κανονιστικής μεταρρύθμισης. Ταυτόχρονα, έχει συχνά προβληθεί το επιχείρημα ότι η εστίαση στη μείωση των διοικητικών βαρών σημαίνει εστίαση σε έναν εύκολο ή βολικό στόχο από άποψη κανονιστικής μεταρρύθμισης. Στην έκθεση του Ο.Ο.Σ.Α. του 2002 επισημαίνεται περαιτέρω ότι τα προγράμματα αυτά μπορούν να θεωρηθούν ως το πρώτο βήμα μιας ευρύτερης κανονιστικής μεταρρύθμισης, καθώς είναι λιγότερο πιθανό να πλήξουν θεμελιωδώς παγιωμένα συμφέροντα σε σχέση με άλλες κανονιστικές μεταρρυθμίσεις.

Επιπλέον, σύμφωνα με την έκθεση του Ο.Ο.Σ.Α. του 2002, τα προγράμματα απλούστευσης διαφέρουν από άλλες κανονιστικές μεταρρυθμίσεις, καθώς δεν βασίζονται πρωτίστως στην πολιτική βούληση και υποστήριξη. Αυτό σημαίνει ότι ενδεχομένως να είναι ιδιαίτερος κατάλληλος για να προχωρήσουν οι μεταρρυθμίσεις σε περιόδους κατά τις οποίες η πολιτική υποστήριξη είναι περιορισμένη. Η παρούσα κατάσταση στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται αναμφίβολα από περιορισμένη πολιτική υποστήριξη ως προς την κανονιστική μεταρρύθμιση. Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζεται πρωτίστως στη χαλαρή εφαρμογή του Νόμου του 2012 για Καλύτερη Ρύθμιση. Συνεπώς, ενδέχεται να είναι προτιμότερο για την ελληνική διοίκηση να εστιάσει βραχυπρόθεσμα στην εφαρμογή έργων μείωσης των βαρών. Μεσοπρόθεσμα όμως, η ελληνική διοίκηση οφείλει να διασφαλίσει ότι οι πόροι που προορίζονται για την κανονιστική μεταρρύθμιση (τόσο από πλευράς δυνατοτήτων όσο και από πλευράς πολιτικής βούλησης) δεν θα στραφούν σε αποκλειστικά προγράμματα που εστιάζουν στη μείωση Δ.Β.

Στο παρόν έργο αναπτύχθηκε μια συνεπή μεθοδολογία για τη μέτρηση των διοικητικών βαρών σε 13 κλάδους της ελληνικής οικονομίας. Διατυπώθηκαν απόψεις ως προς το μέγεθος των υφιστάμενων βαρών, καθώς και συστάσεις για τη μείωσή τους. Επίσης, το παρόν έργο μπορεί να παράσχει τα κατάλληλα κίνητρα προκειμένου τα υπουργεία και οι υπηρεσίες να προβούν σε ενέργειες μείωσης των διοικητικών βαρών που επιβάλλονται από τους κανονισμούς.

Ωστόσο, δεν αντικαθιστά ούτε μπορεί να αντικαταστήσει την ανάπτυξη μιας πιο εξειδικευμένης πολιτικής στον τομέα της μείωσης των διοικητικών βαρών και της κανονιστικής μεταρρύθμισης. Ως εκ τούτου, το Υ.Δ.Μ.Η.Δ. –δεδομένου ότι έχει την ευθύνη για την πολιτική μείωσης των διοικητικών βαρών– πρέπει να καταβάλλει προσπάθειες προκειμένου να προωθήσει την εφαρμογή των εν λόγω πολιτικών, αλλά και μια ευρύτερη ατζέντα κανονιστικής μεταρρύθμισης σε όλη την ελληνική διοίκηση.

Είναι πεποίθηση του Ο.Ο.Σ.Α. ότι υπάρχουν διάφορες ενέργειες που μπορούν να πραγματοποιηθούν προκειμένου να ενισχυθούν οι προσπάθειες μείωσης των διοικητικών βαρών στην Ελλάδα και η ανάγκη για εστίαση σε ευρύτερες κανονιστικές μεταρρυθμίσεις.

1. Διεύρυνση και επέκταση των έργων μείωσης διοικητικών βαρών

Το σημείο εστίασης της μείωσης διοικητικών βαρών πρέπει να διευρυνθεί. Η Ελλάδα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο η μείωση των βαρών να μην είναι εστιασμένη αποκλειστικά στις επιχειρήσεις, αλλά να λαμβάνεται επίσης υπ' όψιν το κόστος των κανονισμών για τους πολίτες και τον δημόσιο τομέα.

Θα πρέπει να εξεταστούν διάφορες συνεργασίες, με την προσαρμογή των τεχνικών που αναπτύχθηκαν και εφαρμόστηκαν στο παρόν έργο, με στόχο να μετρηθούν άλλα είδη κόστους και να υπάρξει εστίαση και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη εκτός από τις επιχειρήσεις. Στο πλαίσιο της προσπάθειας μείωσης του κανονιστικού κόστους για τους πολίτες και τον δημόσιο τομέα, η Ελλάδα πρέπει να εστιάσει τις προσπάθειές της και να μην επιχειρήσει να

προβεί σε μια πλήρη βασική μέτρηση. Οι ποσοτικές μέθοδοι πρέπει να συμπληρώνονται από τις ποιοτικές, όπως περιγράφεται παρακάτω.

Πλαίσιο 1. Το Εγχειρίδιο για το Μοντέλο Κανονιστικού Κόστους

Το μοντέλο κανονιστικού κόστους (Μ.Κ.Κ.) που αναπτύχθηκε από το ίδρυμα Bertelsmann Stiftung βασίζεται στις αρχές του τυποποιημένου μοντέλου κόστους (Τ.Μ.Κ.), το οποίο αναπτύσσει περαιτέρω. Προσφέρει μια συστηματική μεθοδολογία για την ολοκληρωμένη μέτρηση του κόστους που προκύπτει από τα καθήκοντα που απαιτούν ανάληψη δράσης.

Συνολικά, το Μ.Κ.Κ. διακρίνει έξι τύπους καθηκόντων που απαιτούν ανάληψη δράσης: Καθήκοντα που αφορούν την πληροφόρηση, τις πληρωμές, τη συνεργασία, την εποπτεία και την εκπαίδευση, καθώς και καθήκοντα που αφορούν την επίτευξη στόχων και την κάλυψη άλλων αναγκών.

Το κόστος που προκύπτει από καθήκοντα που απαιτούν την ανάληψη δράσης μπορεί αρχικά να ταξινομηθεί σε κόστος προσωπικού, υλικού και σε χρηματοοικονομικό κόστος, όσον αφορά τον προσανατολισμό των πόρων. Το κόστος προσωπικού καθορίζεται πολλαπλασιάζοντας τον χρόνο που αναλώθηκε επί του αντίστοιχου ωρομισθίου, όπου για την εξακρίβωση του απαιτούμενου χρόνου χρησιμοποιούνται συγκεκριμένες τυπικές διαδικασίες για κάθε τύπο καθήκοντος που απαιτεί ανάληψη δράσης. Το κόστος υλικού περιλαμβάνει κόστος για υλικά, εισερχόμενα αγαθά, υπηρεσίες τρίτων, κόστος χρηματοδότησης και υποδομής, καθώς και απόσβεσης πάγιων και άυλων στοιχείων. Το χρηματοοικονομικό κόστος περιλαμβάνει φόρους και άλλες εισφορές, όπως τέλη.

Το κόστος προσωπικού και το κόστος υλικού εκπροσωπούν το κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας, είτε εν μέρει είτε στο σύνολό τους, εφόσον ισχύουν. Το κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας αποτελεί κόστος με το οποίο επιβαρύνεται ο αποδέκτης του κανονισμού, ακόμη κι αν δεν υπήρχε νόμιμο καθήκον. Αντιθέτως, το πρόσθετο κόστος αποτελεί κόστος με το οποίο επιβαρύνεται αποκλειστικά το νόμιμο καθήκον. Ουσιαστικά, το χρηματοοικονομικό κόστος εκπροσωπεί μόνο το πρόσθετο κόστος, καθώς ο αποδέκτης του κανονισμού δεν θα κατέβαλλε, υπό κανονικές συνθήκες, φόρους στο Κράτος χωρίς να υφίσταται σχετικό νόμιμο καθήκον. Εάν το κόστος συνήθους επιχειρηματικής λειτουργίας αφαιρεθεί από το άθροισμα του κόστους προσωπικού, υλικού και του χρηματοοικονομικού κόστους (= Κανονιστικό Κόστος I), το αποτέλεσμα είναι το πρόσθετο κόστος (= Κανονιστικό Κόστος II).

Τέλος, το κόστος ευκαιρίας υπολογίζεται βάσει του εν λόγω πρόσθετου κόστους. Το κόστος ευκαιρίας ορίζεται ως τα κέρδη που έχουν προκαθοριστεί από τον αποδέκτη του κανονισμού, λόγω του γεγονότος ότι έπρεπε να εκπληρωθούν τα νόμιμα καθήκοντα και, επομένως, οι πόροι δεν μπορούσαν να αξιοποιηθούν στον βέλτιστο βαθμό. Για λόγους απλοποίησης, το Μ.Κ.Κ. καθορίζει το κόστος ευκαιρίας υπολογίζοντας τα κέρδη των τόκων που προκαθορίζονται για ένα έτος. Εάν το πρόσθετο κόστος προστεθεί στο κόστος ευκαιρίας, το αποτέλεσμα είναι το συνολικό κανονιστικό κόστος που προκαλείται αποκλειστικά από τη νομοθεσία (= Κανονιστικό Κόστος III).

Εκτός από τους μεμονωμένους τύπους κόστους, το Μ.Κ.Κ. προσφέρει επίσης τη δυνατότητα καταγραφής της υποκειμενικής επιβάρυνσης του αποδέκτη του κανονισμού. Το υποκειμενικό βάρος μπορεί να χαρακτηριστεί ως «σημείο τριβής» με την έννοια της ενόχλησης όσον αφορά το νόμιμο καθήκον. Συνολικά, το Μ.Κ.Κ. διακρίνει τρεις αιτίες τριβής: Έλλειψη κατανόησης, αδυναμία επίτευξης (εφικτότητα) και έλλειψη αποδοχής του νόμιμου καθήκοντος.

Σκοπός του εγχειριδίου είναι να χρησιμοποιηθεί ως σύνολο εργαλείων (κιτ εργαλείων),

δηλαδή ανάλογα με το επιστημονικό ενδιαφέρον, την περιπλοκότητα του αντικειμένου της μέτρησης, τα χρονικά περιθώρια και τους οικονομικούς πόρους, καθώς και τις προϋποθέσεις εγκυρότητας και αξιοπιστίας των αποτελεσμάτων. Το κιτ εργαλείων μπορεί να χρησιμοποιηθεί στον βαθμό που χρειάζεται ως το κατάλληλο εργαλείο καθορισμού του κανονιστικού κόστους.

Πηγή: Εγχειρίδιο για τη μέτρηση του κανονιστικού κόστους, Έκδοση 1.0 (Απρίλιος 2009), Bertelsmann Stiftung.

2. Ποσοτικοποίηση, αλλά με προσοχή

Η Ελλάδα πρέπει να συνεχίσει να ποσοτικοποιεί τα διοικητικά βάρη και να θέτει ποσοτικούς στόχους για τη μείωσή τους. Σε αυτό το πλαίσιο, θα μπορούσε να προβεί σε ποσοτικοποίηση των βαρών σε άλλους κλάδους της οικονομίας, πλην των 13 που καλύπτονται στην παρούσα έκθεση. Επιπλέον, δεδομένου του υψηλού ποσοστού διοικητικού κόστους που μετρήθηκε στους τομείς του Φ.Π.Α., του Εταιρικού δικαίου, των Δημόσιων προμηθειών και της Γεωργίας, άλλος ένας κύκλος μείωσης βαρών μπορεί να είναι αναγκαίος.

Ωστόσο, η ποσοτικοποίηση πρέπει να χρησιμοποιείται προσεκτικά και με γνώμονα την αποτελεσματικότητα. Οι ποιοτικές μέθοδοι –ειδικά αυτές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του κόστους τριβής– πρέπει να συμπληρώνουν τις ποσοτικές, ώστε οι προσπάθειες να είναι πιο στοχευμένες.

Παρότι δεν θα ήταν σωστό να παραβλεφθεί εντελώς η μέτρηση, συνιστάται ιδιαίτερα οι προσπάθειες μείωσης να στοχεύουν στην αποτελεσματικότητα – δηλαδή, να τίθενται προτεραιότητες αφού προσδιοριστούν οι τομείς κανονισμών ή οι μεμονωμένοι κανονισμοί που μπορούν δυνητικά να είναι οι πιο επαχθείς και να υπάρχει εστίαση σε αυτούς.

Οι ποιοτικές τεχνικές, παρόλο που είναι λιγότερο ακριβείς, μπορούν να συμβάλλουν στον προσδιορισμό δυνητικά επαχθών κανονισμών και, ως εκ τούτου, στην αποτελεσματικότερη στόχευση των πόρων που προορίζονται για την ποσοτική μέτρηση. Οι ποιοτικές μέθοδοι μπορούν επίσης να συμβάλλουν στον προσδιορισμό των τομέων κανονισμών που θεωρούνται ως ενοχλητικότεροι σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Ωστόσο, οι ποσοτικές μέθοδοι συμβάλλουν όχι μόνο στον προσδιορισμό των πιο επαχθών υποχρεώσεων πληροφόρησης, αλλά και στον διαχωρισμό των κανονισμών σε μεμονωμένες υποχρεώσεις πληροφόρησης, ώστε να μπορούν ευκολότερα να εντοπιστούν οι ευκαιρίες για μείωση.

Πλαίσιο 2. Ορθές διεθνείς πρακτικές εστίασης των προσπαθειών απλοποίησης χρησιμοποιώντας ποσοτικές και ποιοτικές τεχνικές

Το 2007, η κυβέρνηση της Δανίας ξεκίνησε το «Burden Hunters Project» (Έργο Εξάλειψης Βαρών). Αυτό ήταν το πρώτο βήμα στην ανάπτυξη μιας πιο συστηματικής προσέγγισης με στόχο τη μείωση των βαρών που προκαλούν τριβές. Στελέχη από τη Δανική Υπηρεσία Εμπορίου και Εταιρειών (Danish Commerce and Companies Agency – DCCA) καθώς και εκπρόσωποι των σχετικών υπουργείων επισκέφθηκαν επιχειρήσεις για να λάβουν σαφείς και συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο που βιώνουν τις αλληλεπιδράσεις με τις κρατικές αρχές και τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Η κυβέρνηση της Δανίας παρουσίασε ένα σχέδιο δράσης που περιλάμβανε 105 μέτρα μείωσης των διοικητικών βαρών σε παρόχους υπηρεσιών του δημοσίου τομέα, με το οποίο αναμενόταν να απελευθερωθούν περίπου τρία εκατομμύρια εργατοώρες ετησίως για παροχή υπηρεσιών.

Το **Μεξικό** υιοθέτησε πρόσφατα το T.M.K., το οποίο μετέδωσε σε όλο το

ομοσπονδιακό κράτος μια νέα ορμητική διάθεση για μείωση των διοικητικών βαρών που δημιουργούνται από τις τυπικές διαδικασίες. Το Μεξικό επένδυσε εύλογους πόρους στην παραγωγή ενός βασικού τρόπου μέτρησης των διοικητικών βαρών, ξεκινώντας με τη συλλογή στοιχείων από περίπου 500 συνεντεύξεις, και χρησιμοποιώντας έναν συνδυασμό στατιστικών και μαθηματικών τεχνικών και εσωτερικών αξιολογήσεων ώστε να συναγάγει συμπεράσματα από τα δεδομένα για την αξιολόγηση των βαρών. Ακολουθώντας διεθνείς πρακτικές, το Μεξικό έθεσε τον στόχο μείωσης των διοικητικών βαρών κατά 25%, στο πλαίσιο των προγραμμάτων κανονιστικής βελτίωσης για τα έτη 2011-2012 που εφαρμόστηκαν από τα σχετικά υπουργεία και τις υπηρεσίες της ομοσπονδιακής κυβέρνησης.

Στην **Ολλανδία**, η αντίληψη των επιχειρήσεων σχετικά με τη μείωση των κανονιστικών βαρών υπολογίζεται ετησίως στο πλαίσιο μιας πρωτοβουλίας που φέρει το όνομα Παρατηρητήριο Αντιλήψεων των Επιχειρήσεων. Η πρωτοβουλία δεν εστιάζει μόνο στη μείωση των διοικητικών βαρών, αλλά περιλαμβάνει επίσης το κόστος συμμόρφωσης με τους κανονισμούς, τις απαιτήσεις των εποπτικών φορέων και τους διαρκώς μεταβαλλόμενους κανόνες. Η Ολλανδία αποσκοπεί στην αύξηση κατά 25% του αριθμού των επιχειρήσεων που δηλώνουν ότι έχουν ελάχιστα σημεία τριβής λόγω μη απαραίτητων υποχρεώσεων πληροφόρησης.

Πηγή: OECD (2012c), *Mexico, Towards a whole-of-government perspective to regulatory improvement*, OECD Publishing, Paris. OECD (2010b), *Better Regulation in Europe: Denmark*, OECD Publishing, Paris, and OECD (2010k), *Why is Administrative Simplification so Complicated?*, OECD Publishing, Paris, doi: [10.1787/9789264089754-en](https://doi.org/10.1787/9789264089754-en).

3. Ενίσχυση των θεσμικών δομών που στηρίζουν τη μείωση βαρών

Πρέπει να ενισχυθούν οι αποτελεσματικές θεσμικές δομές για την εφαρμογή, τον συντονισμό και την παρακολούθηση των έργων μείωσης διοικητικών βαρών.

Ένα σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση είναι η υιοθέτηση μιας περισσότερο εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγισης και η ανάθεση αρμοδιοτήτων για τον προσδιορισμό μειώσεων Δ.Β. σε υπουργεία και υπηρεσίες. Πρόκειται για ορθή προσέγγιση, καθώς τα υπουργεία και οι υπηρεσίες έχουν την ευθύνη για το δύσκολο έργο της εφαρμογής των κανονιστικών πλαισίων. Δεδομένης της εγγύτητάς τους στα ενδιαφερόμενα μέρη που υπόκεινται στους κανονισμούς, τα υπουργεία και οι υπηρεσίες είναι σε θέση να λαμβάνουν μελετημένες αποφάσεις σχετικά με τα βάρη που μπορούν να μειωθούν. Επίσης, έχουν κίνητρα να πετύχουν μειώσεις των διοικητικών βαρών με τρόπους που ελαχιστοποιούν τυχόν αρνητική επίδραση στους κανονιστικούς στόχους και τυχόν πρόσθετο κόστος για το κράτος.

Είναι σημαντικό το Υ.Δ.Μ.Η.Δ. –δεδομένης της εντολής που έχει λάβει ως συντονιστικός φορέας της διοικητικής απλούστευσης σε όλη την ελληνική διοίκηση– να έχει επαρκή πολιτική στήριξη και εργαλεία ώστε να ασκεί πίεση σε υπουργεία και υπηρεσίες. Θα πρέπει συνεπώς να αναπτυχθεί μια σειρά από εργαλεία. Ο καθορισμός μεμονωμένων στόχων είναι μία επιλογή. Μια άλλη επιλογή είναι η «κατονομασία και διαπόμπευση», για παράδειγμα μέσω τακτικών αναφορών στην κυβέρνηση ή/και στη βουλή. Το Υ.Δ.Μ.Η.Δ. θα χρειαστεί περισσότερα μέσα, πόρους και πολιτική υποστήριξη για να μπορέσει να φέρει σε πέρας αυτό το έργο.

Η σύσταση Επιτροπής Υψηλού Επιπέδου παρείχε σημαντική εποπτεία για το εν λόγω έργο. Επίσης, έπαιξε σημαντικό ρόλο όσον αφορά τη δικτύωση, με αποτέλεσμα οι ανώτατοι αξιωματούχοι να κατανοήσουν καλύτερα το ζήτημα της μείωσης των διοικητικών βαρών και γενικότερα την ατζέντα για καλύτερη ρύθμιση. Πρέπει να συνεχίσει να συνεδριάζει ετησίως

σε επίπεδο Γενικών Γραμματέων, προκειμένου να συζητιούνται και να προωθούνται πρωτοβουλίες για καλύτερη ρύθμιση.

Πλαίσιο 3. Παραδείγματα διοικητικών φορέων επιφορτισμένων με την εποπτεία της Καλύτερης Νομοθέτησης

Ιρλανδία. Η Μονάδα Καλύτερης Νομοθέτησης (M.K.N.) ξεκίνησε από παλαιότερες μονάδες που είχαν στόχο την προώθηση του προγράμματος κανονιστικής μεταρρύθμισης στα τέλη της δεκαετίας του 1990 (μια παλαιότερη έκδοση ήταν η Κεντρική Μονάδα Πόρων Κανονιστικής Μεταρρύθμισης – Central Regulatory Reform Resource Unit).

Διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην Αξιολόγηση Κανονιστικού Αντικτύπου (Regulatory Impact Assessment – RIA). Διαχειρίζεται το κέντρο βοήθειας της RIA και προσφέρει εκπαίδευση RIA σε συνεργασία με το Κέντρο Εξυπηρέτησης, Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης Πολιτών (Civil Service Training and Development Centre – CSTDC). Διευθύνει το Δίκτυο RIA, το οποίο περιλαμβάνει εκπροσώπους από όλα τα υπουργεία και έχει συνεργαστεί στενά με την Κεντρική Διεύθυνση Αξιολόγησης και Δαπανών του Υπουργείου Οικονομικών για την αναθεώρηση των μεθοδολογικών στοιχείων των Κατευθυντήριων Οδηγιών της RIA. Η M.K.N. δεν παίζει τον ρόλο του εκ του νόμου προβλεπόμενου θεματοφύλακα σε σχέση με τη RIA (δεν διαθέτει επίσημη εξουσία να απορρίπτει ελλειπείς Αξιολογήσεις Κανονιστικού Αντικτύπου), ούτε έχει επίσημη εντολή να αξιολογεί την ποιότητα των RIA ή να συντάσσει αναφορές σχετικά με τα αποτελέσματα του εποπτικού έργου της για τη RIA.

Η M.K.N. υποστηρίζει επίσης τη Γενική Εισαγγελία σε ό,τι αφορά το έργο Αναθεώρησης της Νομοθεσίας και την Επιτροπή Νομοθετικής Μεταρρύθμισης σε σχέση με το έργο Αρχών Αναφοράς.

Η M.K.N. υποστηρίζει άλλες δραστηριότητες που σχετίζονται με την Καλύτερη Νομοθέτηση. Παραδείγματος χάριν, διευκόλυνε την ανεξάρτητη επισκόπηση του οικονομικού κανονιστικού περιβάλλοντος και ήταν υπεύθυνη για τον συντονισμό των εργασιών της Αναφοράς περί Οικονομικών Κανονισμών που εξέδωσε η κυβέρνηση το 2009. Η μονάδα είναι αρμόδια για τη διοργάνωση συνεδρίων του Ετήσιου Κανονιστικού Φόρουμ, το οποίο θέσπισε η κυβέρνηση στο πλαίσιο της Αναφοράς περί Οικονομικών Κανονισμών. Το πρώτο Φόρουμ έλαβε χώρα τον Φεβρουάριο του 2010.

Η M.K.N. εκπροσωπεί την Ιρλανδία σε συσκέψεις σχετικά με την Καλύτερη Νομοθέτηση της Ε.Ε. και του Ο.Ο.Σ.Α.

Η M.K.N. δεν εποπτεύει απευθείας τις εργασίες για τη μείωση των διοικητικών βαρών. Αυτό ανήκει στις αρμοδιότητες της Μονάδας Επιχειρησιακής Νομοθεσίας του Υπουργείου Εμπορίου, Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας, η οποία δημιουργήθηκε το 2007.

Ιταλία. Στο διάστημα μεταξύ 2008 και 2011, ο τότε Υπουργός Κανονιστικής Απλοποίησης ήταν αρμόδιος για τον συντονισμό των πρωτοβουλιών νομοθετικής (όπως η διαδικασία «taglia-leggi») και διοικητικής απλοποίησης. Από τον Νοέμβριο του 2011, οι φορείς που ασχολούνταν αποκλειστικά με την απλοποίηση (Υπηρεσία διοικητικής απλοποίησης και Μονάδα για την απλοποίηση και την ποιότητα των κανονισμών) ανασυντάχθηκαν υπό την ευθύνη του Υπουργείου Δημόσιας Διοίκησης και Απλοποίησης, οδηγώντας εκ των πραγμάτων σε ενοποίηση του θεσμικού πλαισίου.

Το Υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης και Απλοποίησης υποστηρίζεται από:

Τη Μονάδα Απλοποίησης και Κανονιστικής Ποιότητας (Unità per la Semplificazione e la Qualità della Regolazione, USQR), η οποία αποτελείται από κορυφαίους ειδικούς στον

τομέα και λειτουργεί ως γνωμοδοτικό συμβούλιο και συνδετικός κρίκος μεταξύ της πολιτικής σκηνής και του τεχνικού σκέλους της μεταρρυθμιστικής ατζέντας. Βασίζεται σε παλαιότερες προσπάθειες ίδρυσης ενός Κέντρου και ενός Παρατηρητηρίου για την απλοποίηση, στο πλαίσιο του πρώτου κύματος κανονιστικών μεταρρυθμίσεων που έλαβαν χώρα τη δεκαετία του 1990.

Η *Υπηρεσία Διοικητικής Απλοποίησης (USA)* συντονίζει τις δραστηριότητες διοικητικής απλοποίησης και την εφαρμογή της μέτρησης και της μείωσης των διοικητικών βαρών. Η υπηρεσία USA υποστηρίζεται επίσης από μια ομάδα δράσης για τη Μέτρηση των Διοικητικών Βαρών και από τη Στατιστική Υπηρεσία (ISTAT).

Ο Υπουργός Δημόσιας Διοίκησης και Απλοποίησης συνεργάζεται με το Υπουργείο Ψηφιοποίησης της Δημόσιας Διοίκησης και Τεχνολογικής Καινοτομίας (Department for Digitalization of Public Administration and Technology Innovation, πρώην Υπουργείο Καινοτομίας και Τεχνολογιών), με στόχο τον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων σχετικά με την τεχνολογική καινοτομία στη δημόσια διοίκηση.

Ηνωμένο Βασίλειο. Η Υπηρεσία Καλύτερης Νομοθέτησης (Better Regulation Executive) αποτελεί την κεντρική αρχή προώθησης και συντονισμού της πολιτικής Καλύτερης Νομοθέτησης στο σύνολο του κρατικού μηχανισμού.

Ειδικότερα, έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

Παρακολούθηση και κρίση. Παρακολουθεί τις πολιτικές Καλύτερης Νομοθέτησης, καθώς και την πρόοδο των υπουργείων και των βασικών εθνικών υπηρεσιών, μέσω ενός δικτύου διαχειριστών λογαριασμού σε καθημερινή βάση και μέσω του Εκτελεστικού Προέδρου, ο οποίος ενημερώνει τον πρωθυπουργό σχετικά με τις εξελίξεις στο πλαίσιο της κυβέρνησης. Εξετάζει εξονυχιστικά τις νέες προτάσεις πολιτικών/κανονισμών και γνωμοδοτεί για το εάν θα πρέπει να εξεταστούν από το Συμβούλιο Κανονιστικής Ευθύνης (Panel for Regulatory Accountability). Ωστόσο, δεν πρόκειται για επίσημο θεματοφύλακα: δεν διαθέτει καμία εξουσία απόρριψης προτάσεων σχετικών με τη νομοθεσία.

Προώθηση και επικοινωνία. Ενθαρρύνει την ανάπτυξη αρχών Καλύτερης Νομοθέτησης σε όλα τα επίπεδα του κρατικού μηχανισμού, και διαχειρίζεται την εξωτερική επικοινωνία σχετικά με την κυβερνητική πολιτική Καλύτερης Νομοθέτησης.

Θεσμικός συντονισμός και αλλαγή φιλοσοφίας. Έχει αναπτύξει –και συνεχίζει να αναπτύσσει– εκτεταμένες σχέσεις με την κεντρική κυβέρνηση καθώς και εκτός αυτής, μεταξύ άλλων, της Εθνικής Υπηρεσίας Ελέγχου (National Audit Office, με την οποία διεξήγαγε πρόσφατα μια αξιολόγηση νομοθετών), εκπροσώπων των καταναλωτών (το Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών παρέχει γνωμοδοτήσεις σχετικά με πολιτικές στην Υπηρεσία Καλύτερης Νομοθέτησης), κοινοβουλευτικών επιτροπών, τοπικών αρχών και ομοτίμων της Ε.Ε.

Υποστήριξη και καθοδήγηση. Η Υπηρεσία Καλύτερης Νομοθέτησης έχει συμβουλευτικό ρόλο – το προσωπικό της παρέχει καθοδήγηση στα υπουργεία σχετικά με την ανάπτυξη της αξιολόγησης αντικτύπου και των προγραμμάτων απλοποίησης, μεταξύ άλλων θεμάτων. Έχει δημιουργήσει μια ευρεία γκάμα καθοδηγητικού υλικού και εκπαιδευτικών εργαλείων.

Ανάπτυξη και διαχείριση πολιτικής και έργου. Αποτελεί τον βασικό αρωγό όλων των πρόσφατων πρωτοβουλιών Καλύτερης Νομοθέτησης, προωθώντας έργα όπως τη σύσταση της Τοπικής Υπηρεσίας Καλύτερης Νομοθέτησης και των κανονιστικών προϋπολογισμών.

Πηγές: OECD (2010), *Better Regulation in Europe: Ireland*, OECD Publishing, Paris, [doi: 10.1787/9789264095090-en](https://doi.org/10.1787/9789264095090-en); OECD (2010), *Better Regulation in Europe: Italy*, OECD

4. Ανάπτυξη οδηγιών για τον αποτελεσματικότερο και αποδοτικότερο τρόπο μείωσης των κανονιστικών βαρών

Το Υ.Δ.Μ.Η.Δ. θα πρέπει να συμπληρώσει πιθανές μελλοντικές προσπάθειες μείωσης των διοικητικών βαρών με την παροχή οδηγιών σε υπουργεία και υπηρεσίες σχετικά με το πώς θα επιτευχθεί η μείωση. Επί του παρόντος τα υπουργεία και οι υπηρεσίες σε όλη την ελληνική διοίκηση έχουν λάβει ελάχιστες ή μηδενικές οδηγίες για το πώς να πετύχουν τα μέγιστα αποτελέσματα ως προς τη μείωση των διοικητικών βαρών ελαχιστοποιώντας ταυτόχρονα τον αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητα των κανονισμών που επηρεάζονται. Ως πρώτο βήμα, θα ήταν χρήσιμο να παρασχεθεί στα υπουργεία και στις υπηρεσίες ένα μέσο για τον προσδιορισμό των τομέων στους οποίους είναι εκ των προτέρων πιθανό να υπάρχουν αδικαιολόγητα βάρη που μπορούν να αντιμετωπιστούν.

Στους συγκεκριμένους τομείς σε σχέση με τους οποίους μπορούν να δοθούν χρήσιμες οδηγίες περιλαμβάνονται οι εξής:

1. Οδηγίες για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η χρήση διευθετήσεων για άδειες είναι ή δεν είναι πιθανό να είναι αποτελεσματική και, εάν ισχύει το δεύτερο, ποιες εναλλακτικές υπάρχουν.
2. Προσδιορισμός βέλτιστων πρακτικών για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή συστημάτων αδειοδότησης (π.χ. διάρκεια ισχύος της άδειας, χρήση ηλεκτρονικής υποβολής κ.λπ.).
3. Οδηγίες για την ελαχιστοποίηση των απαιτήσεων αναφοράς και τήρησης αρχείων (αξιολόγηση της κατάλληλης φύσης και της έκτασης των πληροφοριών που περιλαμβάνονται, εξέταση του ενδεχόμενου ανταλλαγής δεδομένων, αναθεώρηση της απαιτούμενης περιόδου διατήρησης κ.λπ.).
4. Οδηγίες σε σχέση με τις απαιτήσεις παρακολούθησης/δοκιμής. Στις οδηγίες αυτές μπορεί να περιλαμβάνεται συζήτηση για τον τρόπο καθαρισμού της κατάλληλης συχνότητας δοκιμών, τις απαιτήσεις τήρησης αρχείων και τις διαδικασίες αναφοράς.
5. Οδηγίες σε σχέση με τις διαδικασίες επιβολής και επιθεωρήσεων.

Τα παραπάνω αποτελούν, προφανώς, απλώς μέρος του καταλόγου ζητημάτων σε σχέση με τα οποία θα μπορούσαν να δοθούν οδηγίες. Ωστόσο, είναι ενδεικτικά του φάσματος τεχνικών ζητημάτων για τα οποία τα υπουργεία και οι υπηρεσίες πρέπει να λαμβάνουν επαρκή ενημέρωση προκειμένου να μπορούν να υιοθετούν συστηματικά προσεγγίσεις βέλτιστης πρακτικής σε θέματα μείωσης των διοικητικών βαρών. Επί του παρόντος, δεν τους παρέχονται συστηματικές οδηγίες αυτού του είδους.

5. Ανάπτυξη στρατηγικής αποτίμησης για τη μείωση των βαρών

Προτού ξεκινήσει οποιοδήποτε νέο έργο μείωσης, θα πρέπει να αναπτυχθεί μια στρατηγική αποτίμησης. Η εν λόγω στρατηγική θα πρέπει να εστιάζει όχι μόνο στην ποσοτικοποίηση των διοικητικών βαρών που μειώθηκαν ως αποτέλεσμα του έργου, αλλά και σε άλλα αποτελέσματα και επιπτώσεις για την κοινωνία. Οι προσπάθειες μείωσης των

διοικητικών βαρών πρέπει να αξιολογούνται σε σχέση με μια σειρά από πιθανά κριτήρια, όπως αναπτύσσονται στο Παράρτημα αυτής της έκθεσης.

Θα πρέπει να διεξάγεται συστηματικά ανάλυση του συνολικού αντίκτυπου για τα έργα μείωσης βαρών, κατά προτίμηση πριν από την υιοθέτηση και εφαρμογή τους. Με τον τρόπο αυτό θα αποτραπεί η υιοθέτηση προτάσεων εάν η μείωση του κόστους δεν δικαιολογεί την εξάλειψη των οφελών στην οποία θα οδηγήσει η εφαρμογή των εν λόγω προτάσεων.

6. Από τη Μείωση των Διοικητικών Βαρών σε άλλες ευρύτερες προσεγγίσεις κανονιστικής μεταρρύθμισης

Είναι σημαντικό για την Ελλάδα να έχει σαφή εικόνα του σχετικού ρόλου και της σημασίας της μείωσης των διοικητικών βαρών στο πλαίσιο της ευρύτερης κανονιστικής μεταρρύθμισης. Τα διοικητικά βάρη αντιπροσωπεύουν μόνο ένα μικρό μέρος του κόστους που οφείλεται στους κανονισμούς. Δεν πρέπει να αντικαταστήσει άλλα εργαλεία και πολιτικές κανονιστικής μεταρρύθμισης. Μπορεί να αποτελέσει το πρώτο βήμα για τη δημιουργία δυναμικής και την εξασφάλιση της υποστήριξης των ενδιαφερόμενων μερών για ευρύτερες μεταρρυθμίσεις.

Οι χώρες του Ο.Ο.Σ.Α. έχουν χρησιμοποιήσει μια σειρά από προσεγγίσεις για τη μεταρρύθμιση πολυάριθμων κανονισμών. Οι προσεγγίσεις αυτές ποικίλουν τόσο ως προς το βάθος τους (τη φύση των βαρών και οφελών που εξετάζονται) όσο και ως προς το εύρος τους (τον αριθμό των κανονισμών και των κλάδων που καλύπτονται).

Οι *διαχειριστικές* προσεγγίσεις αντιμετωπίζουν το περιττό διοικητικό κόστος με μηχανικό ή σταδιακό τρόπο. Σε αυτές περιλαμβάνονται:

- Οι κανόνες σύμφωνα με τους οποίους για να υιοθετηθεί μια νέα νομοθετική πράξη πρέπει να καταργηθεί μια ισχύουσα πράξη ίσης αξίας ως προς το κανονιστικό κόστος.
- Οι αξιολογήσεις αθροιστικής επίδρασης, στο πλαίσιο των οποίων τα κανονιστικά βάρη αξιολογούνται συνολικά για έναν συγκεκριμένο κλάδο ή τομέα του προγράμματος.
- Οι στόχοι μείωσης της γραφειοκρατίας.

Οι *προγραμματισμένες* αναθεωρήσεις πραγματοποιούνται σε προγραμματισμένη βάση ώστε να διασφαλίζεται ότι οι κανονισμοί είναι αναγκαίοι και λειτουργούν με τον προβλεπόμενο τρόπο. Σε αυτές περιλαμβάνονται:

- Η παύση ισχύος – οι κανονισμοί παύουν να ισχύουν μετά την πάροδο καθορισμένου χρονικού διαστήματος εάν δεν επανεξεταστούν.
- Οι αναθεωρήσεις που περιλαμβάνονται στη νομοθεσία.
- Οι αναθεωρήσεις μετά την εφαρμογή – οι κανονισμοί επανεξετάζονται σε περίπτωση που δεν τηρήθηκαν οι απαιτήσεις της αρχικής ανάλυσης του κανονιστικού αντίκτυπου ή άλλες διαδικαστικές απαιτήσεις. (Χρησιμοποιούνται συχνά σε καταστάσεις κρίσης ή έκτακτης ανάγκης, όπου η νομοθεσία πρέπει να θεσπίζεται μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα.)

Σημαντικότερες αναθεωρήσεις πραγματοποιούνται συχνά σε *ad hoc* βάση. Σε αυτές περιλαμβάνονται:

- Οι δημόσιοι απολογισμοί στο πλαίσιο των οποίων προσδιορίζονται οι κανονισμοί που δημιουργούν περιττά βάρη. Οι απολογισμοί χαρακτηρίζονται συνήθως από το εύρος τους, αλλά τα ζητήματα που καλύπτονται μπορούν να περιορίζονται σύμφωνα με τα παράπονα με τα οποία σχετίζονται.
- Οι αναθεωρήσεις βάσει αρχών – μια κοινή αρχή εφαρμόζεται ως μηχανισμός ελέγχου για να εντοπιστεί η ανάγκη αναθεώρησης ενός κανονισμού. Η αρχή που εφαρμόζεται συχνότερα σχετίζεται με περιορισμούς στον ανταγωνισμό. (Αυτή ήταν η βασική προσέγγιση της πρόσφατης Έκθεσης αξιολόγησης του Ο.Ο.Σ.Α. για την ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας.)
- Ο καθορισμός κριτηρίων αναφοράς – πραγματοποιείται σύγκριση των κανονισμών, των κανονιστικών διαδικασιών ή/και των κανονιστικών αποτελεσμάτων σε διάφορες χώρες
- Οι εις βάθος αναθεωρήσεις, προκειμένου να κατανοηθούν πλήρως τα κανονιστικά ζητήματα και οι επιλογές μεταρρύθμισης που αναπτύσσονται – συνήθως οι αναθεωρήσεις αυτές εστιάζουν σε συγκεκριμένο κλάδο, κατηγορία κανονισμών ή προβληματικό τομέα.

Η χρήση οποιουδήποτε από αυτά τα εργαλεία στην Ελλάδα πρέπει να αξιολογηθεί προσεκτικά από την κυβέρνηση και η αξιολόγηση αυτή δεν εμπίπτει στο πεδίο του παρόντος έργου.

Μηχανισμοί για επίσημη παρακολούθηση και αναφορά των διοικητικών βαρών

Η Ελλάδα πρέπει να θεσπίσει έναν μηχανισμό για την τακτική μέτρηση των διοικητικών βαρών και την παρακολούθηση της μείωσής τους. Πρέπει να καθιερωθούν και να προσδιοριστούν, σε ένα τυποποιημένο πρότυπο αναφοράς, από τη μονάδα συντονισμού, λεπτομερείς απαιτήσεις για την αναφορά της εκ των προτέρων και της εκ των υστέρων ανάλυσης πρότυπου κόστους αντίστοιχα.

Σύμφωνα με το Διεθνές Τυποποιημένο Μοντέλο Κόστους, συνιστάται να συσταθεί μια ομάδα παρακολούθησης η οποία θα απαρτίζεται από εκπροσώπους του σχετικού τμήματος, των επιχειρηματικών οργανισμών και των επιχειρήσεων, καθώς και της κεντρικής μονάδας συντονισμού. Η ομάδα παρακολούθησης πρέπει να παρακολουθεί και να επικυρώνει συνεχώς τα αποτελέσματα της μέτρησης.

Η εν λόγω ομάδα παρακολούθησης μπορεί να έχει τη μορφή ανεξάρτητου συμβουλευτικού φορέα, όπως του ACTAL στις Κάτω Χώρες, του Συμβουλίου Κανονιστικού Ελέγχου (*Normenkontrollrat*) στη Γερμανία ή της Επιτροπής Ρυθμιστικής Πολιτικής (Regulatory Policy Committee) στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η δημιουργία συμβουλευτικών φορέων τέτοιου τύπου σε χώρες του Ο.Ο.Σ.Α. έχει το πλεονέκτημα ότι ενισχύει τον ρόλο των ανεξάρτητων υπηρεσιών εποπτείας στη διαδικασία της εκ των προτέρων αξιολόγησης των κανονισμών που έχουν καταρτιστεί και της εκ των υστέρων απλούστευσης. Δεδομένου ότι συνήθως απαρτίζονται από εκπροσώπους της διοίκησης και των ενδιαφερόμενων μερών, ενισχύεται μια προσέγγιση με επίκεντρο τον χρήστη. Το ελληνικό Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση για τη δημιουργία μιας ανεξάρτητης υπηρεσίας εποπτείας τέτοιου τύπου.

Πλαίσιο 4. ACTAL – η Ολλανδία

Το Actal, το Ολλανδικό Γνωμοδοτικό Συμβούλιο που είναι αρμόδιο για τα Κανονιστικά Βάρη, αποτελεί έναν ανεξάρτητο και εξωτερικό γνωμοδοτικό φορέα που συμβουλεύει την κυβέρνηση και το κοινοβούλιο για τον τρόπο ελαχιστοποίησης των κανονιστικών βαρών για

εταιρείες, πολίτες και επαγγελματίες στους κλάδους της υγείας, της εκπαίδευσης, της ασφάλειας και της κοινωνικής πρόνοιας. Το Actal ιδρύθηκε με διάταγμα το 2000. Αποστολή του ήταν να παρέχει γνωμοδότηση στην κυβέρνηση και στο Κοινοβούλιο σχετικά με το διοικητικό βάρος που θα συνεπαγόταν για τις επιχειρήσεις η προτεινόμενη πρωτογενής και δευτερογενής νομοθεσία. Με αυτό το διάταγμα, καθιερώθηκε ο ρόλος του Actal στην εκ των προτέρων ενδελεχή εξέταση της νομοθεσίας. Το 2011, οι αρμοδιότητες του Actal άλλαξαν. Το Actal ανέλαβε τον εκ των προτέρων ενδελεχή έλεγχο της προτεινόμενης νομοθεσίας για όλα τα είδη κανονιστικού κόστους.

Το διοικητικό συμβούλιο του Actal αποτελείται από τρία μέλη. Τα μέλη αυτά είναι ιδιώτες πολίτες που έχουν επιλεγεί για τις αποδεδειγμένες γνώσεις τους στον τομέα της αντιμετώπισης του κανονιστικού κόστους. Προέρχονται από τον πολιτικό, τον ακαδημαϊκό και τον επιχειρηματικό χώρο. Το διοικητικό συμβούλιο διαθέτει έναν συνδυασμό επιχειρηματικής και πολιτικής πείρας. Το διοικητικό συμβούλιο υποστηρίζεται από μια ομάδα δεκατριών ατόμων. Αυτή η ομάδα αποτελείται από δημοσίους υπαλλήλους με εμπειρία στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα.

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση εστιάζει σε προτάσεις πολιτικών που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο κανονιστικό βάρος για τις επιχειρήσεις, τους πολίτες ή τους επαγγελματίες στην Ολλανδία. Τα υπουργεία είναι αρμόδια για τη σαφή επισήμανση των επιπτώσεων που θα έχει η νομοθεσία τους στο κανονιστικό κόστος. Το Actal επιλέγει τις προτάσεις για τις οποίες επιθυμεί να γνωμοδοτήσει. Εκτός από τις εργασίες που αφορούν την εισαγωγή νέας νομοθεσίας (εκ των προτέρων αξιολόγηση) και την υπόλοιπη υφιστάμενη νομοθεσία (εκ των υστέρων αποτίμηση), το διάταγμα του Ιουνίου του 2011 εκχώρησε στο Actal μια νέα αρμοδιότητα: τη γνωμοδότηση της κυβέρνησης και του Κοινοβουλίου σχετικά με το σύστημα αξιολόγησης του αντικτύπου της προτεινόμενης νομοθεσίας στα κανονιστικά βάρη που υφίστανται ο επιχειρηματικός κόσμος, οι πολίτες και οι επαγγελματίες του κλάδου της υγείας, της εκπαίδευσης, της ασφάλειας και της κοινωνικής ασφάλισης.

Πηγή: Διαδικτυακή τοποθεσία του ACTAL, <http://www.actal.nl/english/about-actal/>

Η υπερβολική έμφαση στο διοικητικό κόστος ενδέχεται να μειώσει την εστίαση σε άλλο σημαντικό κόστος, καθώς και τα οφέλη των κανονισμών. Ως εκ τούτου, ο συμβουλευτικός φορέας θα πρέπει κατά προτίμηση να επιβλέπει την ποιότητα των νέων ή των υφιστάμενων κανονισμών και να μην εστιάζει μόνο στο διοικητικό κόστος, ενώ θα πρέπει να αντιπροσωπεύονται εξίσου τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη.

Τα υπουργεία θα πρέπει να μετρούν το διοικητικό κόστος και τα βάρη που οφείλονται σε νέους κανονισμούς στο πλαίσιο της διαδικασίας Ανάλυσης Κανονιστικού Αντίκτυπου (Α.Κ.Α.), χρησιμοποιώντας το Τυποποιημένο Μοντέλο Κόστους και να αναφέρουν τα αποτελέσματα των εν λόγω μετρήσεων στον ανεξάρτητο συμβουλευτικό φορέα χρησιμοποιώντας μια τυποποιημένη φόρμα. Αυτός ο φορέας θα επιβλέπει την ποιότητα των εν λόγω μετρήσεων και θα έχει το δικαίωμα να απαιτεί τροποποιήσεις, εφόσον είναι απαραίτητο. Επίσης, αυτός ο φορέας θα συγκεντρώνει και θα αναλύει δεδομένα για το συνολικό επίπεδο των διοικητικών βαρών στην Ελλάδα και τις μεταβολές του και θα τα δημοσιεύει, για παράδειγμα σε ετήσια έκθεση.

Πλαίσιο 5. Normenkontrolrat (NKR) – Γερμανία

Τον Απρίλιο του 2006, η γερμανική ομοσπονδιακή κυβέρνηση παρουσίασε ένα ομοιογενές γενικό πλαίσιο μέσω του προγράμματος «Μείωση της γραφειοκρατίας και Καλύτερη νομοθέτηση». Με αυτόν τον τρόπο έθεσε κυρίως τον στόχο της μετρήσιμης και της επαληθεύσιμης μείωσης του κόστους που συνδέεται με υφιστάμενες υποχρεώσεις

πληροφόρησης. Τον Σεπτέμβριο του 2006, το NKR (Συμβούλιο Κανονιστικού Ελέγχου) ορίστηκε ανεξάρτητος φορέας με σκοπό να παρέχει βοήθεια στην Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση για την εφαρμογή του προγράμματος, ασκώντας εποικοδομητική κριτική από τον ρόλο του γνωμοδότη και υποστηρικτή. Ως εκπρόσωπος της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης για τη Μείωση της Γραφειοκρατίας διορίστηκε ένας Υπουργός Επικρατείας της Ομοσπονδιακής Καγκελαρίας.

Η εμπειρία των πρώτων ετών έδειξε ότι το κόστος της γραφειοκρατίας που προκύπτει από τις υποχρεώσεις πληροφόρησης αποτελεί μικρό μόνο μέρος του κόστους παρακολούθησης που προκύπτει από τους ομοσπονδιακούς κανονισμούς. Από το 2011, το εν λόγω κόστος παρακολούθησης των ομοσπονδιακών κανονισμών διέπεται από τον ίδιο βαθμό διαφάνειας όπως και το κόστος συμμόρφωσης. Συνεπώς, το πρόγραμμα «Μείωση της γραφειοκρατίας και Καλύτερη νομοθέτηση» έχει επεκταθεί σε σημαντικό βαθμό, σύμφωνα με την εντολή του NKR. Χάρη στην πλέον σταθερή πρακτική γνωστοποίησης κάθε είδους κόστους παρακολούθησης, οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων στην κυβέρνηση και στο κοινοβούλιο γνωρίζουν σήμερα, πριν από την έκδοση των κανονισμών, ποια οικονομικά βάρη θα προκύψουν από τις αποφάσεις τους για όσους επηρεάζουν οι αποφάσεις αυτές.

Η εκ των προτέρων διαδικασία προορίζεται για την αποφυγή της περιττής γραφειοκρατίας ή του κόστους παρακολούθησης. Προτού το Υπουργικό Συμβούλιο υιοθετήσει οποιουδήποτε κανονισμούς, το NKR επανεξετάζει τις εκτιμήσεις των υπουργείων σχετικά με το επακόλουθο κόστος για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις δημόσιες αρχές. Το προσδοκώμενο ετήσιο και εφάπαξ κόστος αξιολογείται λεπτομερώς.

Το NKR εξετάζει επίσης τα εξής:

πληροφορίες σχετικά τον σκοπό και την αναγκαιότητα οποιουδήποτε κανονισμού, προκειμένου να είναι κατανοητός,

απόψεις σχετικά με άλλες δυνατές λύσεις/«εναλλακτικές»,

απόψεις σχετικά με την ημερομηνία έναρξης ισχύος ενός κανονισμού, τα χρονικά περιθώρια και την αξιολόγηση,

πληροφορίες σχετικά με τις απλοποιήσεις των νομικών και των διοικητικών διαδικασιών,

πληροφορίες σχετικά με την ένα προς ένα μεταφορά της νομοθεσίας της Ε.Ε.

Τα σχέδια των κανονισμών πρέπει να υποβάλλονται στο NKR το αργότερο κατά την έναρξη της διαδικασίας συντονισμού στο πλαίσιο της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης. Στην πράξη, τα υπουργεία συχνά εμπλέκουν το NKR νωρίτερα από την παραπάνω χρονική περίοδο. Το NKR καταρτίζει ένα σχέδιο απόφασης για κάθε κανονιστική πρωτοβουλία. Αυτά παρουσιάζονται στην ολομέλεια του NKR για υιοθέτηση. Το NKR αποστέλλει τις παρατηρήσεις του στο αρμόδιο υπουργείο. Στη συνέχεια υποβάλλεται το νομοσχέδιο ή ο κανονισμός μαζί με τις παρατηρήσεις του NKR και, εφόσον υπάρχει, με μια ανταπάντηση της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης προς το Ομοσπονδιακό Υπουργικό Συμβούλιο για διαβούλευση. Το Ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο (Bundestag) και το Ομοσπονδιακό Συμβούλιο (Bundesrat) λαμβάνουν πάντα τα νομοσχέδια της κυβέρνησης μαζί με τις παρατηρήσεις του NKR. Το NKR επανεξετάζει τα σχέδια των κανονισμών από το Ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο, όταν το τελευταίο τις υποβάλλει στο NKR. Το NKR παρέχει παρατηρήσεις για τα νομοσχέδια που προέρχονται από την ολομέλεια του Ομοσπονδιακού Κοινοβουλίου, μόνο κατόπιν αιτήματος εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ή των μελών που εισηγούνται το νομοσχέδιο.

Ακόμη μια αρμοδιότητα του NKR είναι η περαιτέρω ανάπτυξη της μεθοδολογίας μέτρησης του κανονιστικού κόστους.

Πηγή: Διαδικτυακή τοποθεσία του NKR

Σε περίπτωση συνέχισης των προσπαθειών για μείωση των διοικητικών βαρών, ο φορέας αυτός θα παρακολουθεί την ποιότητα και την απόδοση των εν λόγω προσπαθειών και θα παρέχει στρατηγικές συμβουλές στην κυβέρνηση, για παράδειγμα ως προς τους τομείς στους οποίους πρέπει να είναι εστιασμένες οι προσπάθειες. Επιπλέον, θα μπορούσε να συγκεντρώνει πληροφορίες από τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τους πλέον επαχθείς κανονισμούς και να παρέχει στην κυβέρνηση απτές προτάσεις απλούστευσης.

Πλαίσιο 6. Το Σουηδικό Συμβούλιο Καλύτερης Νομοθέτησης της Σουηδίας

Το Σουηδικό Συμβούλιο Καλύτερης Νομοθέτησης συνιστά μια ανεξάρτητη ερευνητική επιτροπή που διορίζεται από το κράτος. Το Συμβούλιο έχει γνωμοδοτικό ρόλο σε ό,τι αφορά την τακτική προετοιμασία του νομοθέτη και τον οργανισμό λήψης αποφάσεων.

Το Συμβούλιο εξετάζει τη διατύπωση των προτάσεων για νέους και τροποποιημένους κανονισμούς που ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στις εργασιακές συνθήκες των επιχειρήσεων, στην ανταγωνιστικότητά τους ή σε άλλες συνθήκες που ενδέχεται να τις επηρεάζουν. Το Συμβούλιο θα πρέπει, επίσης, να εξετάζει εάν η Κυβέρνηση και οι κρατικές διοικητικές υπηρεσίες έχουν καταρτίσει τις αξιολογήσεις νομοθετικού αντικτύπου και αξιολογεί κατά πόσο η διατύπωση των νέων και των τροποποιημένων κανονισμών επιτυγχάνει τον σκοπό τους με απλό τρόπο και με σχετικά χαμηλό διοικητικό κόστος για τις επιχειρήσεις.

Το Συμβούλιο θα πρέπει, επίσης, να αξιολογεί την ποιότητα των αξιολογήσεων αντικτύπου και να παρακολουθεί τις εξελίξεις στον τομέα της καλύτερης νομοθέτησης, καθώς και να παρέχει πληροφορίες και συμβουλές που προωθούν την αποτελεσματική νομοθεσία σε επίπεδο κόστους.

Το Σουηδικό Συμβούλιο Καλύτερης Νομοθέτησης αποτελείται από έναν Πρόεδρο, έναν Αντιπρόεδρο, δύο μέλη και τέσσερα αναπληρωματικά μέλη. Η απαρτία του Συμβουλίου επιτυγχάνεται όταν είναι παρόντες ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος και άλλα δύο μέλη.

Πηγή: Διαδικτυακή τοποθεσία του Σουηδικού Συμβουλίου Καλύτερης Νομοθέτησης

Η σημασία του να μετρώνται τα οφέλη και η Α.Κ.Α.

Η ενίσχυση της βάσης τεκμηρίωσης για τους κανονισμούς με την εκ των προτέρων ανάλυση του (πιθανού) αντίκτυπου των νέων κανονισμών είναι ένα από τα σημαντικότερα κανονιστικά εργαλεία που έχει στη διάθεσή της η ελληνική κυβέρνηση. Στόχος της Ανάλυσης Κανονιστικού Αντίκτυπου (Α.Κ.Α.) είναι η βελτίωση του σχεδιασμού των κανονισμών, με την παροχή βοήθειας στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής ώστε να προσδιορίζουν και να εξετάζουν τις αποδοτικότερες και αποτελεσματικότερες κανονιστικές προσεγγίσεις, συμπεριλαμβανομένων των προσεγγίσεων μη κανονιστικού χαρακτήρα, προτού λάβουν μια απόφαση.

Κατόπιν της υιοθέτησης του Νόμου για Καλύτερη Ρύθμιση, υπάρχει πλέον νομική απαίτηση στην Ελλάδα για την κατάρτιση Α.Κ.Α. Παρότι υπάρχουν στοιχεία σύμφωνα με τα

οποία οι Α.Κ.Α. καταρτίζονται και υποβάλλονται ολοένα συχνότερα με σχέδια νόμου, δεν υπάρχουν πολλά διαθέσιμα δεδομένα σχετικά με την ποιότητα και την πληρότητα αυτών των Α.Κ.Α. Στην Ελλάδα, όπως και σε πολλές άλλες χώρες του Ο.Ο.Σ.Α., η Α.Κ.Α. εξακολουθεί να θεωρείται πρόσθετο στοιχείο στην ανάπτυξη κανονισμών, αντί να θεωρείται ουσιαστικό στοιχείο της ευρύτερης διαδικασίας ανάπτυξης πολιτικών.

Η Ελλάδα έχει την ευκαιρία, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης του υφιστάμενου οικονομικού κλίματος, να χρησιμοποιήσει την Α.Κ.Α. ως μοχλό για την εφαρμογή εκτεταμένων αλλαγών που θα επιφέρουν αποτελεσματικούς κανονισμούς υψηλής ποιότητας. Η αποτελεσματική χρήση εργαλείων χάραξης πολιτικής όπως του Α.Κ.Α. στο πλαίσιο ολόκληρου του κύκλου ανάπτυξης πολιτικών, θα συμβάλλει στη δημιουργία ενός αποδοτικότερου συστήματος και ενός κατάλληλου περιβάλλοντος για ανταγωνιστικότητα και βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη.

Παράρτημα: Μεθοδολογικές εκτιμήσεις και κριτήρια για την αξιολόγηση των προγραμμάτων μείωσης του Διοικητικού Φόρτου και την αποτίμηση του οικονομικού τους αντίκτυπου

Στο παρόν Παράρτημα, εξετάζουμε ειδικότερα τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίσουν οι κυβερνήσεις που επιθυμούν να δρομολογήσουν μία εκ των υστέρων αξιολόγηση ενός προγράμματος μείωσης του Διοικητικού Φόρτου (ΔΦ). Εκ πρώτης όψεως, η επιτυχία πρωτοβουλιών τέτοιου είδους φαίνεται αρκετά εύκολο να αποτιμηθεί: καθώς ο στόχος του προγράμματος μειώσεων εκφράζεται σε ποσοτικούς όρους (π.χ. μία μείωση 25% του συνολικού ΔΦ), μπορεί να επαρκεί ο έλεγχος αναφορικά με το εάν ο στόχος έχει επιτευχθεί, οπότε και να θεωρηθεί στη συνέχεια ότι το πρόγραμμα ήταν επιτυχές.

Έλεγχος για συνήθη λάθη

Η εκ των υστέρων αξιολόγηση θα πρέπει να κοιτάζει πέρα από την επίτευξη του στόχου που έθεσαν οι φορείς χάραξης πολιτικής και να αναλύσει τα πραγματικά αποτελέσματα του προγράμματος από την έποψη της κοινωνικής ευημερίας και της επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας. Εδώ, ενδέχεται να προκύψουν διάφορες επιπλοκές. Όσον αφορά τα μεθοδολογικά χαρακτηριστικά της μέτρησης του ΔΦ, ενδεχόμενες προκλήσεις περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- *Η επιτευχθείσα μείωση μπορεί να μην αντιστοιχεί σε πραγματική ελάφρυνση εξαιτίας του είδους των διοικητικών επιβαρύνσεων που μειώθηκαν.* Για παράδειγμα, εάν η μείωση των επιβαρύνσεων αφορά διοικητικές δραστηριότητες, όπως η τήρηση αρχείων για συγκεκριμένο αριθμό ετών, η κατάργηση αυτών των κανόνων δεν θα γίνει αμέσως αντιληπτή από τις επιχειρήσεις, ενώ η εξάλειψη υπαρκτών υποχρεώσεων επεξεργασίας πληροφοριών και υποβολής αναφορών θα μπορούσε να εκληφθεί ως ελάφρυνση.
- *Ορισμένες δαπάνες μπορεί να έχουν θεωρηθεί εσφαλμένα ως διοικητικός φόρτος, ενώ αντιστοιχούν σε επιχειρηματικές πρακτικές.* Αυτό μπορεί να συμβεί ειδικότερα όταν η παρατηρούμενη συμπεριφορά επιδεικνύει έναν σημαντικό παράγοντα «δουλειά ως συνήθως» (business as usual - BAU). Εάν οι δαπάνες αυτές κατατάχθηκαν κατά την αρχική βασική μέτρηση ως ΔΦ, η μείωσή τους παρέχει μία παραπλανητική ένδειξη της μείωσης του διοικητικού φόρτου που έχει επιτευχθεί, καθώς και της αντίστοιχης ελάφρυνσης για τις επιχειρήσεις.
- *Ορισμένες διοικητικές επιβαρύνσεις ενδέχεται να έχουν υπερεκτιμηθεί, καθώς το Τυποποιημένο Πρότυπο Κόστους προϋποθέτει 100% συμμόρφωση προς την υποχρέωση παροχής πληροφοριών.* Αυτό είναι ίσως και το πιο αδύναμο χαρακτηριστικό του Τυποποιημένου Πρότυπου Κόστους. Η εκτίμηση ότι το σύνολο των επηρεαζόμενων επιχειρήσεων συμμορφώνεται προς τη νομοθεσία μπορεί να οδηγήσει σε υπερεκτίμηση του επιπέδου του ΔΦ που παράγεται από τη συγκεκριμένη υποχρέωση και, ακολούθως, σε υπερεκτίμηση της μείωσης του φόρτου που επιτεύχθηκε από την κατάργηση ή απλοποίηση αυτής της υποχρέωσης.
- *Σε άλλες περιπτώσεις, η αναφορά σε «κανονικώς αποτελεσματικές επιχειρήσεις» μπορεί να οδηγήσει σε υπερεκτίμηση των «μαθαίνω στην πράξη» οικονομιών που επιτυγχάνουν οι εταιρείες συμμορφούμενες προς συγκεκριμένες υποχρεώσεις πληροφόρησης.* Στο Τυποποιημένο Πρότυπο Κόστους, η έννοια μίας κανονικώς αποτελεσματικής επιχείρησης χρησιμοποιείται ως αναφορά –που σημαίνει ότι τυχόν ανεπαρκής συμπεριφορά των επιχειρήσεων δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό των επιβαρύνσεων. Ειδικότερα, στην περίπτωση της άμεσης αξιολόγησης (π.χ. χωρίς τηλεφωνικές ή κατ' ιδίαν συνεντεύξεις ή άλλες εμπειρικές μεθόδους), η έννοια της κανονικώς αποτελεσματικής επιχείρησης μπορεί να υποτιμήσει την ικανότητα των επιχειρήσεων να προσαρμοστούν σε βάθος χρόνου στις υπάρχουσες νομικές διατάξεις και να μειώσουν το κόστος συμμόρφωσης σε

βάθος χρόνου.

Αξιολογώντας την αποτελεσματικότητα

Πέραν της ορθότητας των μεθοδολογικών επιλογών που υιοθετήθηκαν κατά τη μέτρηση, μία εκ των υστέρων αξιολόγηση θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι τα μέτρα μείωσης που υιοθετήθηκαν: i) δεν δημιουργούν επιπλέον πηγές δαπανών για τις επιχειρήσεις, ενώ μειώνουν το ΔΦ; ii) δεν αυξάνουν τα κόστη για άλλους παράγοντες, όπως οι καταναλωτές ή οι δημόσιες αρχές, iii) δεν εξαλείφουν ακόμη μεγαλύτερα οφέλη που απορρέουν από την υποχρέωση πληροφόρησης που καταργήθηκε/απλοποιήθηκε.

Πιο λεπτομερώς:

- Μία πρόταση μείωσης μπορεί να οδηγήσει σε λιγότερες διοικητικές επιβαρύνσεις, αυξάνοντας όμως ταυτόχρονα άλλες δαπάνες συμμόρφωσης για τις ίδιες επιχειρήσεις στις οποίες στοχεύει. Ο ΔΦ αποτελεί ένα μόνο υποσύνολο δαπανών που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις από τις νομοθετικές πράξεις. Για παράδειγμα, η εφαρμογή μίας λύσης ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ή οποιασδήποτε άλλης λύσης που παρέχει η τεχνολογία των πληροφοριών (ΤΠ) μπορεί να μειώσει τον χρόνο που σχετίζεται με τη συμμόρφωση προς την υποχρέωση παροχής πληροφόρησης. Ταυτόχρονα, ωστόσο, μπορεί να απαιτεί επενδύσεις σε αναβαθμισμένο εξοπλισμό ΤΠ και σε εκπαίδευση του προσωπικού, κάτι που δεν θα θεωρείτο ως ΔΦ, αλλά θα ενέπιπτε γενικά στην κατηγορία του κόστους συμμόρφωσης. Ομοίως, μια πρόταση που μειώνει ΔΦ ενδέχεται να αυξήσει τις δημόσιες δαπάνες για παρακολούθηση και επιβολή (βλέπε παρακάτω): οι δαπάνες αυτές μπορούν να ανακτηθούν από την κυβέρνηση μέσω της αύξησης των φορολογικών επιβαρύνσεων, αυξάνοντας έτσι το άμεσο οικονομικό κόστος της νομοθέτησης. Τέλος, μια πρόταση μπορεί να μειώσει επιβαρύνσεις απαιτώντας διαρθρωτικές αλλαγές στην παραγωγική διαδικασία, πράγμα που θα εγγυούταν ένα ορισμένο επίπεδο ασφάλειας των προϊόντων, χωρίς οποιαδήποτε ανάγκη για επαχθείς πιστοποιήσεις: σε αυτήν την περίπτωση, επίσης, οι επιβαρύνσεις μειώνονται, αλλά τα κόστη μπορεί να αυξηθούν.
- Μία πρόταση μείωσης μπορεί να μειώσει τις διοικητικές επιβαρύνσεις, αυξάνοντας όμως ταυτόχρονα διοικητικές επιβαρύνσεις προερχόμενες από άλλη προέλευση. Στο πλαίσιο της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, η μείωση του ΔΦ που επιτεύχθηκε με την κατάργηση κάποιων υποχρεώσεων παροχής πληροφοριών σε ορισμένο επίπεδο διακυβέρνησης –φερ' ειπείν σε εθνικό επίπεδο– μπορεί να απαιτεί την εισαγωγή νέων υποχρεώσεων πληροφόρησης σε κατώτερο επίπεδο –π.χ. σε περιφερειακό ή δημοτικό επίπεδο. Το ίδιο μπορεί να ειπωθεί και για το υπερεθνικό έναντι του εθνικού επιπέδου: για παράδειγμα, εάν η υποχρέωση επισήμανσης των φαρμακευτικών προϊόντων με αναγραφή των βασικών τους συστατικών και προειδοποίηση για πιθανές συνέπειες σε περίπτωση μη ορθής χρήσης καταργείτο από τη νομοθεσία της ΕΕ, τα κράτη μέλη θα έπρεπε να επιλύσουν τα ίδια το πρόβλημα, θεσπίζοντας συγκεκριμένη υποχρέωση πληροφόρησης στην εθνική νομοθεσία. Αυτό θα σήμαινε λιγότερες επιβαρύνσεις «Α», αλλά περισσότερες επιβαρύνσεις «Β» ή «Γ» στην ορολογία του Τυποποιημένου Πρότυπου Κόστους.
- Μία πρόταση μείωσης μπορεί να μειώσει τις διοικητικές επιβαρύνσεις, αυξάνοντας όμως ταυτόχρονα τα κόστη για άλλους ιδιωτικούς φορείς (επιχειρήσεις και/ή πολίτες). Για παράδειγμα, η ελάττωση των υποχρεώσεων επισήμανσης των προϊόντων μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση των δαπανών πληροφόρησης που βαρύνουν τους καταναλωτές, οι οποίοι θα πρέπει να αναζητήσουν τη σχετική πληροφόρηση σε άλλες πηγές προκειμένου να προβούν σε μία τεκμηριωμένη επιλογή των προϊόντων που είναι πιο πιθανό να ταιριάζουν στις προτιμήσεις τους.
- Μία πρόταση μείωσης μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλότερο διοικητικό φόρτο,

αυξάνοντας όμως ταυτόχρονα τα κόστη παρακολούθησης και επιβολής για τις δημόσιες αρχές. Αυτό συμβαίνει συχνά όταν οι υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που έχουν καταργηθεί περιλαμβάνουν την τήρηση και υποβολή αναφορών για πληροφορίες διαθέσιμες στις επιχειρήσεις, αλλά όχι στις δημόσιες αρχές. Για παράδειγμα, η παροχή πληροφοριών αναφορικά με την τήρηση των προτύπων υγιεινής ή οι αναφορές μεγάλων χρηματοδοτικών εκθέσεων που υποβάλλονται από τις τράπεζες αποτελούν χαρακτηριστικά παραδείγματα ιδιαίτερος επαχθών δραστηριοτήτων για τις επιχειρήσεις που συμμορφώνονται προς αυτές τις απαιτήσεις. Αυτές οι υποχρεώσεις πληροφόρησης είναι ζωτικής σημασίας για τις δημόσιες αρχές, καθώς διασφαλίζουν ότι οι περισσότερο ενημερωμένες επιχειρήσεις παρέχουν πληροφορίες οι οποίες δεν θα ήταν αλλιώς άμεσα διαθέσιμες για τις δημόσιες αρχές. Απουσίας της παροχής αυτής της πληροφόρησης, οι δημόσιες αρχές θα έπρεπε να διαθέσουν περισσότερους πόρους προκειμένου να εξασφαλίσουν την ενημέρωση, γεγονός που ενδεχομένως θα οδηγούσε σε περαιτέρω δαπάνες για παρακολούθηση και επιβολή –στα δύο παραδείγματά μας, περισσότερες επιθεωρήσεις για την τήρηση των προτύπων υγιεινής και περισσότερες έρευνες σχετικά με τον βαθμό επικινδυνότητας των εκθέσεων των τραπεζών με συνεντεύξεις συγκεκριμένων πελατών.

- Μία βασική μέτρηση των διοικητικών επιβαρύνσεων δύναται να επιτρέψει μία πιο αποδοτική, ευέλικτη και με βάση την εκτίμηση του κινδύνου οργάνωση της παρακολούθησης και της επιβολής τήρησης από τους δημόσιους οργανισμούς. Για παράδειγμα, η βασική μέτρηση μπορεί να οδηγήσει στην ταυτοποίηση αλληλεπικαλυπτόμενων υποχρεώσεων πληροφόρησης, οδηγώντας έτσι σε αποτελεσματικότερη χρήση των αναφορών και των επιθεωρήσεων εκ μέρους των δημόσιων αρχών. Σε αυτήν την περίπτωση, μία μείωση του ΔΦ συνδυάζεται με μείωση του κόστους παρακολούθησης και επιβολής, που οδηγεί σε μία πιο επιθυμητή κατάσταση από την οποία επωφελούνται τόσο οι δημόσιες αρχές, όσο και οι επιχειρήσεις. Τέτοιες περιπτώσεις θα πρέπει να επισημαίνονται κατά την εκ των υστέρων αξιολόγηση ως ένα δυναμικό «πολλαπλασιαστικό» αποτέλεσμα της απλοποίησης των διοικητικών διαδικασιών που επιδιώκει η πρόταση μείωσης. Μία χαρακτηριστική περίπτωση είναι αυτή της Φινλανδίας, όπου φέρεται να έχει παρατηρηθεί ότι «τα μέτρα που αποσκοπούν στη μείωση του ΔΦ των επιχειρήσεων (π.χ. μέσω της ανάπτυξης λύσεων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης) αυξάνουν παράλληλα την παραγωγικότητα του δημόσιου τομέα».
- Μία πρόταση μείωσης μπορεί να μειώσει τον διοικητικό φόρτο, περιορίζοντας όμως ταυτόχρονα τα οφέλη που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη νομική διάταξη. Όταν μειώνονται οι περιττές και ενοχλητικές επιβαρύνσεις, κατά κανόνα δεν ακολουθούν ανεπιθύμητα μειονεκτήματα. Ωστόσο, στις περισσότερες περιπτώσεις, οι νομικές διατάξεις υφίστανται για έναν συγκεκριμένο σκοπό –άλλωστε, μία κανονιστική ρύθμιση βασίζεται πρωτίστως στα αναμενόμενα οφέλη. Ας πάρουμε για παράδειγμα την επισήμανση των προϊόντων για τον καταναλωτή (κάτι που συνήθως ορίζεται ως «υποχρέωση παροχής πληροφόρησης από τρίτους» στην ορολογία των προγραμμάτων μείωσης του ΔΦ): η απόληψη ετικετών όπου αναγράφονται πληροφορίες σχετικά με το προϊόν μπορεί να μειώσει σημαντικά τον ΔΦ, όμως οι πληροφορίες αυτές μπορεί να είναι απαραίτητες για τους καταναλωτές προκειμένου να λάβουν μία τεκμηριωμένη απόφαση αναφορικά με το ποια προϊόντα να αγοράσουν και πώς να τα χρησιμοποιήσουν.

Χρήση ερευνών προκειμένου να αξιολογηθούν επιπτώσεις όπως έχουν γίνει αντιληπτές από τις επιχειρήσεις

Μέχρι σήμερα, ο πιο κοινός τρόπος αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων μείωσης του ΔΦ αναφορικά με το εάν έχουν επιτύχει τους στόχους και τις επιδιώξεις τους ήταν η χρήση των επιχειρηματικών ερευνών. Αυτό, φυσικά, είναι κατανοητό, αφού, εάν οι άμεσα επωφελούμενοι είναι οι επιχειρήσεις, ένας από τους πιο άμεσους τρόπους αξιολόγησης της έκτασης της ελάφρυνσης που έχουν αντιληφθεί είναι να ερωτηθούν οι ίδιες σχετικά. Η μέθοδος αυτή έχει χρησιμοποιηθεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο της Ολλανδίας και την Εθνική Ελεγκτική Υπηρεσία του Ηνωμένου Βασιλείου (ΝΑΟ) κατά την εκ των υστέρων αξιολόγηση των προγραμμάτων μείωσης του ΔΦ.

Πιθανά προβλήματα που ενδέχεται να ανακύψουν κατά τη διενέργεια εκτεταμένων ερευνών στις επηρεαζόμενες επιχειρήσεις περιλαμβάνουν τα παρακάτω:

- *Οι επιχειρήσεις μπορεί να έχουν κίνητρο να υποβαθμίσουν την πραγματική ελάφρυνση που επέφεραν ορισμένα μέτρα μείωσης, προκειμένου να ζητήσουν περισσότερη απλοποίηση και περαιτέρω προτάσεις μειώσεων στο μέλλον.*
- *Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ των προτάσεων μείωσης και της επιχειρηματικής έρευνας δεν πρέπει να είναι πολύ σύντομο, καθώς θα πρέπει να επιτρέπει την προσαρμογή των επιχειρήσεων στους νέους κανόνες (συχνά, κατά τη μέτρηση του ΔΦ, οι επιχειρήσεις εξακολουθούν να αναφέρουν συμμόρφωση σε παλαιούς κανόνες, σε αντίθεση με κανόνες που έχουν προσφάτως υιοθετηθεί).*
- *Το δείγμα των Υποχρεώσεων Πληροφόρησης (ΥΠ) και των επιχειρήσεων που επελέγησαν και των αρχών που συμμετείχαν στην έρευνα πρέπει να είναι επαρκώς αντιπροσωπευτικό: στο Ηνωμένο Βασίλειο, η Εθνική Ελεγκτική Υπηρεσία (ΝΑΟ) διεξήγαγε συνεντεύξεις τον Φεβρουάριο του 2008 σε περισσότερες από 2.000 επιχειρήσεις προκειμένου να διαπιστώσει την εμπειρία που απέκτησαν συμμορφούμενες με τη ρύθμιση. Κατά την αξιολόγηση της συμπεριφοράς των υπηρεσιών που συμμετείχαν στις μετρήσεις, η Εθνική Ελεγκτική Υπηρεσία (ΝΑΟ) επέλεξε τις τέσσερις μόνο υπηρεσίες που από κοινού αντιπροσωπεύουν το 75% περίπου του συνολικού φόρτου, σύμφωνα με τη βασική μέτρηση του Ηνωμένου Βασιλείου. Το Ελεγκτικό Συνέδριο της Ολλανδίας ανέλυσε 24 κυβερνητικά μέτρα, τα οποία περιελάμβαναν 20 μέτρα που λήφθηκαν κατά το 2003-2004 προκειμένου να μειωθεί ο ΔΦ και τέσσερις νέες κανονιστικές ρυθμίσεις που είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του ΔΦ. Για τις τελευταίες, το Υπουργικό Συμβούλιο αναγκάστηκε να λάβει αντισταθμιστικά μέτρα. Το Ελεγκτικό Συνέδριο μελέτησε ακόμη την επίδραση που είχε μέχρι τότε η πολιτική μειώσεων στην επιχειρηματική κοινότητα και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε προκειμένου να υπολογιστεί ο ΔΦ, και κατέληξε στο ότι το Υπουργικό Συμβούλιο ορθώς εφήρμοσε τη μεθοδολογία που οριζόταν στο Τυποποιημένο Πρότυπο Κόστους. Τέλος, το Ελεγκτικό Συνέδριο κατέληξε στο ότι οι επιχειρήσεις δεν είχαν πλήρως αντιληφθεί την κατά 25% μείωση που είχε αναγγελθεί. Αυτό οφείλεται στο ότι οι κανόνες που εξετάστηκαν εξονυχιστικά ήταν στην πράξη λιγότερο επαχθείς από ό,τι θεωρούσε η κυβέρνηση και στο ότι οι επιχειρήσεις εκτελούσαν κάποιες διοικητικές διαδικασίες και για άλλους σκοπούς, ή έπρεπε να εξακολουθούν να παρέχουν τη σχετική πληροφόρηση και σε τρίτους, πέραν της κεντρικής κυβέρνησης.*
- *Οι δείκτες που επιλέγονται θα πρέπει να συνδυάζουν άμεσα μέτρα επιτυχίας και έμμεσα ευρήματα βελτιώσεων στο ρυθμιστικό περιβάλλον. Δεδομένου ότι η μέτρηση του ΔΦ μέσω του Τυποποιημένου Πρότυπου Κόστους δεν φιλοδοξεί να παράσχει στατιστικά αξιόπιστη πληροφόρηση, είναι σημαντικό να αποφευχθεί να ελεγχθεί μόνο η αξιοπιστία των εκτιμώμενων εξοικονομήσεων. Αυτό που είναι πιο σημαντικό, είναι να ερωτηθούν οι επιχειρήσεις και οι δημόσιες αρχές εάν έχουν διαπιστώσει βελτιώσεις σε συγκεκριμένους τομείς πολιτικής και γιατί.*

Ελέγχοντας την αποτελεσματικότητα: έχουν οι επιδιωκόμενοι στόχοι των μετρήσεων επιτευχθεί;

Όσον αφορά την αποτελεσματικότητα, το πρωταρχικό πλεονέκτημα της διαδικασίας της εκ των υστέρων αξιολόγησης είναι η διασύνδεσή της με το εύρος και τους δεδηλωμένους στόχους της πολιτικής ή του προγράμματος προς αξιολόγηση. Στην προκειμένη περίπτωση πρέπει να υπομνησθεί ότι το πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας μείωσης του ΔΦ έχει επεκταθεί με το πέρασμα του χρόνου: ενώ οι πρώτες μετρήσεις (στην Ολλανδία, αλλά και στη Δημοκρατία της Τσεχίας, τη Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο) επικεντρώνονταν κυρίως στον απλό υπολογισμό της γραφειοκρατίας βάσει της συλλογής πληροφοριών σχετικά με τον χρόνο που δαπανάται για την εκτέλεση των διοικητικών δραστηριοτήτων και το χρηματικό του ισοδύναμο, πιο πρόσφατα η αξιολόγηση επεκτάθηκε προκειμένου να συμπεριληφθούν διάφορες κατηγορίες αποδεκτών διοικητικών κανονιστικών ρυθμίσεων. Στην Ολλανδία, για παράδειγμα, η διαδικασία μείωσης του διοικητικού φόρτου επεκτάθηκε πρώτα στους πολίτες και στη συνέχεια σε κάποιους τομείς της δημόσιας διοίκησης· και το πεδίο εφαρμογής επεκτάθηκε προκειμένου να καλύψει ουσιώδη κόστη συμμόρφωσης, τα οποία δεν θα ενέπιπταν στην κατηγορία των διοικητικών επιβαρύνσεων κατά τη στενή έννοια.

Κατά συνέπεια, μία εκ των υστέρων αξιολόγηση θα πρέπει πρώτα να εξετάσει τους δεδηλωμένους στόχους της προσπάθειας μείωσης, προκειμένου να υπολογίσει την αποτελεσματικότητα του προγράμματος αναφορικά με την επίτευξη των στόχων του. Αντίστοιχα, και οι στόχοι επηρεάζουν το πεδίο εφαρμογής της μέτρησης και της άσκησης της μείωσης. Αρχικά, όπως έχει ήδη αναφερθεί, η βασική λογική είχε απλά επιχειρηματικό προσανατολισμό: ο απώτερος στόχος ήταν η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των εγχώριων επιχειρήσεων, και η βασική παραδοχή ήταν ότι η μείωση του ΔΦ στις επιχειρήσεις θα απελευθέρωνε κατ' αρχήν πόρους, προκειμένου να επενδυθούν αυτοί σε άλλες, πιο παραγωγικές δραστηριότητες. Με βάση αυτό το δεδομένο, οι κύριοι δείκτες αποτελεσματικότητας των πρώτων προγραμμάτων μείωσης θα περιελάμβαναν τα ακόλουθα:

- τον αριθμό και το είδος των διαδικασιών που απλοποιήθηκαν ή καταργήθηκαν·
- το εκτιμώμενο ποσό και το είδος των πόρων που η επιχείρηση πραγματικά απελευθέρωσε συνεπεία της μείωσης του ΔΦ·
- το εκτιμώμενο ποσοστό αυτών των πόρων που ανακατανεμήθηκε σε πιο αποτελεσματικές και παραγωγικές δραστηριότητες·
- την αυξημένη είσοδο νέων εταιρειών λόγω του πιο φιλικού προς τις επιχειρήσεις περιβάλλοντος·
- την αυξημένη παραγωγή και/ή τις χαμηλότερες τιμές λόγω της αυξημένης παραγωγικότητας και την ενίσχυση του ανταγωνισμού στην αγορά.

Για παράδειγμα, οι Gelauff και Lejour (2006) υπολόγισαν τις συνέπειες μίας μείωσης κατά 25% του ΔΦ στις 25 χώρες της ΕΕ, στην παραγωγικότητα της εργασίας και τελικά στο ΑΕΠ. Χρησιμοποιώντας δεδομένα για τα μερίδια του εισοδήματος από την εργασία ανά χώρα, μετέφρασαν αυτήν τη μείωση σε αύξηση ύψους 1.3% στην αποτελεσματικότητα της εργασίας μέχρι το 2025, η οποία αυξάνει τον όγκο του ΑΕΠ στην Ευρώπη περίπου κατά 0.8%. Σε βάθος χρόνου, το απόθεμα κεφαλαίου προσαρμόζεται στο υψηλότερο επίπεδο της παραγωγικότητας της εργασίας, οδηγώντας σε μία μακροπρόθεσμη αλλαγή στο ύψος του ΑΕΠ μέχρι έως 1.3%. Επιπρόσθετα, οι δύο οικονομολόγοι υποθέτουν ότι η αύξηση του ΑΕΠ θα επέφερε περισσότερες επενδύσεις σε Έρευνα και Ανάπτυξη, και ότι η συνεπαγόμενη δευτερογενής επίπτωση από την Έρευνα και Ανάπτυξη θα μεγέθυνε το αποτέλεσμα από τη μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων, οδηγώντας σε επιπλέον αύξηση του ΑΕΠ κατά περίπου 0.2%. Τέλος, θα υπήρχαν επιπτώσεις στο εμπόριο, που θα προκαλούνταν από μία πτώση των τιμών λόγω της υπερβάλλουσας προσφοράς και της ανάγκης κατάκτησης των ξένων αγορών, που τελικά θα οδηγούσε σε συνολική αύξηση του ΑΕΠ κατά 1.4% στις 25 χώρες της ΕΕ. Ακολουθώντας αυτήν την προσέγγιση, χρήσιμοι δείκτες της αποτελεσματικότητας μίας άσκησης μείωσης του διοικητικού φόρτου θα αποτελούσαν οι δείκτες παραγωγικότητας της εργασίας, οι επενδύσεις σε Έρευνα και Ανάπτυξη και οι δείκτες

όρων εμπορίου. Όλοι αυτοί οι δείκτες μπορούν να χρησιμεύσουν στον έλεγχο του «ενάρετου κύκλου» που περιγράφουν οι Gelauff και Lejour (2006).

Παρόλο που οι περισσότερες χώρες χρησιμοποίησαν το ΤΠΚ για παρόμοιους σκοπούς, κινητοποιούμενες κυρίως από την ανάγκη να μειώσουν τη γραφειοκρατία προκειμένου να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητα, η άσκηση μείωσης του φόρτου έγινε περισσότερο περίπλοκη με το πέρασμα του χρόνου. Ειδικά για εκείνες τις χώρες που επινόησαν εκτεταμένες και πιο περίπλοκες μεθοδολογίες αξιολόγησης, ο απλός έλεγχος του αντίκτυπου στην παραγωγικότητα της εργασίας και στις δευτερογενείς επιπτώσεις από τις επενδύσεις σε Έρευνα και Ανάπτυξη δεν ήταν αρκετός. Λεπτομερέστερα:

- Όταν ο δεδηλωμένος στόχος του προγράμματος είναι να πάει πέραν της γραφειοκρατίας προκειμένου να συμπεριλάβει *όλες τις ρυθμιστικές δαπάνες στη μέτρηση*, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, τα κόστη συμμόρφωσης, οι αξιολογητές μπορεί να επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν επιπρόσθετους δείκτες μαζί με αυτούς που ήδη αναφέρθηκαν, προκειμένου να ελέγξουν την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων που επικεντρώνονται στον ΔΦ. Ειδικότερα, μπορεί να απαιτηθούν έρευνες και άλλες εμπειρικές μέθοδοι προκειμένου να καταγραφεί πώς έγινε αντιληπτή η μείωση των ρυθμιστικών δαπανών που δοκίμασαν οι επιχειρήσεις-στόχοι.
- Όταν το πρόγραμμα απλοποίησης περιλαμβάνει *πολίτες*, οι έρευνες είναι απαραίτητες προκειμένου να καταγράψουν τη μείωση του ΔΦ που έχει γίνει αντιληπτή: σε κάποιες περιπτώσεις, μπορεί να χρησιμοποιηθούν άλλοι δείκτες –για παράδειγμα Δείκτες Ποιότητας Υπηρεσιών (ΔΠΥ), όπως καθυστερήσεις, χρόνοι παράδοσης, χρόνοι αντίδρασης σε αιτήματα έκτακτης ανάγκης, χρόνοι αναμονής σε τηλεφωνικά κέντρα κ.λπ., που θα πρέπει να προσδιοριστούν κατά περίπτωση.
- Όταν το πρόγραμμα μέτρησης περιλαμβάνει τη *δημόσια διοίκηση*, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται συγκεκριμένοι δείκτες στην εκ των υστέρων αξιολόγηση. Αυτοί περιλαμβάνουν δείκτες σχετικούς με πόρους κατανεμημένους σε κάθε δραστηριότητα στην οποία στοχεύει το πρόγραμμα μείωσης, αλλά και άλλες ενδείξεις, όπως ο αριθμός των επιθεωρήσεων, ή ο χρόνος που απαιτείται για την επόπτευση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων.

Κατά συνέπεια, η αξιολόγηση των προγραμμάτων μείωσης του ΔΦ θα πρέπει να προσεγγίζεται ως μία ευέλικτη διαδικασία, όπου η επιλογή των κατάλληλων δεικτών αντικατοπτρίζει το πεδίο εφαρμογής και τους δεδηλωμένους στόχους του προγράμματος. Ανάλογα με αυτές τις μεταβλητές, τα προγράμματα αξιολόγησης μπορούν να λάβουν υπόψη και άλλες παραμέτρους, που είναι ευρύτερες και ενδεχομένως συνεπάγονται μεγαλύτερο χρονικό ορίζοντα, αλλά που είναι εξίσου σχετικές και στρατηγικής σημασίας, όπως η μέτρηση της παραγωγικότητας της εργασίας, οι δευτερογενείς επιπτώσεις από την επένδυση σε Έρευνα και Ανάπτυξη και οι όροι του εμπορίου.

Τέτοιες αξιολογήσεις θα έπρεπε για παράδειγμα να εξετάσουν τις ευρύτερες αλλαγές που επέφεραν τα προγράμματα ΔΦ, όπως:

- Ταχύτερη, απλούστερη λήψη αποφάσεων.
- Ενισχυμένη διαφάνεια της κανονιστικής ρυθμιστικής και διοικητικής δραστηριότητας.
- Ομαλότερη εφαρμογή της νομοθεσίας.
- Νομοθεσία που παραμένει περισσότερο σταθερή στον χρόνο.
- Περισσότερα γενικότερα, είτε η νομοθεσία έχει γίνει περισσότερο πελατοκεντρική και/ή προσανατολισμένη προς τον στόχο ή εξακολουθεί να βασίζεται στις διαδικασίες.

Οι δείκτες θα πρέπει επίσης να λάβουν υπόψη τις εσωτερικές επιπτώσεις στις επιχειρήσεις, όπως εάν απλούστερες διοικητικές απαιτήσεις επέφεραν μία πιο ορθολογική και

πιο αποτελεσματική εσωτερική διαδικασία λήψης αποφάσεων και διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού. Ένα παράδειγμα της ευρύτερης διάστασης της αξιολόγησης των προγραμμάτων μείωσης του ΔΦ είναι η πρωτοβουλία να θεσπιστούν Κοινές Ημερομηνίες Έναρξης ισχύος (ΚΗΕ). Οι ΚΗΕ αποτελούν παράδειγμα μίας πρωτοβουλίας που ξεκίνησε στο πλαίσιο του προγράμματος μείωσης του ΔΦ, χωρίς όμως να στοχεύουν άμεσα στη μείωση του κόστους. Ορισμένες χώρες σκέφτονται να επεκτείνουν το πεδίο εφαρμογής της αξιολόγησης προς αυτήν την κατεύθυνση, η διαδικασία χρειάζεται, ωστόσο, να δομηθεί καλύτερα και να γίνει πιο συστηματική.

Πλαίσιο 7. Προς μία ολοκληρωμένη προσέγγιση αξιολόγησης: Η ανάλυση της Εθνικής Ελεγκτικής Υπηρεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου (ΝΑΟ)

Ενώ εξακολουθούμε να εστιάζουμε στη θεμελιώδη λογική της «ικανοποιητικής σχέσης κόστους/ωφέλειας», η αξιολόγηση της Εθνικής Ελεγκτικής Υπηρεσίας του ΗΒ (ΝΑΟ) περιλαμβάνει εκτιμήσεις πολιτικής που αποκαλύπτουν την αναγκαιότητα και σπουδαιότητα της αξιολόγησης, για παράδειγμα, των «ευρύτερων οφελών για τις επιχειρήσεις» των διαδικασιών παρακολούθησης και καθοδήγησης στο εσωτερικό της κυβέρνησης· καθώς και μέχρι ποιο σημείο οι διάφορες υπηρεσίες μοιράζονται μεταξύ τους τις ορθές πρακτικές και πραγματοποιείται εκπαίδευση (ΝΑΟ, 2008). Ωστόσο, η Εθνική Ελεγκτική Υπηρεσία του ΗΒ (ΝΑΟ) σημειώνει ότι ακόμη γίνονται ανεπαρκείς προσπάθειες προκειμένου να γίνει αντιληπτή η συνεισφορά του προγράμματος μείωσης στο συνολικό πρόγραμμα της κανονιστικής μεταρρύθμισης. Ως εκ τούτου, διατυπώνει πάλι τη σύσταση προς τις υπηρεσίες να «συμπληρώσουν την αξιολόγησή τους αναφορικά με το πρόγραμμα μείωσης ΔΦ με μία ευρύτερη σειρά δεικτών που θα αποτιμήσουν μη ποσοτικά μετρήσιμες βελτιώσεις στο ρυθμιστικό περιβάλλον».

Η πρόκληση σε αυτό το εγχείρημα είναι η θεμελίωση των άμεσων μηχανισμών αιτιώδους συνάφειας, ειδικά εάν η κανονιστική μεταρρύθμιση στη χώρα δεν έχει σχεδιαστεί και εφαρμοστεί ταυτόχρονα και συγχρονισμένα. Μία μείωση της διάρκειας των διοικητικών διαδικασιών μπορεί για παράδειγμα να είναι το αποτέλεσμα των προσπαθειών που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο των προγραμμάτων μείωσης του ΔΦ, ή ανεξάρτητων, ενδεχομένως από μακρού καθιερωμένων, πρωτοβουλιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Μπορεί να αποδειχθεί δύσκολο να προσδιορισθεί ποιες από αυτές τις παρεμβατικές πολιτικές υπήρξαν καθοριστικές για την επίτευξη της πραγματικής μείωσης.

Παρόμοιες προκλήσεις μπορεί να προκύψουν αναφορικά με την αξιολόγηση του κόστους εκτέλεσης των προγραμμάτων. Όπως δείχνει η έκθεση της Εθνικής Ελεγκτικής Υπηρεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου (ΝΑΟ), για παράδειγμα, υπηρεσίες του ΗΒ αντιμετώπισαν δυσκολίες στη διάκριση μεταξύ του κόστους των πόρων που επενδύθηκαν απευθείας στο πρόγραμμα μείωσης του ΔΦ και του κόστους που σχετίζεται με ευρύτερες, αλληλοσυνδεδεμένες πρωτοβουλίες για καλή νομοθέτηση. Αυτό οδήγησε σε ελλείψεις στην καταχώρηση και στην παροχή αναφορών (ΝΑΟ, 2008 : σ. 4).

Αναλογικότητα: αξιολογώντας το σχεδιασμό και την εφαρμογή του προγράμματος μέτρησης

Μία άλλη σημαντική διάσταση που πρέπει να ληφθεί υπόψη για την αξιολόγηση του συνολικού αποτελέσματος ενός προγράμματος μείωσης ΔΦ είναι το κόστος ευκαιρίας για την εκτέλεση αυτού του προγράμματος και η εγγενής ποιότητα του σχεδιασμού και της εφαρμογής του. Πιο συγκεκριμένα, αναφερόμαστε: i) στον προϋπολογισμό και το ανθρώπινο δυναμικό που διατίθενται για το πρόγραμμα, ii) τη χρήση εμπειρικών μεθόδων, iii) τη διαθεσιμότητα των δεδομένων και τον προσδοκώμενο βαθμό ακριβείας των μετρήσεων και iv) τη συνέπεια της διαδικασίας μετρήσεων όσον αφορά την Υποχρέωση Πληροφόρησης

(ΥΠ) και τα Υπουργεία.

Κατά πρώτον, η αξιολόγηση πρέπει να εξετάζει τον προϋπολογισμό και το ανθρώπινο δυναμικό που έχουν διατεθεί για την εφαρμογή της διαδικασίας μέτρησης και μείωσης, ειδικά όταν αυτοί οι πόροι θα μπορούσαν να είχαν κατανεμηθεί σε ανταγωνιστικές δράσεις –για παράδειγμα, για την ενίσχυση αξιολογήσεων επιπτώσεων που διενεργούνται εκ των προτέρων ή για την ενδυνάμωση της εκ των υστέρων αξιολόγησης των υφιστάμενων πολιτικών. Οι δαπάνες που σχετίζονται με κάποιες εθνικές ή περιφερειακές μετρήσεις μπορεί να είναι σημαντικές, και διέφεραν ουσιαστικά μεταξύ των χωρών (υπολογιζόμενες – εξαιρώντας το εσωτερικό κόστος– σε 11 εκατομμύρια λίρες Αγγλίας στο Ηνωμένο Βασίλειο, 20 εκατομμύρια Ευρώ σε επίπεδο ΕΕ, 3 εκατομμύρια Ευρώ στην Ολλανδία, 2 εκατομμύρια Ευρώ στη Δανία κ.λπ.). Αυτή η διαφορά εξηγείται όχι τόσο από το κατά πόσο οι μετρήσεις έγιναν εις βάθος, αλλά από το μέγεθος της χώρας, τον βαθμό στον οποίον ενεπλάκησαν εξωτερικοί σύμβουλοι και επίσης από τους όρους εντολής των τελευταίων. Όσον αφορά το εσωτερικό ανθρώπινο δυναμικό που χρησιμοποιήθηκε, οι χώρες φαίνεται μέχρι στιγμής να διαφέρουν σημαντικά: για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια του πρώτου προγράμματος στην Ολλανδία, περίπου 3-5 μέλη του προσωπικού συμμετείχαν με πλήρη απασχόληση για τις μετρήσεις, ενώ στη Δανία μόνο ένας δημόσιος υπάλληλος μερικής απασχόλησης ανά υπουργείο πήρε μέρος, μαζί με το αντίστοιχο 6-7 υπαλλήλων πλήρους απασχόλησης στην ομάδα συντονισμού. Επίσης, στο Ηνωμένο Βασίλειο, 3-5 μέλη του προσωπικού ανά υπουργείο ασχολήθηκαν με τις μετρήσεις.

Ένας άλλος τρόπος αξιολόγησης της σχέσης κόστους/ωφέλειας του συνολικού προγράμματος μετρήσεων είναι η ανάλυση της αναλογικότητας στη χρήση των εμπειρικών τεχνικών. Ένα χαρακτηριστικό του ΔΦ που αναφέρεται συχνά είναι ότι έχει την τάση να διανέμεται σε κατανομή «Pareto», δηλαδή, το 20% των πιο επαχθών υποχρεώσεων πληροφόρησης (ΥΠ) ερμηνεύεται στο 80% τουλάχιστον του συνολικού φόρτου που προέρχεται από τη νομοθεσία που διέπει τις επιχειρήσεις. Αυτό σημαίνει ότι οι πραγματικά επαχθείς ΥΠ αποτελούν υποσύνολο του συνόλου: μόνο για αυτές μπορεί να συνιστάται η χρήση πολύπλοκων εμπειρικών μεθόδων. Πιο συγκεκριμένα, μερικές εμπειρικές μέθοδοι (π.χ. συνεντεύξεις κατ' ιδίαν, εργαστήρια/workshops με συμμετοχή εμπειρογνομόνων, εξωτερικές μελέτες, επιχειρηματικές επιτροπές δοκιμών, μέθοδοι Delphi και μέθοδοι χρονομέτρησης) είναι συχνά πολύ δαπανηρές, ενώ μεταξύ των οικονομικότερων μεθόδων συμπεριλαμβάνονται οι τηλεφωνικές συνεντεύξεις και η άμεση εκτίμηση από εμπειρογνώμονες. Στο Ηνωμένο Βασίλειο επιλέχθηκε η χρήση της άμεσης αξιολόγησης από συμβούλους στο 55.7% των περιπτώσεων, οι οποίες αντιπροσώπευαν μόλις το 7.4% των συνολικών επιβαρύνσεων. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις χρησιμοποιήθηκαν περισσότερο ακριβές (και πολλές φορές όχι απαραίτητα πιο ακριβείς) τεχνικές. Στη Δανία, περίπου 80% των Υποχρεώσεων Πληροφόρησης μετρήθηκαν μέσω κατ' ιδίαν συνεντεύξεων (3-5 συνεντεύξεις ανά επιχειρηματικό τομέα).

Εκτός από τις επιλογές που έκαναν οι εμπειρογνώμονες που διενήργησαν τη βασική μέτρηση, είναι σημαντικό να αξιολογηθεί η διαθεσιμότητα των δεδομένων και η συνεπακόλουθη ακρίβεια των μετρήσεων που πραγματοποιήθηκαν. Για παράδειγμα, ο Δανικός Οργανισμός Εμπορίου και Επιχειρήσεων αξιολόγησε τη δουλειά που έφερε εις πέρας η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2007, έναν χρόνο μετά την επίσημη ενσωμάτωση του ΤΠΚ στις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης επιπτώσεων της Επιτροπής, τον Μάρτιο του 2006. Σε αυτήν την περίπτωση ο φορέας της Δανίας παρατήρησε ότι «στις περιπτώσεις εκείνες όπου αναλήφθηκε η ποσοτικοποίηση του ΔΦ, τα αποτελέσματα δεν ήταν ικανοποιητικά. Αυτό δεν οφειλόταν στη μεθοδολογία του Τυποποιημένου Πρότυπου Κόστους, αλλά μάλλον σε δυσκολίες που σχετίζονταν με τις υποκείμενες παραδοχές και τη διαθεσιμότητα των δεδομένων».

Αποδοτικότητα: Μήπως καταργούμε και προνόμια;

Μετά την αξιολόγηση της εγγενούς ποιότητας της διαδικασίας μέτρησης και της πιθανής αποτελεσματικότητας του προγράμματος για τη μείωση του διοικητικού φόρτου, η εκ των υστέρων αξιολόγηση πρέπει να προχωρήσει στην εξέταση των κοινωνικών επιπτώσεων των προτάσεων μείωσης. Στο πλαίσιο αυτό, αξίζει να υπομνήσουμε ότι:

- *Τα προγράμματα μείωσης του διοικητικού φόρτου μπορούν να επηρεάσουν την αποτελεσματική κατανομή των πόρων και την παραγωγικότητα, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες απελευθερώνουν πόρους που μπορούν να διατεθούν σε πιο παραγωγικές δράσεις, χωρίς την επιβολή δαπανών σε άλλους φορείς (για παράδειγμα, χωρίς αύξηση του κόστους επιβολής για τη δημόσια διοίκηση). Η ρητορική που σχετιζόταν με το πρώτο κύμα των μετρήσεων ΔΦ στην Ευρώπη βασίστηκε σε μεγάλο βαθμό στις εκτιμήσεις της Ολλανδικής CPB, σύμφωνα με την οποία, μία μείωση κατά 25% στο ΔΦ θα οδηγούσε σε μία εφάπαξ αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,5% (Gelauff και Lejour, 2006). Για παράδειγμα, στην έρευνά τους αναφορικά με το Ολλανδικό Τυποποιημένο Πρότυπο Κόστους (ΤΠΚ), οι Löfstedt κ.ά. (2008) κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι «το ΤΠΚ αγνοεί το πώς οι επιχειρήσεις θα επενδύσουν εκ νέου μετά την ελάφρυνση από τις διοικητικές επιβαρύνσεις», και, συνεπώς, ότι «τα οφέλη από τη μείωση του διοικητικού φόρτου δεν μπορούν να μετρηθούν». Ομοίως, μια έκθεση της Εθνικής Ελεγκτικής Υπηρεσίας (ΝΑΟ) του ΗΒ εξέφρασε αμφιβολίες σχετικά με τη μείωση του ΔΦ στο Ηνωμένο Βασίλειο και δήλωσε ότι «δεν κατέστη δυνατόν να βρεθούν αποδείξεις για τον αντίκτυπο στην παραγωγικότητα της οικονομίας» και ότι «η ευρύτερη επίδραση του προγράμματος [στην οικονομική ανάπτυξη] δεν έχει αποδειχθεί». Ομοίως, θα πρέπει να πραγματοποιείται μία προσεκτική, κατά περίπτωση, αξιολόγηση των επιμέρους μέτρων μείωσης, προτού εξαχθεί ένα αιτιολογημένο συμπέρασμα.*
- *Τα προγράμματα μείωσης του διοικητικού φόρτου μπορούν να επηρεάσουν τον ανταγωνισμό με άρση των εμποδίων εισόδου (π.χ. λόγω περιττών διαδικασιών καταχώρισης σε μητρώα ή υπερβολικών απαιτήσεων παροχής πληροφοριών για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, κ.λπ.)· και επιτρέποντας μια πιο ομαλή αλληλεπίδραση των δυνάμεων της αγοράς, π.χ. με την εξάλειψη προστριβών στην αγορά (π.χ. εμπόδια στη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης που οφείλονται σε υπερβολικές υποχρεώσεις αδειοδότησης). Η ενίσχυση του ανταγωνισμού στην αγορά μπορεί να μειώσει την απώλεια ευημερίας που συνδέεται με τις ατελώς ανταγωνιστικές αγορές.*
- *Τα προγράμματα μείωσης του διοικητικού φόρτου μπορούν να επηρεάσουν το κόστος επιβολής τους με διάφορους τρόπους: i) η μείωση του ΔΦ που προκύπτει από συγκεκριμένες υποχρεώσεις πληροφόρησης (όπως η τακτική υποβολή εκθέσεων κινδύνου ή άλλων εμπιστευτικών πληροφοριών) μπορεί να σχετίζεται με την αύξηση του κόστους επιβολής που βαρύνει τις δημόσιες αρχές (καθώς πλέον, οι πληροφορίες θα πρέπει να συλλέγονται απευθείας από αυτές, αυτές, αντί να τις παρέχουν οι επιχειρήσεις)· ii) την ίδια στιγμή, οι μετρήσεις ΔΦ μπορούν να οδηγήσουν στη διαπίστωση αλληλεπικαλυπτόμενων υποχρεώσεων πληροφόρησης, οδηγώντας σε μια πιο αποτελεσματική χρήση των αναφορών και των επιθεωρήσεων από τις δημόσιες αρχές.*
- *Τα προγράμματα μείωσης του διοικητικού φόρτου μπορούν να έχουν περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις, οι οποίες δεν καταγράφονται από το Τυποποιημένο Πρότυπο Κόστους (ΤΠΚ) καθαυτό. Για παράδειγμα, η κατάργηση διαδικασιών κοινοποίησης σχετικά με την τήρηση των περιβαλλοντικών προτύπων ή η μείωση των επιθεωρήσεων για τον έλεγχο συμμόρφωσης με τα πρότυπα για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, μπορούν να βλάψουν τους πολίτες ή τους εργαζόμενους. Το ιδιωτικό όφελος που θα αφαιρεθεί από τις επιχειρήσεις θα μπορούσε να αντισταθμιστεί με το παραπάνω από την κοινωνική ζημία που θα πιθανά θα υποστούν άλλες κατηγορίες.*

Μια άλλη πρόκληση αφορά τα δυναμικά αρνητικά κίνητρα που προκαλούνται από τα προγράμματα μείωσης του ΔΦ. Ανάλογα με τον ορισμό του «ΔΦ», οι προσπάθειες των ρυθμιστικών αρχών να επιτύχουν τους στόχους που έχουν τεθεί μέσω της ελαχιστοποίησης νέων δαπανών, μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο την αποτελεσματικότητα των νεοεισαχθέντων ρυθμίσεων. Αυτός ο κίνδυνος είναι ιδιαίτερα επίκαιρος, καθώς ο στόχος των προγραμμάτων ΔΦ διευρύνεται, ώστε να συμπεριλάβει σημαντικό μέρος του κόστους συμμόρφωσης. Συγκεκριμένα, εάν οι απαιτήσεις παρακολούθησης και οι δοκιμές συμμόρφωσης με τα κανονιστικά πρότυπα, για παράδειγμα, ορίζονται ως ΔΦ, ποιες είναι οι επιπτώσεις από την αυστηρότητα των προτεινόμενων πρωτοκόλλων δοκιμών και τη συχνότητα κάθε δοκιμής;

Το παραπάνω ρίχνει φως στην ανάγκη ενσωμάτωσης των προσπαθειών μείωσης ΔΦ στη συνολική λογική της μεγιστοποίησης των συνολικών οφελών από την κανονιστική ρυθμιστική παρέμβαση. Οι εκ των υστέρων αξιολογήσεις πρέπει να λάβουν υπόψη το γεγονός αυτό, και να προσεγγίζουν τα προγράμματα ΔΦ ολιστικά. Σε αυτό το πλαίσιο, αυτό σημαίνει διεύρυνση της ανάλυσης προκειμένου να συμπεριληφθούν και τα οφέλη που δημιουργεί η *παρουσία* του ΔΦ, και να προχωρήσουμε σε μια ανάλυση κόστους-οφέλους του προγράμματος μείωσης. Με άλλα λόγια, οι αξιολογήσεις των προγραμμάτων μείωσης του ΔΦ θα πρέπει να αποτιμούν όχι μόνο τον βαθμό στον οποίο ο φόρτος έχει μειωθεί (οι στόχοι μείωσης επιτεύχθηκαν), αλλά και τις δαπάνες που προκύπτουν από την κατάργηση καθορισμένων διοικητικών απαιτήσεων.

Με βάση τα ανωτέρω, η διενέργεια ενδεδειγμένων αξιολογήσεων των επιπτώσεων των προτεινόμενων μέτρων μείωσης συνιστάται ιδιαίτερα: λαμβάνοντας υπόψη το ευρύτερο πεδίο εφαρμογής και το μεγαλύτερο βάθος της αξιολόγησης των επιπτώσεων του ρυθμιστικού πλαισίου ως εργαλείο, η προτεινόμενη μείωση του ΔΦ θα μπορούσε να αξιολογηθεί εντός του ευρύτερου πλαισίου των αναμενόμενων οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων των μεταρρυθμίσεων.

Ενώ η διενέργεια αξιολόγησης επιπτώσεων στις προτάσεις για τη μείωση κόστους αποτελεί την καλύτερη δυνατή λύση, άλλες λύσεις μπορούν να υιοθετηθούν από τους εκ των υστέρων αξιολογητές, ελλείψει μίας λεπτομερούς ανάλυσης των μέτρων μείωσης που υιοθετήθηκαν. Για παράδειγμα, η αξιολόγηση μπορεί να βασιστεί στην τυπολογία των υποχρεώσεων πληροφόρησης που έχουν επηρεαστεί από τις προτάσεις μείωσης κόστους –ένα χρήσιμο χαρακτηριστικό των περισσότερων διοικητικών προγραμμάτων μείωσης κόστους είναι ότι χρησιμοποιούν έναν αρκετά τυποποιημένο κατάλογο υποχρεώσεων πληροφόρησης και διοικητικών δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, η επίδραση στον ανταγωνισμό θα είναι πιθανότατα πιο σημαντική όποτε οι προτάσεις μείωσης επηρεάζουν τις αιτήσεις για άδειες, εγκρίσεις, επιχορηγήσεις ή επιδοτήσεις. Αντίθετα, μείωση του φόρτου που σχετίζεται με τη συνεργασία με τις αρχές κατά τη διάρκεια των επιθεωρήσεων ή την τήρηση αρχείων σε βάθος χρόνου, είναι λιγότερο πιθανό να έχει ανταγωνιστικό αντίκτυπο στην αγορά. Από την άλλη πλευρά, η εκ των υστέρων αξιολόγηση των επιπτώσεων στο κόστος παρακολούθησης και τήρησης προδιαγραφών μπορεί να πραγματοποιηθεί ξεκινώντας από τις προτάσεις μείωσης που φέρεται να επηρέασαν τις υποχρεώσεις πληροφόρησης που σχετίζονται με τις επιθεωρήσεις. Στην εκ των υστέρων αξιολόγηση, θα ήταν ιδιαίτερα σκόπιμο να διατυπωθούν υποθέσεις όσον αφορά τον βαθμό συμμόρφωσης των επιχειρήσεων με την εν λόγω υποχρέωση πληροφόρησης: το πόρισμα της αξιολόγησης θα μπορούσε να θεωρηθεί αξιόπιστο, μόνον παραγοντικοποιώντας στην ανάλυση ένα εύλογο ποσοστό συμμόρφωσης. Μια παρόμοια προσέγγιση μπορεί να ακολουθηθεί εκκινώντας από τις διοικητικές δραστηριότητες που επηρεάζονται από τη μείωση, παρότι αυτοί οι τύποι δραστηριοτήτων συχνά συνδυάζονται σε μία ενιαία υποχρέωση πληροφόρησης.

Προς μία αξιολόγηση της πολιτικής για τα προγράμματα μείωσης του διοικητικού φόρτου

Ενώ τα προγράμματα μείωσης ΔΦ έχουν γίνει ολοένα και πιο δημοφιλή και διαδεδομένα στις χώρες του ΟΟΣΑ, η δέσμη των δεικτών που απαιτούνται για την εκτέλεση μιας ολοκληρωμένης αξιολόγησης αυτών των προγραμμάτων δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο πολλών συζητήσεων, ή ακόμη και ακαδημαϊκής έρευνας. Όπως παρατηρείται στο τμήμα που αφορά στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας ανωτέρω, η πολυμορφία του πεδίου εφαρμογής και των στόχων σε διαφορετικές χώρες δυσκολεύει επίσης την απόπειρα να οριστεί μία κοινή δέσμη δεικτών και μεθοδολογιών για την επίτευξη εμπειριστατωμένης αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας, χρησιμότητας και αναλογικότητας των εν λόγω προγραμμάτων.

Είναι σίγουρο ότι αυτή η ποικιλομορφία στα εθνικά προγράμματα απαιτεί μία διαρθρωμένη δέσμη δεικτών και δοκιμών. Μία χρήσιμη ταξινόμηση των δεικτών έχει αναπτυχθεί για παράδειγμα στην Ιταλία, και περιλαμβάνει:

- *Δείκτες υλοποίησης*, οι οποίοι αποσκοπούν στην παρακολούθηση της προόδου που σημειώνεται στις δράσεις μείωσης του ΔΦ και δείχνει το ποσοστό υλοποίησης κάθε μέτρου.
- *Δείκτες αποτελεσμάτων*, οι οποίοι αποσκοπούν να εκτιμήσουν την αποτελεσματική υλοποίηση των ειδικών στόχων του κάθε μέτρου.
- *Δείκτες επιπτώσεων*, οι οποίοι στοχεύουν στην αξιολόγηση των οφελών για τους χρήστες της ρύθμισης. Παρακάτω, υιοθετούμε μια ελαφρώς ευρύτερη προοπτική και εισάγουμε μία δοκιμή τεσσάρων βημάτων. Συζητάμε κατά πρώτον το χρονικό πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης· τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας (εξηγείται ως επίτευξη των δεδηλωμένων στόχων)· την αναλογικότητα του εγχειρήματος (συμπεριλαμβανομένης της ποιότητας της μέτρησης και της απόδοσης της διαχείρισης του προγράμματος)· το τελικό αποτέλεσμα όπως γίνεται αντιληπτό από τους αποδέκτες του προγράμματος· και την αποδοτικότητα και τις μακροοικονομικές επιπτώσεις που σχετίζονται με το πρόγραμμα.

Χρονικό πλαίσιο και εύρος της αξιολόγησης

Προτού συζητήσουμε τι πρέπει να αξιολογηθεί και πώς, είναι χρήσιμο να συλλογιστούμε εν συντομία σχετικά με το πότε θα πρέπει ιδανικά να πραγματοποιηθεί μία εκ των υστέρων αξιολόγηση. Από αυτήν την άποψη, όλα εξαρτώνται από το εύρος της διαδικασίας αξιολόγησης. Συγκεκριμένα:

- Εάν η αξιολόγηση έχει ως στόχο να αποτιμηθεί εάν ο σχεδιασμός και η υλοποίηση του προγράμματος μέτρησης ήταν η βέλτιστη ή τουλάχιστον ικανοποιητική, τότε η διαδικασία θα πρέπει ιδανικά να γίνεται στο τέλος της μέτρησης. Δεν υπάρχει καμία ανάγκη να περιμένουμε να πραγματοποιηθεί το πραγματικό αποτέλεσμα των μέτρων μείωσης, καθώς η αξιολόγηση αφορά την εγγενή ποιότητα της διαδικασίας. Προκειμένου να αποφευχθεί να παρέλθει υπερβολικά μακρύς χρόνος, θα τοποθετούσαμε ιδανικά την αξιολόγηση στο τέλος της μέτρησης. Τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης μπορούν στη συνέχεια να χρησιμοποιηθούν ως δεδομένα για την προετοιμασία ενός δεύτερου γύρου μετρήσεων μετά την εφαρμογή των μέτρων μείωσης.
- Εάν η αξιολόγηση εστιάζει στην επιλογή των μέτρων μείωσης, τότε ο κατάλληλος χρόνος θα συμπέσει αμέσως μετά τον προσδιορισμό των μέτρων μείωσης, και η αξιολόγηση θα πρέπει να επικεντρωθεί στη διαδικασία που έχει ακολουθηθεί για τη μετάφραση των αποτελεσμάτων της μέτρησης σε συγκεκριμένες προτάσεις μείωσης. Διάφορες χώρες έχουν χρησιμοποιήσει διαφορετικές στρατηγικές για την κατάρτιση

μιας λίστας από προτάσεις μείωσης, αλλά σήμερα δεν υφίσταται κοινή αντίληψη για το πώς να περάσουμε από τη μέτρηση στη μείωση. Ένα κοινό χαρακτηριστικό –το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει το αντικείμενο μιας αξιολόγησης– είναι η χρήση ενός εξωτερικού συμβουλευτικού φορέα που θα είναι αρμόδιος για την επίβλεψη του έργου ή/και τη διατύπωση προτάσεων. Με κάποιες διαφορές, αυτή είναι η διαδικασία που ακολουθήθηκε στην Ολλανδία (μέσω Actal), στη Γερμανία (μέσω του Normenkontrollrat) και σε επίπεδο ΕΕ (με τον διορισμό της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου για το Διοικητικό Φόρτο, γνωστής επίσης ως «ομάδα Stoiber»). Όταν οι εν λόγω φορείς εποπτείας διορίζονται για να κάνουν προτάσεις για τη μείωση της γραφειοκρατίας, δεν θα πρέπει να είναι ταυτόχρονα εξουσιοδοτημένοι και με την αξιολόγηση αυτής της διαδικασίας, αλλιώς μπορεί να καταλήξουν να επιβλέπουν τη δική τους δραστηριότητα, γεγονός που, προφανώς, δημιουργεί σύγκρουση συμφερόντων και δε θα ενεργοποιήσει τον ηθικό μηχανισμό παροχής κινήτρων που συνδέεται με την επίβλεψη και την αξιολόγηση.

- Εάν η αξιολόγηση αντιμετωπίζει την επίπτωση της μέτρησης, τότε θα πρέπει ιδανικά να λαμβάνει χώρα κάποια στιγμή μετά την έγκριση και υλοποίηση των μέτρων μείωσης. Δεν αποτελεί μυστήριο το ότι οι σχετικές νομοθετικές πράξεις δεν υιοθετούνται ακαριαία από τον επιχειρηματικό τομέα, από τους πολίτες ή ακόμη και από τη δημόσια διοίκηση. Για να κατανοηθούν οι επιπτώσεις των μέτρων απλοποίησης, είναι αναγκαίο να περιμένουμε για κάποιο χρονικό διάστημα προκειμένου να μπορέσουν οι ρυθμιστικές αρχές και οι αποδέκτες των ρυθμίσεων να προσαρμοστούν στα νέα μέτρα, πράγμα το οποίο μπορεί να απαιτεί οργανωτικές αλλαγές και ανακατανομή των πόρων –πιθανόν σε πιο παραγωγικές χρήσεις.

Όπως αμέσως γίνεται αντιληπτό, οι κύριες φάσεις μίας άσκησης μέτρησης και μείωσης είναι στενά αλληλοεξαρτώμενες. Ειδικότερα, η ποιότητα της μέτρησης επηρεάζει δραματικά την ποιότητα των προτάσεων μείωσης –όσο καλύτερη είναι η πληροφορία που συλλέγεται τόσο πιο εμπειριστατωμένη και ακριβής είναι η απόφαση σχετικά με το πότε και πώς να μειωθούν οι επιβαρύνσεις. Ομοίως, η ποιότητα των προτάσεων μείωσης επηρεάζει την τελική έκβαση της διαδικασίας απλοποίησης, καθώς οι καλά στοχευμένες μειώσεις είναι πιθανό να έχουν περισσότερο επωφελή επίδραση στις επιχειρήσεις, στη διοίκηση και στους πολίτες από ό,τι οι κακοσχεδιασμένες μειώσεις. Αυτό περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση όλων των πιθανώς μελλοντικών επιπτώσεων των μέτρων μείωσης μέσω αξιολόγησης των επιπτώσεων: όταν αυτό διεξάγεται σωστά, το αποτέλεσμα του προγράμματος απλοποίησης ενδεχομένως θα είναι πιο επωφελές, με λίγες ή καθόλου αρνητικές επιπτώσεις όσον αφορά την αύξηση του κόστους πέραν του ΔΦ, ή λιγότερα οφέλη, λόγω του ότι η μέχρι τότε ισχύουσα νομοθεσία έχει καταργηθεί ή τροποποιηθεί (βλ. παραπάνω, ενότητα σχετικά με την Αποδοτικότητα: Μήπως καταργούμε και προνόμια;).

Ανακεφαλαιώνοντας, η διαδικασία αξιολόγησης θα πρέπει να είναι *i)* έγκαιρη και *ii)* συνεχής. Καθότι το επίκαιρο εξαρτάται από το εύρος της αξιολόγησης, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι ο καλύτερος τρόπος για να οργανωθεί μια διαδικασία αξιολόγησης είναι να μην επικεντρώσουμε σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή, αλλά να καθιερώσουμε έναν *συνεχή μηχανισμό παρακολούθησης και αξιολόγησης*. Αυτό μπορεί να συνοψισθεί ως εξής:

- *Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας μέτρησης*, θα πρέπει να υπάρχει μια πρώτη έκθεση προόδου, η οποία θα περιέχει: *i)* την αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίον η μέτρηση έχει σχεδιαστεί και υλοποιηθεί και *ii)* προτάσεις για τη μετάφραση των αποτελεσμάτων της μέτρησης σε συγκεκριμένες προτάσεις μείωσης, με βάση την αξιολόγηση της πιθανής ακρίβειας της μέτρησης.
- *Κατά τη διάρκεια της «περιόδου μείωσης»*, η οποία διαρκεί μέχρι πέντε έτη για προγράμματα που βασίζονται στο Τυποποιημένο Πρότυπο Κόστους, θα πρέπει να υπάρχουν ετήσιες ενδιάμεσες εκθέσεις αξιολόγησης που θα βασίζονται σε σαφείς δείκτες, με στόχο την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας

των προτάσεων μείωσης. Οι εκθέσεις αυτές θα πρέπει επίσης να περιέχουν προτάσεις για το πώς θα βελτιωθεί η εκπόνηση και η εφαρμογή των προτάσεων μείωσης κατά τα επόμενα έτη, καθώς και να προσδιορίσουν περιοχές στη βάση δεδομένων των ΔΦ που θα εφιστούσαν την προσοχή των υπευθύνων για τη χάραξη πολιτικής, καθώς περιέχουν υποψήφιους για ωφέλιμες μειώσεις της γραφειοκρατίας,

- Έναν χρόνο μετά το τέλος της περιόδου μείωσης θα πρέπει να λάβει χώρα μία εκ των υστέρων αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας, αναλογικότητας, της πραγματικής αντίληψης των επιπτώσεων και των μακροοικονομικών επιπτώσεων του προγράμματος μείωσης, βάσει σαφώς καθορισμένων δεικτών, όπως αναφέρεται στην επόμενη ενότητα.

Ποιος θα πρέπει να αξιολογήσει το πρόγραμμα μείωσης;

Ένα άλλο βασικό ζήτημα για τη δημιουργία του πλαισίου για την αξιολόγηση των προγραμμάτων απλοποίησης είναι να αποφασιστεί ποιος θα είναι υπεύθυνος για την αξιολόγηση. Με βάση τα στάδια παρακολούθησης και αξιολόγησης που περιγράφηκαν παραπάνω, ένα φυσικό ερώτημα που τίθεται είναι αν ο ίδιος φορέας θα πρέπει να είναι υπεύθυνος για όλα τα στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης. Από αυτήν την άποψη, δεν έχει προκύψει μια κοινή αντίληψη στις χώρες του ΟΟΣΑ, αλλά μπορούν να παρατηρηθούν τα ακόλουθα:

- Όταν πρόκειται για την εκτίμηση της αναλογικότητας του προγράμματος μέτρησης, που περιλαμβάνει την αξιολόγηση σχετικά με ποιους πόροι έχουν δαπανηθεί και πώς, οι υπηρεσίες ελέγχου/δικαστήρια παρουσιάζονται ως οι πιο κατάλληλοι φορείς. Αυτό το είδος δράσεων έχει συμβεί, για παράδειγμα, από το Ελεγκτικό Συνέδριο στην Ολλανδία και από την Εθνική Ελεγκτική Υπηρεσία (ΝΑΟ) στο Ηνωμένο Βασίλειο.
- Για ό,τι αφορά την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των προτάσεων μείωσης, οι πιο κατάλληλοι φορείς μπορεί να είναι μονάδες κανονιστικής μεταρρύθμισης που είναι επιφορτισμένες με τη διασφάλιση της ποιότητας και την επίβλεψη της διαδικασίας αξιολόγησης των επιπτώσεων. Εναλλακτικά, *ad hoc* συμβουλευτικοί φορείς μπορούν να επιφορτίζονται με τον εξονυχιστικό έλεγχο των δραστηριοτήτων της κυβέρνησης. Οι φορείς αυτοί έχουν τις δεξιότητες και τις αρμοδιότητες που απαιτούνται για την αξιολόγηση της ουσίας των προτάσεων μείωσης, ιδιαίτερα όταν τα μέτρα μείωσης υποβάλλονται σε μία ολοκληρωμένη αξιολόγηση επιπτώσεων. Οι φορείς αυτοί θα πρέπει επίσης να είναι υπεύθυνοι για τη συνεισφορά στην ετήσια ενδιάμεση αξιολόγηση ή στην άμεση συγγραφή της.
- Σχετικά με την τελική αξιολόγηση, ο φορέας που είναι υπεύθυνος για την υιοθέτηση της τελικής έκθεσης αξιολόγησης θα πρέπει ιδανικά να είναι ένας *ad hoc* φορέας, που θα είναι υπεύθυνος για τον ενδελεχή έλεγχο των δραστηριοτήτων της κυβέρνησης. Σε αυτό το τελικό στάδιο της διαδικασίας αξιολόγησης, θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη μια εξωτερική μελέτη εμπειρογνομόνων, ιδίως για την επιβεβαίωση των παραδοχών σχετικά με την μακροοικονομική επίπτωση των προτάσεων μείωσης. Τέλος, σε ορισμένες χώρες, αυτή η τελική αξιολόγηση πραγματοποιείται ανεξάρτητα από Κοινοβουλευτικές επιτροπές (π.χ. στην Ελβετία). Την ίδια στιγμή, μπορεί να ανατεθεί μία εξωτερική έρευνα που θα αξιολογήσει τις πραγματικές συνέπειες του προγράμματος απλοποίησης όπως τις αντιλαμβάνονται οι κανονιστικοί αποδέκτες.

Όλα όσα εκτίθενται ανωτέρω δεν υποδηλώνουν ότι επιθυμητό είναι να προωθηθεί μία αυτόνομη κουλτούρα αξιολόγησης, ξένη προς τη δημόσια διοίκηση και το σύστημα των Κρατικών θεσμών. Όσο πλουσιότερη είναι η συμβολή των εξωτερικών αξιολογήσεων από ερευνητικά ιδρύματα, δεξαμενές σκέψης (*think tanks*), ιδρύματα, τον ιδιωτικό τομέα και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τόσο πιο στέρεη και περιεκτική είναι η αξιολόγηση των προγραμμάτων του ΔΦ. Ειδικότερα, η συμβολή των εξωτερικών αξιολογήσεων από διεθνείς οργανισμούς μπορεί να αποδειχθεί ουσιαστική στην τόνωση της ζήτησης για καλύτερο σχεδιασμό, υλοποίηση και αξιολόγηση των προγραμμάτων απλοποίησης. Αυτό

συνεπάγεται την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και υπευθυνότητας όλων των εμπλεκόμενων φορέων που ενδιαφέρονται για τη σημασία της διαμόρφωσης των μηχανισμών για μία ολιστική λειτουργία της αξιολόγησης.

Μία δοκιμασία πολλαπλών σταδίων

Η αξιολόγηση ενός προγράμματος απλοποίησης είναι μία πολυλειτουργική, πολυδιάστατη διαδικασία, η οποία εξετάζει μια σειρά από διαφορετικές πτυχές του εγχειρήματος, λαμβάνει χώρα σε διαφορετικά χρονικά σημεία και ιδανικά εκτελείται με τη συμβολή περισσότερων από μία ομάδων αξιολογητών. Παρακάτω, αναπτύσσουμε μια σκιαγραφημένη έκδοση μίας δοκιμασίας σε 4 βήματα, η οποία εξετάζει ζητήματα όπως αυτό της αναλογικότητας, της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας, των μακροοικονομικών επιπτώσεων και των επιπτώσεων της διαδικασίας μείωσης που έχουν γίνει πραγματικά αντιληπτές.

Βήμα 1: Δοκιμασία για την αναλογικότητα

Το πρώτο στάδιο της αξιολόγησης θα πρέπει να λάβει χώρα στο τέλος της διαδικασίας μέτρησης, και θα πρέπει να εξετάσει το κατά πόσον η οργάνωση και διαχείριση της διαδικασίας μέτρησης ήταν αποτελεσματική. Οι σημαντικές ενδείξεις που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη σε αυτό το στάδιο περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Πόροι που διατέθηκαν (από άποψη ανθρωπομηνών και χρημάτων).
- Προφίλ (υπόβαθρο) του ανθρώπινου δυναμικού που διατέθηκε.
- Όροι εντολής και προϋπολογισμός εμπειρογνώμονα(ων) που χρησιμοποιήθηκε (εάν χρησιμοποιήθηκε).
- Ύπαρξη μίας κεντρικής μονάδας διαχείρισης.
- Βαθμός τυποποίησης των μετρούμενων παραμέτρων (π.χ. μισθολογικά σχήματα, καταλόγους Υποχρεώσεων Πληροφόρησης και διοικητικών δραστηριοτήτων, συνηθισμένη διάρκεια παρόμοιων δραστηριοτήτων, κ.λπ.).
- Χρήση εμπειρικών τεχνικών (ποσοστό επί της συνολικής μέτρησης).
- Εκτέλεση τακτικών ελέγχων συνέπειας (σε τομείς της νομοθεσίας).
- Αναφορές σχετικά με τα διοικητικά έξοδα και τις διοικητικές επιβαρύνσεις (δηλ. από το κόστος μετά την αφαίρεση του παράγοντα σχέσης κόστους/οφέλους «BAU»).
- Αναφορές των δαπανηρών επιβαρύνσεων (ποιοτικό).
- Κάλυψη εξόδων άλλων από τον ΔΦ (ποσοτικό).
- Κάλυψη των δαπανών δημόσιας διοίκησης.
- Κάλυψη του κόστους για τους πολίτες.
- Αναφορές για πιθανές λύσεις για ελάφρυνση του βάρους.
- Αναφορές για πιθανές λύσεις ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
- Ανάπτυξη βάσης δεδομένων προσβάσιμης στο κοινό (υπολογιστής ΔΦ).

Βήμα 2: Δοκιμασία για την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα

Το επόμενο βήμα της διαδικασίας αξιολόγησης εξετάζει το κατά πόσο έχουν πράγματι επιτευχθεί οι δεδηλωμένοι στόχοι του προγράμματος απλοποίησης. Περιττό να ειπωθεί ότι οι σωστές ερωτήσεις που πρέπει να διατυπωθούν σε αυτό το στάδιο εξαρτώνται από τους στόχους που όρισε αρχικά η κυβέρνηση κατά την έναρξη του προγράμματος μείωσης.

Σύμφωνα με την ανάλυσή μας στην παραπάνω ενότητα σχετικά με την Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, θεωρούμε τις ακόλουθες ενδείξεις ως ιδιαίτερες χρήσιμες σε αυτό το στάδιο:

- Τον αριθμό και το είδος των διαδικασιών που έχουν απλουστευθεί ή καταργηθεί.
- Την αντιστοιχία μεταξύ των αποτελεσμάτων των μετρήσεων και την επιλογή των μέτρων μείωσης.
- Το πιθανό ποσοστό συμμόρφωσης των καταργηθέντων και τροποποιηθέντων ΥΠ.
- Το εκτιμώμενο ποσό και είδος των πόρων που πράγματι απελευθερώθηκαν από τις επιχειρήσεις, συνεπεία της μείωσης του ΔΦ.
- Εάν έχει υπάρξει μία προσεκτική αξιολόγηση των επιπτώσεων των προτάσεων μείωσης, η οποία εξέτασε μια σειρά εναλλακτικών πολιτικών.
- Εάν οι προτάσεις για μείωση, αν και είναι πιθανό να μειώσουν το ΔΦ, ενδέχεται επίσης να αυξήσουν άλλα κόστη συμμόρφωσης.
- Εάν οι προτάσεις για μείωση, αν και πιθανό να μειώσουν το ΔΦ, ενδέχεται επίσης να μειώσουν ακόμη περισσότερο τα οφέλη.
- Εάν οι προτάσεις για μείωση, αν και πιθανό να μειώσουν το ΔΦ, ενδέχεται επίσης να αυξήσουν το κόστος επιβολής από τις δημόσιες αρχές.
- Εάν παρόμοιες μειώσεις του διοικητικού φόρτου θα μπορούσαν να είχαν επιτευχθεί και με άλλους τρόπους (π.χ. μέσω μίας υπηρεσίας μιας στάσης).

Σημαντικό είναι ότι αυτό το στάδιο της διαδικασίας αξιολόγησης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το εάν ο αξιολογητής έχει τις απαραίτητες δεξιότητες και αρμοδιότητες για να εκτελέσει μία οικονομική ανάλυση των προτάσεων μείωσης, και/ή μια εκ των προτέρων εκτίμηση των επιπτώσεων των προτάσεων αυτών.

Βήμα 3: Τα αντιληπτά αποτελέσματα

Το τρίτο στάδιο της διαδικασίας αξιολόγησης μπορεί να θεωρηθεί ως μέρος του κάδρου της «αποτελεσματικότητας», υπό την έννοια ότι εξετάζει την πραγματική επίπτωση που είχαν προτάσεις για μείωση στους στοχευμένους φορείς –είτε πρόκειται για επιχειρήσεις, ΜΚΟ, πολίτες, ή δημόσιες υπηρεσίες. Η διαφορά ανάμεσα σε αυτό και στο προηγούμενο βήμα είναι ότι το Βήμα 2 εξετάζει τις πιθανές επιπτώσεις των προτάσεων μείωσης, ενώ το Βήμα 3 συλλέγει στοιχεία από τους άμεσα ωφελομένους αναφορικά με τον πραγματικό αντίκτυπο που άσκησαν πάνω τους οι προτάσεις μείωσης. Μια δεύτερη, συναφής διαφορά αναφέρεται στη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε, η οποία στο Βήμα 3 στηρίζεται στη χρήση εμπειρικών τεχνικών –ως επί το πλείστον ερευνών. Οι έρευνες είναι επίσης σημαντικές προκειμένου να μάθουμε εάν απλούστερες διοικητικές απαιτήσεις είχαν ως αποτέλεσμα εξορθολογισμένες και πιο αποτελεσματικές εσωτερικές διαδικασίες και διαχείριση των ανθρώπινων πόρων.

Αξιοσημείωτα παραδείγματα ερευνών που χρησιμοποιήθηκαν περιλαμβάνουν:

- Την ολλανδική μελέτη παρακολούθησης των αντιληπτών αποτελεσμάτων, η οποία βασίζεται σε ένα πρότυπο ερωτηματολόγιο που διανέμεται σε ένα δείγμα επιχειρήσεων·
- το Ερωτηματολόγιο της Γαλλικής Ομάδας Επιχειρήσεων, το οποίο αποστέλλεται σε ένα δείγμα επιχειρήσεων και αναφέρεται σε συγκεκριμένες επόψεις της δράσης μιας επιχείρησης, με στόχο την παρακολούθηση της βελτίωσης που έχει γίνει αντιληπτή εξαιτίας της μείωσης της γραφειοκρατίας κατά την πάροδο του χρόνου·
- στη Νέα Ζηλανδία, η Υπηρεσία Φορολογικών Εσόδων της χώρας εξετάζει τις αντιλήψεις σχετικά με τα κόστη συμμόρφωσης χρησιμοποιώντας την Έρευνα για τη Συμμόρφωση των ΜΜΕ στις Φορολογικές Υποχρεώσεις. Μία έρευνα διεξήχθη το 2004 και εν συνεχεία ολοκληρώθηκε με μία δεύτερη παρακολουθηματική το 2009, και
- τις έρευνες που διεξήχθησαν από την Εθνική Ελεγκτική Υπηρεσία στο Ηνωμένο Βασίλειο το 2007, το 2008 και το 2009. Κάθε έρευνα στόχευε ένα δείγμα από 2.000 επιχειρήσεις για να εντοπίσει τις αντιλήψεις των επιχειρήσεων αναφορικά με τις επιβαρύνσεις των κανονιστικών ρυθμίσεων.

Η χρήση ερευνών μεγάλης κλίμακας είναι ιδιαίτερα σημαντική, δεδομένου ότι η βέλτιστη εικόνα για την αντίληψη των επιχειρήσεων και άλλων αποδεκτών του προγράμματος απλοποίησης είναι αυτή που καθορίζει την επιτυχία και την αποτελεσματικότητα της πρωτοβουλίας. Αυτό είναι ακόμη πιο σημαντικό για έργα τα οποία στηρίζονται στο Τυποποιημένο Πρότυπο Κόστους, δεδομένου μάλιστα ότι αυτή η μεθοδολογία προϋποθέτει ποσοστά συμμόρφωσης 100% σε κάθε μία ΥΠ: όταν το πραγματικό ποσοστό συμμόρφωσης είναι σχετικά χαμηλό για ορισμένες ΥΠ, η εξάλειψη ή τροποποίηση των εν λόγω ΥΠ μπορεί να έχει πολύ περιορισμένο αντίκτυπο στις επηρεαζόμενες επιχειρήσεις. Επιπλέον, όπως παρατηρήθηκε ανωτέρω στο τμήμα σχετικά με την Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας:

- Όταν το πρόγραμμα απλοποίησης συμπεριλαμβάνει πολίτες, οι έρευνες είναι απαραίτητες προκειμένου να καταγραφεί η μείωση του ΔΦ όπως αυτή γίνεται αντιληπτή από τους πολίτες: σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορούν να χρησιμοποιηθούν άλλες ενδείξεις –π.χ. δείκτες ποιότητας της υπηρεσίας (QoS), όπως οι καθυστερήσεις, οι χρόνοι παράδοσης, ο χρόνος αντίδρασης στα αιτήματα έκτακτης ανάγκης, ο χρόνος αναμονής στα τηλεφωνικά κέντρα κ.λπ.), οι οποίοι θα πρέπει να προσδιορίζονται ανά περίπτωση.
- Όταν το πρόγραμμα μέτρησης περιλαμβάνει δημόσιες υπηρεσίες, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ειδικοί δείκτες για την εκ των υστέρων αξιολόγηση. Αυτοί περιλαμβάνουν δείκτες αναφορικά με τους πόρους που διατίθενται για κάθε δραστηριότητα την οποία στοχεύει το πρόγραμμα μείωσης, αλλά και άλλες ενδείξεις, όπως ο αριθμός των επιθεωρήσεων ή ο χρόνος που απαιτείται για την παρακολούθηση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων.

Βήμα 4: Μακροοικονομικές επιπτώσεις

Αυτό το τελικό βήμα της διαδικασίας αξιολόγησης θα πρέπει να αποτιμήσει κατά πόσον το πρόγραμμα μείωσης πράγματι οδήγησε στη θέσπιση μέτρων που θα μπορούσαν να τονώσουν την οικονομική ανάπτυξη και την παραγωγικότητα στο εγγύς μέλλον. Κατά συνέπεια, σε αυτό το στάδιο, οι αξιολογητές θα πρέπει να συγκεντρώσουν επιπλέον δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων:

- Του εκτιμώμενου ποσού και είδους των πόρων που η επιχείρηση πράγματι απελευθέρωσε, συνεπεία της μείωσης του ΔΦ (από το Βήμα 2 ανωτέρω).
- Του εκτιμώμενου ποσοστού αυτών των πόρων που ανακατανεμήθηκε σε πιο αποτελεσματικές και παραγωγικές δραστηριότητες.
- Της αυξημένης εισόδου νέων εταιριών λόγω ενός πιο φιλικού προς τις επιχειρήσεις περιβάλλοντος.
- Της αύξησης της παραγωγής και/ή των χαμηλότερων τιμών λόγω της αύξησης της παραγωγικότητας και την ενίσχυση του ανταγωνισμού στην αγορά.
- Των στοιχείων για την παραγωγικότητα της εργασίας στους τομείς και τις διοικητικές δραστηριότητες που επηρεάζονται από τις προτάσεις μείωσης.
- Των στοιχείων για τη δευτερογενή επίπτωση των επενδύσεων σε Έρευνα και Τεχνολογία, λόγω της διαθεσιμότητας πόρων που απελευθερώθηκαν εξαιτίας του προγράμματος μείωσης.
- Των στοιχείων σχετικά με επιπτώσεις στους όρους του εμπορίου στις γεωγραφικές περιοχές που επηρεάστηκαν από τις προτάσεις μείωσης.

Οι δείκτες αυτοί αποσκοπούν σαφώς στην εκτίμηση της μακροοικονομικής σημασίας των μέτρων μείωσης που υιοθετήθηκαν. Ο συνολικός αντίκτυπος στο επιχειρηματικό περιβάλλον μπορεί περαιτέρω να καταγραφεί με τη χρήση περιγραφικών δεικτών σε διαδικαστικά θέματα, όπως:

- Στοιχεία που αποδεικνύουν μία ταχύτερη, απλούστερη διαδικασία λήψης αποφάσεων [μέσω διαδικασιών ανασχεδιασμού, εξορθολογισμού των διαδικασιών παροχής εγκρίσεων και αδειών (π.χ. μέσω του κανόνα η «σιωπή είναι συναίνεση», κ.λπ.)].
- Αυξημένη διαφάνεια της κανονιστικής και διοικητικής δραστηριότητας.
- Ομαλότερη εφαρμογή της νομοθεσίας.
- Νομοθεσία που παραμένει περισσότερο σταθερή στον χρόνο.
- Περισσότερα γενικότερα, είτε η νομοθεσία έχει γίνει περισσότερο πελατοκεντρική και/ή προσανατολισμένη προς τον στόχο ή εξακολουθεί να βασίζεται στις διαδικασίες.

Συμπεράσματα και συστάσεις

Κατά τα τελευταία χρόνια, οι χώρες του ΟΟΣΑ έχουν δρομολογήσει και υλοποιήσει διάφορες εκδοχές τέτοιων προγραμμάτων μείωσης του ΔΦ, συχνά παρεμβαίνοντας τόσο με μεθοδολογικές βελτιώσεις και/ή επεκτάσεις του πεδίου εφαρμογής τους. Σήμερα, το πρόγραμμα μείωσης ΔΦ κυμαίνεται από υπολογισμούς που επικεντρώνονται στη λειτουργία των επιχειρήσεων και την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας που απορρέουν από τις υποχρεώσεις πληροφόρησης που απορρέουν από νομικές διατάξεις, έως πιο ολοκληρωμένα προγράμματα, τα οποία επεκτείνουν το πεδίο εφαρμογής τους πέραν του τομέα των επιχειρήσεων –π.χ. στους πολίτες και τη δημόσια διοίκηση– και πέραν της απλής αποτίμησης των διοικητικών επιβαρύνσεων, προκειμένου να λάβουν υπόψη και άλλες δαπάνες συμμόρφωσης.

Η μεγάλη προβολή και δημοτικότητα των προγραμμάτων μείωσης ΔΦ έρχεται σε αντίθεση με την αντίληψη που επικρατεί ευρέως μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, ότι οι πραγματικές επιπτώσεις των προγραμμάτων μείωσης δεν είναι αυταπόδεικτες –παρά τους σημαντικούς πόρους που επενδύονται και τη σχετικά ομαλή συνεργασία μεταξύ των κυβερνήσεων και των επιχειρήσεων. Ανακύπτουν ερωτήματα ως προς το αν τα προγράμματα τελούν σε καλή σχέση ποιότητας/κόστους ή αν υπήρξε απλώς μία μετατόπιση της ευθύνης από τον ιδιωτικό στον δημόσιο τομέα.

Είναι ευρέως γνωστό ότι η διενέργεια των εκ των υστέρων αξιολογήσεων των προγραμμάτων μείωσης ΔΦ που έχουν εφαρμοστεί μέχρι σήμερα αποτελεί καθοριστικό παράγοντα προκειμένου να δοθούν απαντήσεις τόσο σε αυτά, όσο και σε άλλα ερωτήματα. Ωστόσο, οι αξιολογήσεις των προγραμμάτων εξακολουθούν να είναι σχετικά σπάνιες στις χώρες του ΟΟΣΑ. Οι περισσότερες αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν τείνουν να επικεντρώνονται στην πρόοδο προς την επίτευξη του δεδομένου στόχου μείωσης, και συνοψίζουν τη συνολική εξοικονόμηση ΔΦ, που έχει απαλειφθεί. Αντιθέτως, σκέψεις αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων, την ποιότητα της διαχείρισής τους, καθώς και τις πραγματικές επιπτώσεις ευημερίας για την οικονομία και την κοινωνία, συχνά δεν εξετάζονται λεπτομερώς.

Αυτή η ενότητα διερεύνησε τα γενικά οφέλη των προγραμμάτων μείωσης ΔΦ και παρέχει συμβουλές αναφορικά με την ανάπτυξη ενός πιθανού μεθοδολογικού πλαισίου που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση των υφιστάμενων και μελλοντικών προγραμμάτων.

Για τον σκοπό αυτόν, η ενότητα εξέτασε την υπάρχουσα βιβλιογραφία όσον αφορά τις αξιολογήσεις των πολιτικών, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στα ειδικά χαρακτηριστικά της αξιολόγησης των προγραμμάτων μείωσης ΔΦ. Εντοπίστηκαν και συζητήθηκαν τα κύρια αναμενόμενα οφέλη και προκλήσεις που σχετίζονται με τα προγράμματα· προτάθηκε ένα πλαίσιο αξιολόγησης για την αποτίμηση των επιπτώσεων ενός προγράμματος μείωσης ΔΦ. Το πλαίσιο βασίζεται σε μια προσέγγιση ανάλυσης πολλαπλών κριτηρίων και αναμένεται να βοηθήσει τις εθνικές κυβερνήσεις στην ανάληψη μίας εκ των υστέρων αξιολόγησης των

προγραμμάτων μείωσης του ΔΦ.

Υιοθετώντας μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αξιολόγηση

Ο ΟΟΣΑ θα πρότεινε στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης να μην περιορίσει το έργο του στην εκτίμηση τού κατά πόσον οι ποσοτικοί στόχοι του προγράμματος μείωσης ΔΦ έχουν επιτευχθεί εντός των προθεσμιών που έχουν τεθεί. Το τελευταίο είναι σαφώς ένα σημαντικό στοιχείο που θα πρέπει να εξακριβωθεί, και αξίζει να αποτελεί συχνά ένα άμεσο μέλημα. Ωστόσο, μία τέτοια ελαχιστοποιημένη αξιολόγηση θα είχε αναγκαστικά περιορισμένο αντίκτυπο για τη συνολική κατανόηση των επιπτώσεων που επέφερε το πρόγραμμα μείωσης ΔΦ. Εξάλλου, η διαδικασία μίας εκ των υστέρων αξιολόγησης θα πρέπει να αποσκοπεί στην εκτίμηση του κατά πόσον το πρόγραμμα μείωσης επέφερε όφελος στους αποδέκτες της ρύθμισης και για την κοινωνία στο σύνολό της. Η υιοθέτηση μίας ολοκληρωμένης προσέγγισης για την αξιολόγηση, από την άποψη αυτή, σημαίνει ότι η αξιολόγηση θα πρέπει να υπερβεί την απλή εξέταση αυστηρώς των μέτρων που αποβλέπουν στη μείωση του κόστους. Αναλυτικότερα:

- *Όλες οι πιθανές οργανωσιακές επιπτώσεις θα πρέπει να αποτελέσουν αναπόσπαστο μέρος της ανάλυσης, συμπεριλαμβανομένων, i) της πιο γρήγορης και διαφανούς διαδικασίας λήψης αποφάσεων, ii) μίας καλύτερα εφαρμοσμένης, επιβαλλόμενης νομοθεσίας με διάρκεια στον χρόνο και iii) μίας νέας διοικητικής κουλτούρας που βασίζεται σε μία πελατοκεντρική προσέγγιση.*
- *Οι οικονομικές επιπτώσεις θα πρέπει να αποτελούν μία βασική συνιστώσα της διαδικασίας αξιολόγησης. Συνεπώς, οι αξιολογητές θα πρέπει να εξετάσουν τον σχεδιασμό και την πραγματοποίηση μιας ολιστικής, περιεκτικής αξιολόγησης, η οποία να ενσωματώνει μια σειρά από εξίσου σημαντικές δοκιμασίες. Οι δοκιμασίες αυτές θα πρέπει να καλύπτουν: i) το κριτήριο της αναλογικότητας (Βήμα 1), ii) το κριτήριο της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας (Βήμα 2), iii) μία αξιολόγηση του «αντίκτυπου όπως γίνεται αντιληπτός» (Βήμα 3) και iv) μία εκτίμηση των μακροοικονομικών επιπτώσεων (Βήμα 4).*
- *Σύνδεση των μέτρων μείωσης ΔΦ με τις εκ των προτέρων αξιολογήσεις των επιπτώσεων, όπου είναι διαθέσιμες.*

Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αξιολόγηση θα πρέπει να περιλαμβάνει και την εκτίμηση του κόστους ευκαιρίας από τη μείωση των απαιτήσεων της Διοίκησης, όπως οι υποχρεώσεις πληροφόρησης. Τα κέρδη σε δημόσια ευημερία που προέρχονται από τον έλεγχο της συμμόρφωσης με τα πρότυπα και τα πρωτόκολλα, για παράδειγμα, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στη συνολική αξιολόγηση των προγραμμάτων μείωσης του ΔΦ. Κατά συνέπεια, οι προτάσεις μείωσης που παράγονται από τις βασικές μετρήσεις ΔΦ θα πρέπει να ελέγχονται λεπτομερώς μέσω μιας συνολικής αξιολόγησης του αντίκτυπου, η οποία θα διασφαλίζει ότι τα νέα μέτρα δεν επιφέρουν περισσότερο ενδεχόμενο κόστος από ό,τι τα οφέλη που πιθανόν θα δημιουργήσουν από την άποψη της μείωσης της γραφειοκρατίας. Το πρόσθετο κόστος μπορεί να αποτελείται από μεγαλύτερο κόστος συμμόρφωσης (πέραν των διοικητικών επιβαρύνσεων) για τις επιχειρήσεις ή τους πολίτες, αύξηση του κόστους επιτήρησης, τήρησης προδιαγραφών και ελέγχου για τις δημόσιες αρχές. Επιπλέον, οι προτάσεις μείωσης μπορούν να ασκήσουν αρνητική επίδραση στην κοινωνία, εάν καταργήσουν, μαζί με τις διοικητικές επιβαρύνσεις, και ευεργετικές επιδράσεις της νομοθεσίας που καταργείται ή τροποποιείται.

Στο πλαίσιο αυτό, οι προτάσεις μείωσης θα πρέπει να υποβάλλονται σε μία περιεκτική, αναλογική ανάλυση επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων, που θα διακρίνει πέρα από τις διοικητικές επιβαρύνσεις και θα προσεγγίζει μια πλήρη ανάλυση κόστους/οφέλους των νέων μέτρων έναντι της καθεστηκυίας τάξης.

Διασφαλίζοντας μία αδιάκοπη, πολυπαραγοντική προσπάθεια αξιολόγησης

Επειδή η βασική λογική και το εύρος της αξιολόγησης μπορεί να διαφέρουν, θα πρέπει να υπάρχει επαρκής ευελιξία αναφορικά με το πότε και ποιος θα πραγματοποιήσει την αξιολόγηση. Από την άποψη αυτή, η παρούσα ενότητα συνιστά τα ακόλουθα.

- *Η διαδικασία αξιολόγησης θα πρέπει να αρχίσει νωρίς και να συνεχιστεί καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος μείωσης. Όπως συμβαίνει με πολλά εργαλεία καλής νομοθέτησης, μία επιτυχημένη εκ των υστέρων αξιολόγηση θα πρέπει να θέσει τις σωστές ερωτήσεις, τη σωστή στιγμή και στη σωστή σειρά. Στην περίπτωση των προγραμμάτων για τη μείωση ΔΦ, αυτό σημαίνει ότι η αξιολόγηση του σχεδιασμού και της υλοποίησης της φάσης της μέτρησης θα πρέπει να αρχίσει αμέσως μετά το τέλος αυτής της φάσης· η αξιολόγηση των μέτρων μείωσης θα πρέπει να βασίζεται στις ετήσιες εκθέσεις προόδου και τη συνεχή παρακολούθηση· και η τελική αξιολόγηση του οικονομικού αντίκτυπου του προγράμματος μείωσης θα πρέπει ιδανικά να λαμβάνει χώρα ένα έτος μετά τη λήξη της περιόδου μείωσης, ώστε να επιτρέψει στους δικαιούχους των μέτρων μείωσης να προσαρμοστούν στις αλλαγές που εισήχθησαν.*
- *Διαφορετικές μεθοδολογίες θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν στα διάφορα στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης. Η αξιολόγηση των προγραμμάτων μείωσης ΔΦ συνεπάγεται τη χρήση ενός αριθμού διαφορετικών τεχνικών. Ειδικότερα, η ανάλυση κόστους-αποτελεσματικότητας είναι σκόπιμη όταν πρόκειται για την εκτίμηση της αναλογικότητας· η ανάλυση κόστους-οφέλους απαιτείται για την αξιολόγηση του αντίκτυπου των μέτρων για τη μείωση του ΔΦ· και οι έρευνες ή τα εργαστήρια που αφιερώνονται ειδικά για αυτόν τον σκοπό απαιτούνται για να συλλάβουμε την επίπτωση των μέτρων αυτών στον τομέα των επιχειρήσεων όπως έχει γίνει αντιληπτή από αυτές.*

Παράλληλα με τα παραπάνω, είναι επιθυμητό η πίεση για την αξιολόγηση να προέρχεται επίσης εκτός της κυβέρνησης και της δημόσιας διοίκησης. Ένα ώριμο πρόγραμμα μείωσης ΔΦ είναι εκείνο που απολαύει εποικοδομητική συνεργασία και υπόκειται σε ενδελεχή έλεγχο από τα εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη. Η επιτυχία των προγραμμάτων μείωσης ΔΦ, όπως και κάθε άλλη πρωτοβουλία για Καλή Νομοθέτηση, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την πολιτική δέσμευση και τη συνειδητοποίηση ότι η μεταρρύθμιση αποτελεί κοινή ευθύνη. Η δημιουργία μίας πολλαπλούς, συνεχούς «συνάρτησης αξιολόγησης» είναι ένα ζωτικής σημασίας στοιχείο για την επιτυχία οιασδήποτε πολιτικής μεταρρύθμισης.